

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XVIII.

TEOLLISUUS-TILASTOA.

13.

VUODELTA 1896.

Jälkimmäinen osa.

Tehtaita ja Käsitönlaitoksia.

HELSINKI,
SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINON OSAKEYHTIÖ,
1898.

„Suomenmaan Virallista Tilastoa“

on seuraavat vihkot tähän asti julkaistu:

I. Kauppa ja Merenkulku.

- 2—10. Suomen ulkomainen kauppa ja merenkulku vuosina 1866—70, 1871—75, 1876—78, 1879—80, 1881—82, 1883—84, 1885—86, 1887—88, 1889—90. Helsingissä 1872—93.
- 11—17. Suomen kauppa ja laivaliike Venäjän ja ulkovaltojen kanssa sekä tullilaitoksen ylös-kanto vuosina 1891—97. Helsingissä 1892—98.

II. Suomen taloudellinen tila.

1. Yhteenveto kuvernöörin viisivuotis-kertomuksista vuosilta 1861—65. Helsingissä 1868.
- 2—6. Suomen taloudellinen tila vuosina 1866—70, 1871—75, 1876—80, 1881—85, 1886—90. Helsingissä 1875—94.

III. Maanviljelys-tilastoa.

1. Aineita Suomen maanviljelys-tilastoon. Helsingissä 1869.
2. Maanviljelytiedustus Uudenmaan läänissä vuonna 1876. Helsingissä 1879.

IV. Varallisuuden suhteita.

- 1—4. Suomenmaan suostuntavero vuosina 1865, 1871, 1877, 1881. Helsingissä 1869—85.

VI. Väkiluvun-tilastoa.

1. Suomen väestö Joulukuun 31 p. 1865. Helsingissä 1870.
2. Syntyneet, Vihityt ja Kuolleet vuosina 1865—68 ynnä katsahdus väkiluvunmuutok-siin vuodesta 1812 alkaen. Helsingissä 1871.
3. Väenlasku Maaliskuussa 1870 Helsingin, Turun, Wiipurin ja Oulun kaupungeissa. Helsingissä 1874.
4. Väkiluvunmuutokset vuosina 1869—74. Helsingissä 1876.
5. Suomen väkiluku 31 p. Joulukuuta 1875 sekä väkiluvunmuutokset vuosina 1875—77. Helsingissä 1880.
- 6—7. Väkiluvunmuutokset vuosina ~~1878—80~~ Helsingissä 1881—82.
8. Väenlasku Helsingissä 1 p. Lokakuuta 1880. Helsingissä 1882.
9. Suomen väkiluku 31 p. Joulukuuta 1880. 1:n vihko. Helsingissä 1882.
10. Väkiluvunmuutokset vuosina 1880—81. Helsingissä 1884.
11. Suomen väkiluku 31 p. Joulukuuta 1880. 2:n vihko. Helsingissä 1885. (Ynnä tulokset väenlaskusta Turussa, Wiipurissa ja Tampereella 1 p. Lokakuuta 1880.)
12. Väkiluvunmuutokset vuosina 1882—83. Helsingissä 1885.
- 13—18. ” ” 1884—89. Helsingissä 1886—91.
19. ” ” vuonna 1890. Ynnä jälkikatsaus vuosikymmeneen 1881—90. Hel-singissä 1893.
20. Väenlasku Helsingin, Turun, Tampereen, Wiipurin, Oulun ja Porin kaupungeissa 1 p. Joulukuuta 1890. Ensimmäinen vihko. Helsingissä 1892—93.
21. Väkiluvunmuutokset vuonna 1891. Helsingissä 1893.
22. Suomen väkiluku 31 p. Joulukuuta 1890. Helsingissä 1894.
23. Väkiluvunmuutokset vuonna 1892. Helsingissä 1894.
24. Väenlasku Helsingin, Turun, Tampereen, Wiipurin, Oulun ja Porin kaupungeissa 1 p. Joulukuuta 1890. Toinen vihko. Helsingissä 1897.
- 25—28. Väkiluvunmuutokset vuosina 1893—96. Helsingissä 1895—98.

VII. A. Säästöpankit.

- 1—5. Suomen säästöpankit vuosina 1870—72, 1883—85, 1889, 1886—1890, 1891—1895. Hel-singissä 1874—98.
- 6—7. Säästöpankkien tarkastajan kertomuksia vuosilta 1896—97. Helsingissä 1898.

” B. Postisäästöpankki.

- 1—11. Postisäästöpankin hallituksen kertomukset vuosilta 1887—97. Helsingissä 1888—98.

Sisällys:

	Siv.
Johdanto	I.
I. Yleinen Katsahdus Käsi- ja Tehdasteollisuuteen Suomessa 1896	1.
II. " " " " " " " jokaisessa läänissä	5.
III. " " " " " " " kaupung. ja kauppal.	6.
IV. " " " " " " " kihlakunnissa	8.
V. Katsahdus Suomen Tehdas- ja Käsateollisuuteen v. 1896	11.
VI. Luettelo vuoden 1896 kuluessa perustetuista teollisuuslaitoksista	98.
VII. Höyrykoneitten luku sekä niiden voima, jaettuna joka läänille	100.
VIII. " " " " " " " eri teollisuuslaitoksille	"
IX. Taulu, osoittava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää maamme kaupungeissa	101.
X. Taulu, osoittava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää maamme kihlakunnissa	103.
XI. Lyhyt kertomus sattuneista tapaturmista v. 1896	104.
XII. Lyhyt kertomus apurahastoista ja muista hyväntekeväisyyslaitoksista	106.

Se parannus maamme taloudellisessa tilassa, joka alkoi vuonna 1895 ja jatkui seuraavana vuonna, ei ole ollut jättämättä tuntuvia jälkiä teollisuuden alallakaan. Alla olevasta taulusta, jossa on merkitty työpaikkojen ja työntekijäin luku sekä tuotannon bruttoarvo aina v:sta 1890, nähdään nimittäin, että työntekijäin luku on 1895 lisääntynyt 11,3 % ja yhtä paljon vuonna 1896, ja valmistusarvo v. 1895 on lisääntynyt 10,5 % ja 1896 kerrassaan 15,4 %.

Vuosi.	Työpaikkain luku	Lisäys tai vähennys % edel. vuoden määrästä.	Työntekijäin luku.	Lisäys tai vähennys % edel. vuoden määrästä.	Tuotannon bruttoarvo Suom. markkoissa.	Lisäys tai vähennys % edel. vuoden määrästä.
1890	5,261	—	48,202	—	136,825,496	—
1891	5,478	4,1	49,467	2,6	143,522,466	4,9
1892	5,623	2,6	47,250	—4,5	139,388,324	—3,0
1893	5,580	—0,8	46,085	—2,5	136,973,967	—1,7
1894	5,825	4,4	47,783	3,7	147,083,806	7,4
1895	6,012	3,2	53,185	11,3	162,499,857	10,5
1896	6,054	0,7	59,182	11,3	187,457,902	15,4

Lisäys jakaantuu jotensakin tasaisesti kaupunkien ja maaseutujen teollisuustoimeliaisuuden välillä. Vertaillen loppusummita taulussa III vuosilta 1895 ja 1896, saadaan tosin tulokseksi, että valmistusarvo kaupungeissa on noussut 92,105,656 mk:asta 111,632,655 mk:aan eli 21,2 % ja maaseuduilla 70,394,201 mk:asta 75,825,247 eli ainoastaan 7,7 %. Tämä erotus kuitenkin on ainoastaan näennäinen ja johtuu siitä, että neljä suurta sahaa ja yksi tulitikkutehdas Porin luona ja yksi suuri saha Kemian luona on luettu näihin kaupungeihin kuuluviksi eikä lähellä oleviin maaseutuihin, niin kuin tätä ennen. Näiden laitosten valmistusarvo tekee yhteensä kokonaan 5,333,989 mk., ja jos siis tämä summa viedään maaseutujen teollisuuslaitosten laskuun, niin huomataan että toimeliaisuus kaupungeissa ja maaseuduilla on vilkastunut melkein samassa määrässä eli 15,3 à 15,4 %.

Maan eri läänien kesken jakaantuu tämä lisäys seuraavasti:

Uudenmaan läänissä	20,4 %	Wiipurin läänissä	16 %
Kuopion	20	Turun ja Porin läänissä	13
Mikkelin	19	Hämeen	12
Waasan	18,6	Oulun	7,5

Mitä tulee lisäyksen jakaantumiseen maan kaupunkien ja kihlakuntien välillä, niin mainittakoon että Helsingin valmistusarvo on 22,788,142 mkasta v. 1895 lisääntynyt 27,895,143 mkaan v. 1896, osottaen siis 22,8 % (16,3 %/o)*, ja työntekijäin luku on kohonnut 6,549:stä 7,748:saan eli 18,3 (18) %/o; Tampereella on valmistusarvo kohonnut 19,588,221 mkasta 21,880,816 mkaan eli 11,7 (13,3) %/o, ja työntekijäin luku 6,089 hengestä 6,566 henkeen eli 8 (7) %/o; Turussa on valmistusarvo lisääntynyt 11,646,644 mkasta 13,979,632 mkaan eli 20 (10,4) %/o, ja työntekijäin luku 3,108 hengestä 3,435 henkeen eli 10,5 (7,5) %/o. Muista kaupungeista mainittakoon, että Kotkassa valmistusarvo on kasvanut 33 %/o, Porissa 2,5 kertaa ja Kemissä 11 kertaa, mutta kahteen viimeksi mainittuun muutokseen on pääasiallisena syynä edellä mainittu seikka, että muutamat suuret teollisuuslaitokset näillä paikkakunnilla ovat luetut kaupunkiin jota vastoin ennen ovat luetut maaseutuun kuuluvien joukkoon. Maan 37 kaupungista ja 4 kauppalasta on vähennys valmistusarvossa tapahtunut ainoastaan 11 kaupungissa ja 2 kauppalassa. Maan 51 kihlakunnasta on valmistusarvo vähentynyt 10:ssä, joiden joukossa on Ulvilan ja Kemin kihlakunnat ennen mainitusta syystä.

Eri teollisuusryhmiin nähden ovat suhteet seuraavat:

Teollisuusryhmä.	Työntek. luku.			Tuotannon bruttoarvo Smk.		
	1895.	1896.	Lisäys %/o	1895.	1896.	Lisäys eli vähennys %/o
IV. Kiviteollisuus	4,992	5,725	14,7	7,084,020	8,925,854	26,0
V. Kemiallinen teollisuus . . .	1,685	1,897	12,6	6,191,430	6,136,790	-0,9
VI. Nahkateollisuus	2,714	2,893	6,6	12,384,803	13,209,559	6,7
VII. Tekstiiliteollisuus	7,336	7,993	9,0	25,058,523	28,582,050	14,0
VIII. Paperiteollisuus	4,830	5,205	7,7	18,075,166	19,036,138	5,3
IX. Puu-, luu-, y, m. työt	14,651	16,436	12,2	45,771,214	54,312,722	18,7
X. Rakennusteollisuus	3,504	4,509	28,6	4,772,773	7,044,087	47,6
XI. Ravinto- ja nautintoteollisuus	7,817	8,419	7,8	32,953,757	38,665,698	17,3
XII. Vaatetus ja puhdistusteollisuus	4,072	4,318	6,0	6,576,620	7,406,874	12,6
XIII. Kuvaava teollisuus	1,584	1,787	12,8	3,631,551	4,136,130	13,9
Summa	53,185	59,182	11,4	162,499,857	187,455,902	15,4
I—III. Metalliteollisuus	12,069	13,828	14,6	26,648,016	31,523,325	18,4
Summa summarum	65,254	73,010	11,9	189,147,873	218,979,227	15,8

Taulusta käy selville että kiviteollisuus, sahaliike, rakennusteollisuus ja ravinto- ja nautintoaineteollisuus ovat suurimmassa määrässä lisääntyneet valmistusarvoon nähden, sen jälkeen tekstiiliteollisuus, kuvaava teollisuus ja vaatetusteollisuus, jota vastoin paperiteollisuus ja nahkateollisuus ovat lisääntyneet sängen kohtuullisesti ja kemiallinen teollisuus vähän vähentynytkin. Mitä paperiteollisuuteen tulee, niin johtopäätös ei ole aivan oikea, koska tässä tilastollisessa kertomuksessa

*) Luku sulkujen sisässä osottaa vastaavan arvon v. 1895.

on vältetty enemmän kuin ennen sitä ettei puolivalmistuote (tässä puumassa ja selluloosa), jota maassa käytetään paperin valmistukseen, tule laskuihin kaksi kertaa, ensiksi puuhiomo- tai selluloosaosastossa ja toisen kerran paperinvalmistusosastossa. Kun otetaan nämät seikat huomioon, niin prosentti, joka osottaa lisääntymisen, kohooa noin 14 %:iin s. o. melkein keskimäärään.

Muutoksista eri teollisuuden ryhmissä mainittakoon seuraavaa:

IV ryhmä. *Kiviteollisuus.*

Kivenhakkuulaitoksissa, joita on 25 (23), oli työntekijäin luku 481 (522) ja valmistusarvo 945,570 (797,291) mk. Vaikka työpaikkojen luku on pysynyt melkein muuttumattomana, on työntekijäin luku vähentynyt lähes 8 %, mutta valmistusarvo lisääntynyt 18,6 (53,4) %. Lisäykseen on tälläkin kertaa vaikuttanut melkein kokonaan Hangossa työskentelevän osakeyhtiön Granitin lisätty toiminta. Huomattava on, että yllämainittu valmistus ei käsitä kivenlouhostyötä maaseutujen kivilouhoksilla, joista useissa on melkoinen toiminta.

Kalkkipolttimoissa, luvultaan 28 (24), oli työssä 201 (163) työntekijää ja valmistusarvo teki 415,360 (315,458) mk., osottaen lisääntymistä työntek. luvussa 23,3 % sekä valmistusarvossa 31,7 (16) %. Eipä nytkään tulos ole niin suotuisa kuin 1891, jolloin valmistusarvo teki 463,850 ja työntekijäin luku 227.

Tiilitehtaiden toiminta on edelleen huomattavassa määrässä lisääntynyt. 97 (93) tiilitehtaassa oli työntekijäin luku 2,496 (2,066) ja valmistusarvo 1,803,645 (1,192,908) mk., osottaen lisääntymistä työntekijäin luvussa 20,8 % ja valmistusarvossa 51,2 (87) %. Vaikka lisäys kahden vuoden aikana onkin varsin huomattava, johon on vaikuttanut rakennusyrritteleväisyyden vilkastuminen maassa ja erittäinkin pääkaupungissa, ei valmistus kuitenkaan ole ollut niin suuri kuin vuosina 1890 ja 1891, jolloin valmistettiin 46 ja 46,4 miljoonaa, vaan vuonna 1896 44,5 miljoonaa tiiltä.

Kaakeli-, fajanssi- ja porseliinitehtaiden ryhmässä oli 10 (9) työpaikkaa, joissa työntek. luku oli 764 (675) ja valmistusarvo 1,652,245 (1,325,760) mk., osottaen 16,3 % lisäystä työntek. luvussa ja 24,6 (20) % valmistusarvossa. Samalla ajalla tuotiin maahan kaakeli-, fajanssi- ja porseliinivalmistuksia 448,378 (405,178) mkan arvosta ja vietiin maasta 323,958 (360,645) mkan arvosta osottaen lisättyä käyttöä maassa.

Lasitehtaissa, luvultaan kuin ennenkin 16, oli työssä 1,655 (1,476) työntek. ja valmistettiin 3,774,210 (3,268,996) mkan arvosta, osottaen lisäystä työntek. luvussa 12 % ja valmistusarvossa 15,4 (10) %. Vielä suuremmassa määrässä kuin valmistus näkyy maastavienti lisääntyneen, sillä tullitilaston mukaan on maastavienti ja maahantuonti kuluneen vuoden aikana ollut seuraava raha-arvossa:

	1893	1894	1895	1896
Maastavienti Smk.	1,580,667	2,406,475	3,067,256	4,402,612
Maahantuonti „	424,806	524,546	585,713	643,500

Kun maastavienti, joka on lisääntynyt n. 40 %, muuten olisi näin ollen suurempi kuin koko vuoden valmistusarvo, niin täytyy tähän erotukseen olla syynä joko se että on eri tavalla hinnoiteltu tai että maan kaakkoisessa osassa olevat suuret tehtaot eivät ole ilmoittaneet koko valmistusmääräänsä.

V ryhmä. *Kemiallinen teollisuus.*

Värjäyslaitosten toiminnassa ei ole mitään mainittavaa muutosta tapahtunut.

Kynttilä- ja saippuatehtaiden tuotanto on sen sijaan, päinvastoin kuin vuonna 1895, jonkun verran vähentynyt. Kynttilätehtaissa, luvultaan 2, työntekijöitä 44 (62), valmistettiin 740,144 (818,000) mkan arvosta, osottaen 9,5 % vähennyistä. Saippuatehtaissa luvultaan 7, työntek. luku 68 (67), valmistettiin 1,145,750 (1,306,642) mkan arvosta, osottaen 12,3 % vähennyksen. Samalla ajalla on, kuten alla olevista tullitilaston tiedonannoista nähdään, vuoden 1895 suuri kynttiläin ja saippuan maastavienti, joka oli kerrassaan satunnainen ja poikkeuksellinen, vähentynyt tavalliseen määräänsä ja kynttiläin maahantuonti laskeutunut vähäpätöiseksi, mikä osottaa että kynttiläinvalmistus maassa tyydyttää tarpeen.

		1893	1894	1895	1896
Kynttilöitä.	Maasta viety Smk.	7,670	18,177	965,785	249,122
	Maahan tuotu „	499,940	386,246	445,535	75,871
Saippuaa.	Maasta viety „	45,362	449,076	1,569,951	86,993
	Maahan tuotu „	71,076	143,590	89,107	74,608

Tulitikkutehtaiden valmistusarvo on samaten, päinvastoin kuin v. 1895, joloin lisäys oli 17 %, v. 1896 vähentynyt 6 %. Tehtaissa, luvultaan 13 (14), joissa työnt. luku oli 592 (565), oli valmistusarvo 642,312 (683,614) mk. Maastavienti, joka 1895 teki 73,827 mk., on taas 1896 vähentynyt aivan pieneksi (8,202 mk.).

Luujuuhovalmistus osottaa 8,8 % lisäystä, ja 16 (17) työpaikassa, joissa työntek. luku oli 93 (98), oli valmistusarvo 314,318 (288,651) mk. Vuosina 1890 ja 1891 on tämäkin ollut suurempi. Samalla ajalla on maahantuonti lisääntynyt 20 %.

VI ryhmä. *Nahkateollisuus.*

Nahkanvalmistus- ja jalostaminen on tehtaissa jonkun verran vähentynyt, käsityöläistuotanto on lisääntynyt 13 %. Nahkatehtaissa, luvultaan 9 (10) ja työntekijöitä 458 (462), oli valmistusarvo 4,569,406 (4,672,644) mk., osottaen 2,2 % vähennyistä, jota vastoin 692 (666) nahkaverstaassa, joissa työnt. luku oli 1,796 (1,712), valmistusarvo teki 7,346,380 (6,504,132) mk. Nahkaverstaiden tuotanto on nyt noussut suuremmaksi v. 1891 määrää, jonka jälkeen huonot ajat tälläkin alalla tulivat näkyviin. Valmistettujen vuotain maahantuonti on samalla lisääntynyt 561,386 (434,018) mkaan, jota vastoin maastavienti on vähentynyt 2,007,199 (2,361,126) mkaan, mikä kaikki osottaa lisätyynyttä käyttöä maassa.

Satulansepäntehtaissa, joita maassa on kaksi, oli valmistusarvo 631,800 (656,000) ja 81 (82) satulasepäntyöpajassa valmistusarvo teki 341,422 (301,104) mk.

VII ryhmä. *Tekstiiliteollisuuden* yhteenlaskettu valmistusarvo on, kuten taulusta siv. II nähdään, lisääntynyt 14 %. Kun maahantuonti samalla ajalla teki 19,579,000 (16,888,000) mk. eli lisäys 16 %, ja maastavienti on vähentynyt 6,858,000 (7,087,000) mkaan, niin tekee kotimaassa käytettyjen tuotteiden arvo 41,3 (34,9) miljonia mk., josta vähän enemmän kuin puolet on kotimaista tuotantoa. Tämän teollisuuden eri aloilla ovat suhteet seuraavat:

Villateollisuuslaitoksissa, joita luvultaan oli 17 (14), työntek. 1,326 (1,071), oli valmistusarvo 5,842,626 (4,778,341) mk., osottaen 23,8 % lisäystä työntek. luvussa ja 22,3 (14) % lisäystä valmistusarvossa.

Pumpuliteollisuuslaitoksissa, luvultaan 4, niissä 4,965 (4,658) työntek., oli valmistusarvo 18,472,706 (16,330,774) mk., osottaen 6,6 % lisäystä työntek. luvussa ja 13,1 (9) % valmistusarvossa.

Maan ainoassa *pellavateollisuuslaitoksessa* oli työntekijäin luku 1,321 (1,244) ja valmistusarvo 3,100,000 (3 milj.) eli pysynyt jotensakin muuttumattomana.

Trikootaratehtaissa, luvultaan 8 (5), oli työntek. 309 (267) ja valmistusarvo 1,027,971 (798,249) mk. eli lisäys 28,8 (45) %.

VIII ryhmä. *Paperiteollisuus.*

Tähän ryhmään kuuluvissa teollisuuslaitoksissa oli 19 puuhiomoa, joissa oli työntek. 1,515 ja valmistusarvo 6,208,187 (5,590,097) mk., osottaen 13,5 % lisäystä; 6 (7) selluloosatehdasta, joissa työntek. luku oli 479 (492) ja valmistusarvo 2,120,063 (2,295,743) mk., osottaen 7,6 % vähennystä, ja 12 paperitehdasta, joissa oli työntek. 2,555 (2,209) ja valmistusarvo 11,010,254 (9,301,977) mk., osottaen 18,3 % lisäystä.

Yhteensä oli näissä 37 (36) laitoksessa 4,549 (4,216) työntek. ja jos vähennetään se määrä, mikä on tehty omaksi tarpeeksi, niin on valmistusarvo 17,318,886 (16,593,617) mk., osottaen 8 % lisäystä työntek. luvussa ja 4,4 % valmistusarvossa. Suhteellisessa vertailussa pitää kuitenkin, edellämainitusta syystä, tämä määrä kohoittaa 11,5 %:ksi. Valmistusmäärä oli 48,5 (41) milj. kg. puupahvia ja massaa, josta 10 milj. paperitehtaiden omaksi tarpeeksi, 8,5 (9,4) milj. kg. selluloosaa, josta 5,5 omaksi tarpeeksi, 26,1 (21,8) milj. kg. paperia. Että tätä teollisuutta harjoitetaan pääasiallisesti maastavientiä varten, nähdään siitä että tullitilaston mukaan maasta vietiin v. 1896 14,392,000 (12,907,000) mk. arvosta, osottaen 11 % lisäystä. Tästä määrästä vietiin Venäjälle 11,012,000 mkan arvosta eli 76 % koko maasta viedyn määrän arvosta, mikä on suurin määrä tähän saakka niinkuin nähdään seuraavasta taulusta tullitilaston mukaan:

	1893	1894	1895	1896
Maasta viety Venäjälle tuhatluvuissa Smk.	7,363	8,461	9,700	11,012
” ” muihin maihin ” ”	4,270	3,475	3,207	3,380
tahi määrättyinä prosenttiluvussa koko maastaviennin arvosta				
maasta viennistä Venäjälle %	64	71	75	76
muihin maihin %	36	29	25	24

IX ryhmä. *Puuteollisuus y. m.*

Sahaliike v. 1896 osottaa melkoista toiminnan vilkastumista ei ainoastaan siinä suhteessa että sahalaitosten luku on 427:stä (207 vesisahaa ja 220 höyrusahaa) lisääntynyt 464:ksi (224 vesi- ja 240 höyrusahaa) ja työntek. luku 12,091:stä 13,458:saan s. o. lisäys 11 %, vaan valmistusarvokin on noussut 40,672,284 mkasta 47,943,246 mkaan eli 17,9 (6,3) %. Valmistusmäärä oli 2,008,378 (1,772,038) m³ eli 430,000 stand., josta 73,791 m³ kimpä, ja sahattujen tukkien luku 17,320,663 (14,628,624), joka standartia kohden on 40 (39) tukkia. Sahattujen puutavarain maasta vienti on sen vuoksi ollut suurempi kuin koskaan ennen: lankkuja, battensia, lautoja ja sahattuja parruja kaikkiaan 1,925,711 (1,658,331) m³.

Vaikka *puuseppätehtaiden* luku ei ole lisääntynyt, on niiden toiminta kuitenkin melkoisesti vilkastunut. Niinpä käytettiin 11 (12) tehtaassa 699 (488) työn-

tek. ja valmistettiin 2,147,429 (1,524,674) mk. arvosta, joka osottaa kokonaan 43 % lisäystä työntek. luvussa ja 41 (12,7) % lisäystä valmistusarvossa. Myöskin puuseppäpajojen tuotannossa on huomattu 5,5 % lisäys.

Lankarullatehtaissa, luvultultaan sama kuin ennenkin eli 4, oli työssä 737 (642) työntek. ja valmistusarvo teki 1,678,000 (1,392,500) mk., joka osottaa 14,8 % lisäystä työntek. luvussa ja 20 (7) % lisäystä valmistusarvossa.

X ryhmä. *Rakennusteollisuus.*

Niin kuin taulusta siv. II nähdään, on tässä ryhmässä suurin lisäys niin työntek. lukuun kuin tuotannon arvoon nähden. Tämä koskee etupäässä rakennusurakoitsijain toimintaa, jonka tuotantoarvo on lisääntynyt 3,033,088 mkasta 5,195,903 mkaan eli kerrassaan 71 %, ja käytettyjen työntek. luku 2,154 hengestä 3,164 eli 47 %. Vaikka tiedonannot tästä ryhmästä ovat vällinlaiset ja epätarkat, niin ne kuitenkin lisääntyneen tiilivalmistuksen mukaisesti todistavat rakennustoimen vilkastumista, erittäinkin pääkaupungissa.

XI ryhmä. *Ravinto- ja nautintoaineteollisuus.*

Kauppajauhomyllyissä, joiden tuotanto v:sta 1892 on nopeasti laskeutunut, on tapahtunut se muutos että valmistusarvo on lisääntynyt 44 % v:sta 1895. Se oli nim. 13 (8) laitoksessa 2,216,607 (1,538,151) mk. Kun myllyteollisuus kuitenkin ulkomaalaisten ja erittäinkin saksalaisten jauhojen ankaran kilpailun vuoksi on ollut ahdingossa, niin ei voi tehdä mitään muuta varmaa johtopäätöstä kuin että se 1896 oli vilkastumassa, mutta verraten vuosiin 1892 ja 1893 se oli yhä ahdingossa. Saksasta maahantuonti, joka 1894 teki 42,8 milj. kg. on tosin vähentynyt 31,3 (37,7) kgmiin, samoin kun rukiitten ja ruisjauhojen koko maahantuonti, joka 1894 teki 141,8, on vähentynyt 119,1 milj. kgsta 113,3 kgmiin, s. o. 5 % vähennys. Sen sijaan 1,600 (1,594) tullijauhomyllyssä jauhetun viljan määrä lisääntyi 3,828,944 (3,698,955) hlaan eli melkein vastaavalla määrällä

Seuraava vertaileva esitys tullitilastosta voi viime vuosilta olla tässä suhteessa valaiseva.

Maahantuonti		1892	1893	1894	1895	1896
Ruista, jauhamatonta,	milj. kg	58,4	34,2	28,9	20,1	20,7
Ruisjauhoja	„	86,6	104,4	112,9	99,0	92,6
tästä määrästä Saksasta	„	17,0	28,7	42,8	37,7	31,3

Maamme kahdessa *sokeritehtaassa* teki valmistusarva 9,541,659 (7,307,698) mk., osottaen 30,6 (15) % lisäystä. Tämä määrä on paljon suurempi kuin suurin tulos tätä ennen: 7,880,227 v 1892. Puhtaansokerin maahantuonti on jonkun verran lisääntynyt ja oli 8,562,340 (8,447,409) kg, joka on melkein sama määrä, mikä maassa on valmistettu (10,135,474 kg puhdasta sokeria, sokerijauhoa ja siirappia).

Sikuritehtaissa, joita on 7, niissä työntek. 92 (131), oli valmistusarvo 503,202 (693,276) mk., s. o. työntek. luku vähentynyt 30 % ja valmistusarvo 27,4 %, jota vastoin maahantuonti on lisääntynyt 28 %, niin että sen arvo on 317,473 mkasta lisääntynyt 406,430 mkaan. Maassa valmistetun sikurin määrä teki 1,691,000 kg, maahan tuodun 968,800 kg.

Olut- ja portteripanimoita oli käynnissä 87 (88), joissa oli työntek. 1,352 (1,267) ja valmistusarvo teki 7,016,014 (6,188,487) mk, osottaen 7 % lisäystä työntek. luvussa ja 13,4 (16) % lisäystä valmistusarvossa. Oluen valmistus joka v. 1891 teki 24,9 milj. litraa, vähentyi sitten yhtämittäa vuoteen 1894, jolloin se teki ainoastaan 18,8 milj., mutta on sitten 1895 lisääntynyt 22 miljonaksi ja 1896 25,4 milj. litraksi. Vuonna 1896 valmistetun oluen määrä oli siis suurempi kuin koskaan ennen.

Paloviinan valmistus on myöskin jonkun verran lisääntynyt, mutta on yhäkin pienempi kuin edellisinä vuosina. Polttimoita oli 28 (26), joissa oli työntek. 444 (431) ja valmistettiin 6,041,590 (5,182,541) litraa, osottaen 16% lisäystä, jota vastoin 1895 vähennys oli 22 %.

Väkiivina(sprui)tehtaitten toiminta on sitä vastoin ollut varsin tasainen. Tehtaissa, joita luvultaan oli 39 (40), työskenteli 130 (125) työntek. ja valmistusarvo oli 737,118 (780,928).

Painohiivanvalmistamista on harjoitettu 2 polttimossa, ja valmistettiin 316,105 (267,366) kg, mikä osottaa 18 (4) % lisäystä. Manhantuonti on ollut jotenkin vähäinen (5,346 kg).

Virvoitusjuomain ja kivennäisvesien valmistus on lisääntynyt 29 (20) % ja 53 (47) työpaikassa, missä työntek. luku 207 (167), oli valmistusarvo 582,138 (450,693) mk.

Tupakkatehtaiden valmistusarvo on lisääntynyt 20 % ja oli se 33 (30) työpaikassa, jossa työntek. luku oli 2,208 (1,750), 7,643,004 (6,371,844) mk.

XII ryhmä. Vaateteollisuus.

Rätätililiikkeiden luku kaupungeissa oli 396 (410), joissa oli työntek. 1,692 (1,621) ja valmistusarvo 3,440,831 (3,149,919) mk, osottaen 9,2 (14) % lisäystä. *Suutariliikkeitä* oli 532 (551), joissa työskenteli 1,437 (1,406) työntek. ja valmistusarvo oli 1,827,925 (1,580,695) mk osottaen 15,0 (14) % lisäystä. *Hattu- ja lakki-teollisuudessa* on lisäys vielä suurempi, 25 (24) työpaikassa, joissa työskenteli 297 (241) työntek. valmistusarvo oli 801,334 (651,938) mk, osottaen 23 (44) % lisäystä.

XIII ryhmä. Kuvaava teollisuus.

Kirjapainojen luku oli 64 (63), joissa työskenteli 1,391 (1,246) henkeä ja valmistusarvo teki 3,251,393 (2,760,924) mk, osottaen 18 (5) % lisäystä. *Kivipainoja* oli 6, joissa työntek. luku oli 266 (218) ja valmistusarvo 557,300 (529,349) mk, osottaen 5,3 % lisäystä.

Mitä työväkisuhteisiin tulee, niin mainittakoon, että koko työväki on lisääntynyt 53,185 hengestä vuonna 1895 59,182 henkeen eli 11 %. Tästä luvusta oli 15,358 eli 26 % naisia, 5,011 eli 8,5 % nuorukaisia (15—18 vuotisia) ja 1,266 eli 2,1 % lapsia 12—15 ikävuoden välillä. Erityisesti ansaitsee mainita että lasten luku ei ole ainoastaan luvullisesti 966:stä v. 1895 lisääntynyt 1,266:teen, vaan suhteellisestikin, niin että prosenttiluku, joka osotti lasten luvun koko työväenlukuun verraten, v. 1894, jolloin se oli pienin, oli 1,6 ja v. 1895 1,8. Myöskin nuorten työntekijäin luku on suhteellisesti jonkun verran lisääntynyt.

Höyrykoneiden luku oli 700 (649) joiden konevoima oli 18,125 (17,082) hv. Koneiden luvun lisääntyessä 8,2 % on voima lisääntynyt 6 %.

VIII

Kaikesta tästä yleiseksi johtopäätökseksi saadaan, että toiminta teollisuuden alalla on vuoden 1896 niin kuin lähinnä edellisenkin vuoden ajalla melkoisessa määrässä kehittynyt ja antaa hyviä toiveita lähinnä seuraavistakin vuosista.

K. E. Palmén.

Oikaisu:

Käsityö- ja tehdasteollisuuden summittaisesta katsauksesta yksi paperitehdas maaseudulla, jossa on 176 työntek., ja jonka valmistusarvo on 440,000 mk., on huomaamatta pantu puuhiomoin joukkoon ja on siirrettävä paperitehtaisiin, niin kuin on tapahtunutkin katsauksessa siv. 42, 43 ja 46, josta löydetään oikeat summat.

I. Yleinen katsahdus Käsi- ja Tehdasteollisuuteen Suomessa 1896.

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslajitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijän luku.	Valmistetun tavar- an arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijän luku.	Valmistetun tava- ran arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijän luku.	Valmistetun tava- ran arvo Suom. mar- koissa.
IV	8	Kivilouhoksia ja ki- venhakkuverstai- ta	18	406	875,083	7	75	70,487	25	481	945,570
"	9	Kalkkipolttimoita .	3	39	140,269	25	162	275,091	28	201	415,360
"	"	Tiilitehtaita	11	251	183,750	86	2,245	1,619,895	97	2,496	1,803,645
"	"	Savenvalajan verst. Kaakeli-, fajanssi- ja porsiinitehtaita	20	41	28,022	1	6	3,972	21	47	31,994
"	"	Sementtivalimoita	6	308	607,865	4	456	1,044,380	10	764	1,652,245
"	"	Kipsivalimoita . . .	2	58	180,000	—	—	—	2	58	180,000
"	"	Mnurisaventehtaita	3	8	15,700	—	—	—	3	8	15,700
"	"	Lasitehtaita	2	15	107,130	—	—	—	2	15	107,130
"	10	Sulfaattitehtaita . .	1	48	175,000	15	1,607	3,599,210	16	1,655	3,774,210
V	11	Väritehtaita	—	—	—	1	10	11,000	1	10	11,000
"	"	Kimroökkitehtaita .	1	11	110,000	1	11	16,800	2	22	126,800
"	"	Värijäystehtaita . .	—	—	—	5	14	62,020	5	14	62,020
"	"	Värijäyslaitoksia . .	—	—	—	1	7	15,500	1	7	15,500
"	"	Öllykeittiöitä	48	135	351,439	97	144	193,251	145	279	544,690
"	12	Kynttilätehtaita . .	—	—	—	2	5	16,156	2	5	16,156
"	"	Saippnatehtaita . . .	2	44	740,144	—	—	—	2	44	740,144
"	"	Teknokeemillisiä tehtaita	6	65	1,140,622	1	3	5,128	7	68	1,145,750
"	"	Knivatislaus laitok- sia	7	26	73,360	1	8	81,434	8	34	154,794
"	13	Pikitehtaita	—	—	—	29	89	113,329	29	89	113,329
"	"	Asfalttitehtaita . . .	1	2	1,680	1	4	80,000	2	6	81,680
"	"	Lakka- ja polityyri- tehtaita	3	111	917,475	—	—	—	3	111	917,475
"	"	Kaasutehtaita	4	13	88,438	—	—	—	4	13	88,438
"	"	Sähkövalotehtaita .	3	117	659,899	—	—	—	3	117	659,899
"	"	Tnrvepehkutehtaita	4	48	319,000	—	—	—	4	48	319,000
"	"	Tnitikkutehtaita . .	—	—	—	2	320	34,985	2	320	34,985
"	14	Pyroteknillinen la- boratorio	5	203	301,091	8	389	341,221	13	592	642,312
"	"	Dynamiittitehtaita .	1	3	18,500	—	—	—	1	3	18,500
"	"	Lunjanotehtaita . . .	—	—	—	1	22	130,000	1	22	130,000
VI	16	Nahkatehtaita	4	53	217,259	12	40	97,059	16	93	314,318
VI	17	Nahkatehtaita	6	416	4,270,456	3	42	298,950	9	458	4,569,406

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.
VI	17	Karvuuverstaita . .	81	391	2,120,309	611	1,405	5,226,071	692	1,796	7,346,380
"	"	Satulasepän tehtaita	2	273	631,800	—	—	—	2	273	631,800
"	"	Satulasep. verstaita	81	200	341,422	—	—	—	81	200	341,422
"	"	Turkkitav. tehtaita	1	23	64,000	—	—	—	1	23	64,000
"	"	Harjatehtaita	2	133	242,770	—	—	—	2	133	242,770
"	"	Harjasitomavertaita	1	5	10,000	1	5	3,781	2	10	13,781
VII	18	Villateollisuuslaitoksia	6	569	2,319,727	11	757	3,522,899	17	1,326	5,842,626
"	19	Pumpuliteollisuuslaitoksia	3	3,619	13,372,706	1	1,346	5,100,000	4	4,965	18,472,706
"	"	Pellavanloukutusl.	—	—	—	1	11	28,377	1	11	28,377
"	"	Liinanteollisuuslaitoksia	1	1,321	3,100,000	—	—	—	1	1,321	3,100,000
"	"	Trikootehtaita	8	309	1,027,971	—	—	—	8	309	1,027,971
"	20	Köysitehtaita	6	15	19,935	—	—	—	6	15	19,935
"	"	Nyöripunojan verstaita	3	34	46,675	—	—	—	3	34	46,675
"	"	Tilketehtaita	—	—	—	1	1	9,360	1	1	9,360
"	"	Rullakartiini teht.	2	11	34,400	—	—	—	2	11	34,400
VIII	21	Puuhioimoita	3	110	266,000	17	1,421	4,935,087	20	1,531	5,201,087
"	"	Sellulosatehtaita . .	—	—	—	6	479	797,545	6	479	797,545
"	"	Pahvitehtaita	—	—	—	2	40	39,900	2	40	39,900
"	"	Asfalttitehtaita . . .	5	32	193,602	2	17	68,250	7	49	261,852
"	"	Paperitehtaita	2	474	2,663,575	9	2,065	8,656,679	11	2,539	11,320,254
"	"	Tapettitehtaita	4	84	614,400	—	—	—	4	84	614,400
"	"	Pussi- ja kotelotehtaita	3	50	158,100	—	—	—	3	50	158,100
"	"	Kartongitehtaita . . .	3	41	37,509	1	4	4,550	4	45	42,059
"	"	Kirjansitoma teht. . .	3	57	193,000	—	—	—	3	57	193,000
"	"	Kirjansitoma verst.	64	331	407,941	—	—	—	64	331	407,941
IX	22	Parkkimyllyjä	—	—	—	4	48	63,296	4	48	63,296
"	"	Sahalaitoksia	33	3,537	15,015,284	431	9,921	32,927,962	464	13,458	47,943,246
"	"	Puuvillatehtaita . . .	—	—	—	5	65	105,860	5	65	105,860
"	"	Splinttitehtaita	—	—	—	1	31	68,670	1	31	68,670
"	23	Nikkarintehtaita . . .	8	569	1,987,763	3	130	159,666	11	699	2,147,429
"	"	Nikkarin verstaita	196	841	907,870	2	17	5,250	198	858	913,120
"	"	Ruunniinkirstuteht.	3	20	52,118	—	—	—	3	20	52,118
"	"	Sorvanstehtaita	1	24	26,150	—	—	—	1	24	26,150
"	"	Sorvarin verstaita	31	57	43,564	—	—	—	31	57	43,564
"	"	Lankarnlletehtaita	—	—	—	4	737	1,678,000	4	737	1,678,000
"	"	Tynnyritehtaita	3	72	330,695	1	11	7,819	4	83	338,514
"	"	Tynnyrin tekijän verstaita	7	17	66,808	—	—	—	7	17	66,808

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslajitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.
IX	23	Korkkitehtaita . . .	2	120	437,500	1	7	25,000	3	127	462,500
"	24	Koppatehtaita . . .	2	13	15,055	—	—	—	2	13	15,055
"	"	Leikkikalun tehtaita . . .	1	2	1,800	—	—	—	1	2	1,800
"	25	Kampatehtaita . . .	2	6	4,618	—	—	—	2	6	4,618
"	"	Gummitavaraintehtaita	5	15	20,325	—	—	—	5	15	20,325
"	26	Ajokalutehtaita . . .	5	115	284,339	—	—	—	5	115	284,339
"	"	Vannuverstaita . . .	14	61	77,310	—	—	—	14	61	77,310
X	27	Muurareja ja rakennusurakoitsijoita . . .	76	3,164	5,195,903	—	—	—	76	3,164	5,195,903
"	"	Maalareja	216	1,076	1,409,456	—	—	—	216	1,076	1,409,456
"	"	Tapetinpanijoita . . .	17	67	142,273	—	—	—	17	67	142,273
"	"	Lasimestareja	22	42	174,481	—	—	—	22	42	174,481
"	"	Nuohoojia	31	87	90,724	—	—	—	31	87	90,724
"	"	Kadunlaskijoita . . .	1	73	31,250	—	—	—	1	73	31,250
XI	28	Kauppajanhomyllyjä	7	91	1,494,821	6	29	721,786	13	120	2,216,607
"	"	Tullijanhomyllyjä . . .	11	27	—	1,589	1,873	—	1,600	1,900	—
"	"	Potaattijanhotteita . . .	—	—	—	1	8	14,000	1	8	14,000
"	29	Sokeritehtaita	2	288	9,541,695	—	—	—	2	288	9,541,695
"	"	Kahvinlisäys tehtaita	3	3	17,200	—	—	—	3	3	17,200
"	"	Sikuritehtaita	5	83	427,875	2	9	75,327	7	92	503,202
"	"	Suklaatehtaita	1	19	70,000	—	—	—	1	19	70,000
"	"	Höyryleipomoita	2	91	425,400	—	—	—	2	91	425,400
"	"	Leipomoita	247	940	3,585,636	—	—	—	247	940	3,585,636
"	"	Sokerileipomoita	12	86	308,140	—	—	—	12	86	308,140
"	"	Karamellitehtaita	3	15	65,175	—	—	—	3	15	65,175
"	"	Sianteurastuslait.	1	6	64,000	—	—	—	1	6	64,000
"	"	Teurastuslaitoksia	107	176	1,332,044	1	2	26,300	108	178	1,358,344
"	"	Makkaratehtaita	2	26	186,000	—	—	—	2	26	186,000
"	"	Makkarantekijän verstaita	41	146	529,111	—	—	—	41	146	529,111
"	"	Konservitehtaita	2	13	14,800	2	16	16,100	4	29	30,900
"	"	Mallastehtaita	—	—	—	1	2	10,000	1	2	10,000
"	31	Olntpanimoita	49	968	5,188,124	37	377	1,812,890	86	1,345	7,001,014
"	"	Portteripanimoita	1	7	15,000	—	—	—	1	7	15,000
"	"	Viinapolttimoita	19	330	1,039,843	9	114	869,483	28	444	1,909,326
"	"	Väkihiivatehtaita	39	130	737,118	—	—	—	39	130	737,118
"	"	Painohiivatehtaita	—	—	—	2	54	411,326	2	54	411,326
"	"	Punssi- ja viinitehtaita	15	65	1,337,886	—	—	—	15	65	1,337,886
"	"	Etikkatehtaita	6	10	57,309	1	—	46,167	7	10	103,476
"	"	Kivennäisvesitehtaita	47	186	535,538	6	21	46,600	53	207	582,138

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.
XI	32	Tupakkatehtaita . .	29	2,055	7,476,846	4	153	166,158	33	2,208	7,643,004
XII	33	Paitatehtaita	7	197	279,308	—	—	—	7	197	279,308
"	"	Räätälin verstaita	396	1,692	3,440,831	—	—	—	396	1,692	3,440,831
"	"	Korsettilaitoksia . .	1	3	1,400	—	—	—	1	3	1,400
"	"	Hansikkalaitoksia .	3	27	47,708	—	—	—	3	27	47,708
"	"	Hattu- ja lakkitehtaita	4	222	652,127	—	—	—	4	222	652,127
"	"	Hattu- ja lakkivers- taita	21	75	149,207	—	—	—	21	75	149,207
"	"	Kravattitehtaita . .	1	22	87,500	—	—	—	1	22	87,500
"	"	Sadevarjotehtaita .	3	21	66,731	—	—	—	3	21	66,731
"	"	Turkkurinverstaita	17	106	323,589	—	—	—	17	106	323,589
"	"	Huopatyöntekijöitä	1	2	788	2	34	29,820	3	36	30,608
"	"	Suutarinverstaita .	532	1,437	1,827,925	—	—	—	532	1,437	1,827,925
"	"	Punkenkätehtaita .	—	—	—	1	10	35,400	1	10	35,400
"	34	Tukanleikkuulai- toksia	43	105	133,856	—	—	—	43	105	133,856
"	35	Kylpylaitoksia . . .	62	355	322,684	—	—	—	62	355	322,684
"	"	Pesulaitoksia	1	10	10,000	—	—	—	1	10	10,000
XIII	36	Kirjapainoja	64	1,391	3,251,393	—	—	—	64	1,391	3,251,393
"	"	Kivipainoja	6	266	557,300	—	—	—	6	266	557,300
"	"	Puunpiirros laitok- sia	2	3	3,000	—	—	—	2	3	3,000
"	"	Valokuvanslaitoks.	36	127	324,437	—	—	—	36	127	324,437
		Summa	2,972	32,303	111,632,655	3,082	26,879	75,825,247	6,054	59,182	187,457,902
		V. 1895	2,992	27,881	92,105,656	3,020	25,304	70,394,201	6,012	53,185	162,499,857
		V. 1894	2,941	25,050	83,522,993	2,884	22,733	63,560,813	5,825	47,783	147,083,806
		V. 1893	2,832	23,956	79,392,896	2,748	22,129	57,581,071	5,580	46,085	136,973,967
		V. 1892	2,851	24,973	84,115,720	2,772	22,277	55,272,604	5,623	47,250	139,388,324
		V. 1891	2,816	26,766	86,793,699	2,662	22,701	56,728,767	5,478	49,467	143,522,466
		Keskiluku v. 1891—95	2,886	25,725	85,186,193	2,817	23,029	60,707,491	5,703	48,754	145,893,684
		Keskiluku v. 1886—90	2,528	21,325	64,637,541	2,396	18,723	48,232,331	4,924	40,048	112,869,872

II. Yleinen katsaus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen jokaisessa Suomen läänissä vuonna 1896.

L ä ä n i.	Kaupungit ja kauppalat.			Maaseudut.			Summa.		
	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran bruttoarvo Suom. markoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran bruttoarvo Suom. markoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran bruttoarvo Suom. markoissa.
Uudenmaan läänissä .	759	8,927	31,086,156	286	3,316	9,056,164	1,045	12,243	40,142,320
Turun ja Porin läänissä	658	6,091	23,137,415	429	3,127	10,192,505	1,087	9,218	33,329,920
Hämeen läänissä . . .	370	7,058	23,286,565	389	6,022	17,684,057	759	13,080	40,970,622
Wiipurin ” . . .	343	3,914	12,141,268	546	7,248	20,305,288	889	11,162	32,446,556
Mikkelin ” . . .	135	529	1,246,132	313	1,236	3,071,693	448	1,765	4,317,825
Kuopion ” . . .	240	931	2,390,487	307	1,868	4,478,502	547	2,799	6,868,989
Waasan ” . . .	294	3,048	10,769,023	660	2,621	7,131,072	954	5,669	17,900,095
Oulun ” . . .	173	1,805	7,575,609	152	1,441	3,905,966	325	3,246	11,481,575
Summa	2,972	32,303	111,632,655	3,082	26,879	75,825,247	6,054	59,182	187,457,902

III. Yleinen katsaus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen vuonna 1896
Suomen kaupungeissa ja kauppaloissa, järjestetyt näiden teollisuuden tuotannon brutto-arvon mukaan.

Kaupunki tai kaupala.	Valmistetun tavaran brutto-arvio Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku (Teh. ja verst.)	Työväestö.								Käytettyä höyrymootoreja.	
			Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevosvoimia.
			Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Helsinki	27,895,143	576	39	8	428	140	5,289	1,844	5,756	1,992	61	1,326
Tampere	21,880,816	278	174	171	298	430	2,689	2,804	3,161	3,405	36	2,337
Turku	13,979,632	353	37	21	201	185	1,834	1,157	2,072	1,363	34	758
Pori	7,165,731	161	28	9	101	23	1,519	243	1,648	275	14	340
Nikolainkaup.	6,627,691	123	34	17	83	86	872	752	989	855	19	1,665
Kotka	6,270,314	46	5	—	126	69	1,432	200	1,563	269	8	430
Oulu	5,834,151	99	3	—	98	18	932	147	1,033	165	12	278
Wiipuri	4,600,745	159	11	2	118	67	881	408	1,010	477	10	67
Pietarsaari	3,015,519	24	2	3	52	77	171	355	225	435	6	102
Kuopio	1,802,353	152	1	—	58	12	468	103	527	115	8	145
Hämeenlinna	1,269,923	68	9	2	34	16	275	93	318	111	4	57
Kemi	1,255,825	13	24	2	40	13	283	36	347	51	3	110
Hanko	1,083,621	28	2	—	18	4	390	42	410	46	4	38
Rauma	964,886	44	2	—	19	5	212	26	233	31	4	47
Porvoo	881,346	70	6	2	42	10	249	42	297	54	5	62
Loviisa	662,995	38	4	—	12	2	135	38	151	40	5	63
Mikkeli	577,389	58	2	—	38	3	196	23	236	26	6	44
Tammisaari	563,051	47	3	—	25	1	137	15	165	16	6	63
Uusikaupunki	545,330	45	16	1	15	—	174	28	205	29	2	39
Jyväskylä	542,542	48	2	—	20	9	164	67	186	76	2	21
Lappeenranta	487,130	30	2	3	16	4	127	42	145	49	3	53
Heinola	411,090	37	1	—	8	—	100	9	109	9	1	12
Hamina	370,230	50	3	—	17	1	124	8	144	9	—	—
Joensuu	349,634	54	10	—	15	5	137	12	162	17	—	—
Sortavala	343,746	35	1	—	13	—	161	13	175	13	1	10
Kristiinankaup.	296,637	31	1	—	4	—	87	6	92	6	1	20
Savonlinna	257,653	40	2	—	14	—	127	6	143	6	2	42
Iisalmi	205,498	27	1	—	8	—	79	5	88	5	1	20
Tornio	204,790	23	—	—	8	—	56	10	64	10	1	4
Kokkola	204,306	42	—	—	7	1	94	12	101	13	—	—
Naantali	192,009	12	—	—	2	—	77	3	79	3	2	24

Kaupunki tai kaupala.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työväestö.								Käytettyjä höyrymootoreja.	
			Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevosvoimia.
			Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Marianhamina .	167,038	21	2	—	8	—	61	19	71	19	—	—
Raahe	148,799	16	1	—	5	—	35	28	41	28	2	76
Lahden kaupp. .	135,826	24	2	1	9	2	47	2	58	5	—	—
Kajaani	132,044	22	4	1	4	2	40	15	48	18	1	4
Salon kaupp. . .	90,489	16	—	—	6	—	39	—	45	—	—	—
Uusikaarlebyy .	70,795	19	3	2	11	3	37	7	51	12	—	—
Käkisalmi. . . .	69,103	23	1	—	9	1	48	1	58	2	—	—
Nurmeksen k. . .	33,002	7	—	—	3	1	13	—	16	1	—	—
Ikalist. kaupp. .	32,300	6	1	—	3	—	12	2	16	2	—	—
Kaskinen	11,533	7	—	—	—	—	7	—	7	—	—	—
Summa	111,632,655	2,972	439	245	1,996	1,190	19,810	8,623	22,245	10,058	264	8,257
Maaseuduilla . .	75,825,247	3,082	382	200	1,176	649	20,021	4,451	21,579	5,300	436	9,868
Summa	187,457,902	6,054	821	445	3,172	1,839	39,831	13,074	43,824	15,358	700	18,125
V. 1895	162,499,857	6,012	632	334	2,851	1,633	36,125	11,610	39,608	13,577	649	17,082
„ 1894	147,083,806	5,825	525	228	2,647	1,447	32,593	10,343	35,765	12,019	620	15,892 1/2
„ 1893	136,973,967	5,580	614	261	2,640	1,430	31,608	9,532	34,862	11,223	591	15,276 1/2
„ 1892	139,388,324	5,623	836	398	2,818	1,721	32,241	9,236	35,895	11,355	610	15,079 1/2
„ 1891	143,522,466	5,478	1,168	691	2,992	1,761	33,308	9,547	37,468	11,999	582	14,315 1/2
Keskiluku v. v.												
1891—1895 . .	145,893,684	5,703	755	382	2,790	1,598	33,175	10,054	36,720	12,034	610	15,529
Keskiluku v. v.												
1886—1890 . .	112,869,872	4,924	1,064	548	2,564	1,334	27,195	7,340	30,823	9,222	447	9,232

IV. Yleinen katsaus teollisuuden toimesta Suomen kihlakunnissa vuonna 1896.

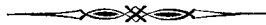
Kihlakunta.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työväestö.								Käytettyä höyrymootoreja.		
			Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevosvoimia.	
			Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
Uudenm.	Helsingin	4,344,270	85	33	2	101	70	1,193	350	1,327	422	28	522
	Pernajan	1,911,945	89	3	—	26	16	392	81	421	97	15	193
	Lohjan	1,855,873	76	9	—	42	—	596	48	647	48	13	225
	Raaseporin	944,076	36	10	1	9	8	256	70	275	79	4	68
	Ulvilan	3,149,974	69	2	1	19	19	589	116	610	136	11	245
	Maskun	2,388,524	57	15	1	37	18	347	277	399	296	20	401
	Halikon	1,345,060	76	11	—	10	1	394	30	415	31	12	173
	Piikkiön	1,066,628	35	—	—	17	2	290	17	307	19	8	107
	Loimaan	758,387	69	—	—	10	15	212	27	222	42	3	52
	Ikaalisten	557,310	36	—	—	2	5	171	24	173	29	4	33
	Tyrvään	475,738	43	3	2	12	1	170	35	185	38	6	75
	Ahvenanmaan	213,100	6	—	—	6	1	95	11	101	12	3	67
	Wehmaan	124,208	12	—	—	1	—	29	—	30	—	1	35
	Mynämäen	113,576	26	3	—	1	—	68	10	72	10	5	46
Turun ja Porin.	Tammelan	9,154,910	94	112	98	130	88	1,277	736	1,519	922	42	2,330
	Pirkkalan	2,943,838	58	9	2	50	20	762	218	821	240	23	493
	Hauhon	2,458,952	75	34	30	75	47	593	360	702	437	19	501
	Hollolan	1,505,278	55	10	—	30	26	459	145	499	171	18	484
	Ruoveden	1,012,069	52	1	—	9	2	274	11	284	13	9	124
	Jämsän	609,010	55	1	—	5	7	372	29	378	36	7	75
	Kymin	8,615,231	74	17	—	82	38	1,726	446	1,825	484	20	642
	Lappeen	4,718,170	74	1	2	31	62	1,247	359	1,279	423	6	526
	Rannan	3,026,157	73	10	21	52	52	850	274	912	347	18	262
	Salmen	1,218,070	74	—	—	79	36	648	52	727	88	5	87
	Äyräpään	980,753	51	1	—	27	—	268	—	296	—	8	105
	Jääsken	959,989	61	—	—	3	25	266	127	269	152	2	28
	Sortavalan	349,607	44	—	—	7	1	208	17	215	18	2	43
	Käkisalmen	288,878	33	—	—	2	—	100	4	102	4	3	41
	Kurkijoen	148,433	62	2	—	3	—	97	5	102	5	—	—
Wiipurin.	Rantasalmen	1,501,616	106	5	—	7	—	526	26	538	26	8	83
	Heinolan	689,534	59	—	—	1	—	178	11	179	11	2	35
	Mikkelin	620,549	61	1	—	2	1	304	6	307	7	6	99
Mikkelin.	Juvan	259,994	87	—	—	7	—	156	5	163	5	5	40

Lääni.	Kihlakunta.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työväestö.								Käytetyitä höyrymooto- reja.	
				Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevos- voimia.
				Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Kuopion.	Liperin	2,381,023	58	48	37	18	1	612	43	678	81	7	149
	Rautalammen . .	1,296,064	50	—	—	15	1	486	1	501	2	3	38
	Kuopion	555,307	71	3	—	17	—	361	26	381	26	6	203
	Pielisjärven . .	106,097	39	—	—	1	—	57	2	58	2	1	4
	Ilomantsin . . .	97,150	57	—	—	1	3	80	2	81	5	1	12
Waasan.	Iisalmen	42,861	32	—	—	2	—	47	4	49	4	3	24
	Laukkaan	1,920,157	94	4	—	27	18	515	84	546	102	13	247
	Kuortaneen . . .	1,619,961	89	—	1	4	6	321	94	325	101	8	175
	Korsholman . . .	1,337,869	86	—	—	31	—	317	24	348	24	11	99
	Lapuan	962,042	105	4	—	13	18	304	83	321	101	7	88
Oulun.	Ilmajoen	750,556	177	3	—	22	—	420	10	445	10	22	214
	Pietarsaaren . .	540,487	109	6	1	24	5	241	21	271	27	3	25
	Kemin	2,567,038	22	17	—	60	15	588	72	665	87	5	195
	Oulun	936,735	19	—	—	41	20	329	43	370	63	8	139
	Saloisten	267,280	82	4	1	4	1	185	15	193	17	1	10
Oulun.	Haapajärven . .	109,252	22	—	—	1	—	35	—	36	—	1	6
	Kajaanin	22,444	6	—	—	—	—	9	—	9	—	—	—
	Lapin	3,217	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Summa		75,825,247	3,082	382	200	1,176	649	20,021	4,451	21,579	5,300	436	9,868

V. Katsaus

Suomen Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen

1896.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
IV	8	Kiviteollisuutta.													
		Kivilouhoksia ja kivenhakkuuverstaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		9	Uudenmaan lääni	816,309	—	2	—	4	—	354	1	360	1	—	—
		3	Turun lääni	16,938	—	—	—	2	—	15	—	17	—	—	—
		1	Hämeen lääni	15,874	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	—
		1	Wiipurin lääni	11,721	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—
		1	Mikkelin lääni	1,500	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
		1	Kuopion lääni	5,178	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—
	1	Waasan lääni	4,063	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	
	1	Oulun lääni	3,500	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
	18		875,083			2	—	6	—	397	1	405	1	—	
	<i>Maaseuduilla.</i>														
	2	Turun lääni	52,047	Murrettu 7,870 tonnia kalkkikiveä. Survottu 706,858 kg. jauhoksi.	2	—	—	—	2	—	26	—	28	—	
	5	Wiipurin lääni	18,440	—	—	—	—	—	5	3	35	4	40	7	
	7		70,487		—	—	—	—	7	3	61	4	68	7	
	9	Kalkkipolttimoita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
1		Uudenmaan lääni	105,232	82,800 hl. kalkkia, 1 tonni jauhetta kalkkikiveä, 170 astiaa kipsiä.	1	—	—	—	—	—	27	2	27	2	
1		Hämeen lääni	5,937	1,000 hl. kalkkia.	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	
1		Wiipurin lääni	29,100	29,100 „ „	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	
3			140,269	112,900 hl. kalkkia, 1 tonni jauhetta kalkkikiveä, 170 ast. kipsiä.	—	—	—	—	—	—	37	2	37	2	
<i>Maaseuduilla.</i>															
1		Uudenmaan lääni	7,500	7,500 hl. kalkkia.	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	
13		Turun lääni	225,801	263,216 „ „	—	—	—	—	—	—	110	2	110	2	
6	Wiipurin lääni	29,990	29,000 „ „	—	—	—	—	—	—	22	—	22	—		
3	Mikkelin lääni	2,600	1,300 „ „	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—		
2	Kuopion lääni	9,200	9,200 „ „	—	—	—	—	—	—	17	—	17	—		
25		275,091	310,216 hl. kalkkia.	—	—	—	—	—	—	160	2	160	2		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistelun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
IV	9	Tiilitehtaita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		5	Turun lääni	48,450	1,090,000 tiiltä.		—	3	—	—	—	70	9	73	9	—	
		5	Hämeen lääni	108,300	2,395,000 "		1 höyryk. 14 hv.	3	—	2	—	96	36	101	36	—	
		1	Waasan lääni	27,000	635,000 "		1 " 8 "	—	2	5	2	9	14	14	18	—	
		11		183,750	4,120,000 tiiliä.		2 höyryk. 22 hv.	6	2	7	2	175	59	188	63	—	
		<i>Maaseuduilla.</i>															
		23	Uudenmaan lääni	597,727	14,581,200 muuritiiltä.		4 höyryk. 72 hv.	24	2	51	18	526	111	601	131	—	
		16	Turun lääni	136,994	3,565,000 "		5 " 61 "	13	—	10	2	150	58	173	60	—	
		21	Hämeen lääni	493,367	13,085,000 " 8,100 kaakelta.		3 " 70 "	25	2	39	16	447	144	511	162	—	
		14	Wiipurin lääni	339,600	7,491,000 "		2 " 35 " 1 yhteinen mootori höyryrsahan kanssa.	1	—	22	12	344	64	367	76	—	
3	Mikkelin lääni	9,150	248,500 "		—	—	—	2	—	15	—	17	—	—			
8	Kuopion lääni	38,057	1,239,000 "		—	2	—	8	—	115	4	125	4	—			
1	Oulun lääni	5,000	160,000 "		—	2	—	—	—	9	7	11	7	—			
86		1,619,895	40,369,700 muuritiiltä, 8,100 kaakelta.		14 höyryk., 238 hv., 1 yht. mootori höyryrsahan kanssa.	67	4	132	48	1,606	388	1,805	440	—			
"	"	Savenvalajan verstaista.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		3	Uudenmaan lääni	1,952	—		—	—	—	4	—	2	—	6	—	—	
		9	Turun lääni	11,994	—		—	—	—	1	—	17	—	18	—	—	
		4	Hämeen lääni	7,286	—		—	1	—	1	—	8	—	10	—	—	
		3	Waasan lääni	4,590	—		—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	
		1	Oulun lääni	2,200	—		—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	
		20		28,022	—		—	—	—	—	—	34	—	41	—	—	
		<i>Maaseuduilla.</i>															
		1	Wiipurin lääni	3,972	—		—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
IV	9	Kaakeli-, fajanssi- ja porsiiniitehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		2	Uudenmaan lääni	266,289 174,600 kaakelta.
		3	Turun lääni	272,295 4,000 kaakeliuunia.
		1	Wiipurin lääni	69,281 121,410 kaakelta, 31,400 tiiltä.
		6		607,865
	<i>Maaseuduilla.</i>			
	2	Uudenmaan lääni	861,780 Fajansseja 626,000 m. arv., porsiiniitehtaita 100,000 m. arv., kaakeliuunia 100,000 m. arv., kipsiä 12,500 m. arv.	
	1	Hämeen lääni	15,300 18,000 kaakelta.	
	1	Wiipurin lääni	167,300 214,000 " 186,000 tiiltä.	
	4		1,044,380	
"	"	Sementtivalimoita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		2	Uudenmaan lääni	180,000 Lattioita, sementti- ja mosaikkirappuja sekä kipsisiä koristeitä.
"	"	Kipsivalimoita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
3	Uudenmaan	15,700 —		
"	"	Muurisaventehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
2	Uudenmaan lääni	107,130 11,570 kuormaa kalkkuruukia, 720 kuormaa saviruukia (tied. vajavat.)		
"	10	Lasitehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
1	Wiipurin lääni	175,000 7,000 laat. ikkunalasiasia.		

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 sähkömotori 4 hv. Tunliivoima.	—	—	5	—	87	16	92	16	Käyt. ulkom. raakatav. 21,363 m. arv.
1 höyryk. 20 hv.	—	—	17	6	114	22	131	28	Käyt. ulk. raakat. 25,607 m. arv.
—	—	—	—	—	36	5	36	5	" " 9,850 "
1 höyrykone 20 hv., 1 sähkömotori 4 hv.	—	—	22	6	237	43	259	49	Käyt. ulk. raakat. 56,820 m. arv.
2 höyryk. 62 hv.	—	—	32	31	169	130	201	161	Käyt. ulkom. raakatav. 116,067 m. arv.
—	—	—	—	—	10	—	10	—	Käyt. ulk. raakat. 5,400 m. arv.
1 " 8 "	—	—	1	—	70	13	71	13	" " 25,282 "
3 höyryk. 70 hv.	—	—	33	31	249	143	282	174	Käyt. ulk. raakat. 146,749 m. arv.
—	—	—	—	—	58	—	58	—	Käyt. 4,000 ast. sementtia ja 1,000 tonnia marmoria; ulk. tarveain. 10,000 m. arv.
—	—	—	1	—	7	—	8	—	—
Vetovoim. Strömbergin dyn. 1 petrol. mo-tori 6 hv.	—	—	1	—	9	5	10	5	—
—	—	—	—	—	48	—	48	—	Käyt. ulkom. tarveain. 25,000 m. arv.

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
IV	10	<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Uudenmaan lääni	84,000 937,574 pulloa.
		2	Turun lääni	409,800 500,000 pulloa, 10,825 laat. ikkunalasiasia à 75 kg.
		3	Hämeen lääni	389,000 800,000 pulloa, 4,732 laat. ikkunalasiasia; sekal. lasseja.
		6	Wiipurin lääni	2,018,064 10,906,515 pulloa ja purkkia, 11701 laat. ikkunalasiasia, 37,625 m² vallettua lasiasia ja sekal. talouslasseja.
		1	Mikkelin lääni	62,330 3,465 laat. ikkunalasiasia (214,810 kg.)
		1	Kuopion lääni	124,016 4,960 " "
		1	Waasan lääni	512,000 16,000 " "
		15		3,599,210 13,144,089 pulloa ja purkkia, 51,683 laat. ikkunalasiasia, 37,625 m² vallettua lasiasia sekä sekal. talouslasseja.
V	11	Keemillistä teollisuutta.		
		Sulfatitehdas.		
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Wiipurin lääni	11,000 394,700 kg. sulfatia.
		Väritehtaita.		
<i>Kaupungeissa.</i>				
		1	Uudenmaan lääni	110,000 Maalarinvärejä ja vernisseja.
<i>Maaseuduilla.</i>				
		1	Wiipurin lääni	16,800 1,400 ast. caput mortuumia.
Kimröökitehtaita.				
<i>Maaseuduilla.</i>				
		1	Turun lääni	12,000 127,500 kg. kimröökkiä.
		4	Wiipurin lääni	50,020 406,500 " "
		5		62,020 534,000 kg. kimröökkiä.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 3 hv.	7	—	7	—	29	—	43	—	Käyt. ulkom. tarveain. 3,200 m. arv.
—	11	—	3	—	90	—	104	—	Käyt. " " 45,280 "
2 " 32 "	22	—	36	1	136	14	194	15	Käyt. arv. " " 56,138 "
3 " 33 "	14	—	115	45	756	60	885	105	Käyt. arv. " " 444,340 "
—	—	—	—	—	20	1	20	1	Käyt. arv. " " 14,744 "
—	37	28	6	—	46	26	89	54	Käyt. arv. " " 28,772 "
1 " 4 "	—	—	13	—	75	9	88	9	Käyt. arv. " " 30,400 "
7 höyryk. 72 hv.	91	28	180	46	1,152	110	1,423	184	Käyt. ulkom. tarveain. 622,874 m. arv.
—	—	—	—	—	5	5	5	5	—
1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	9	2	9	2	Käyt. ulkom. tarveain. 63,000 m. arv.
1 " 20 hv.	—	—	—	—	6	5	6	5	—
Vesivoima.	—	—	—	—	6	—	6	—	Käyt. 1,000 m³ koivuhalkoja.
—	—	—	—	—	8	—	8	—	" 5,000 " halkoja, 15 hl. tervaa.
—	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. 6,000 m³ halkoja, 15 hl. tervaa.

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarän brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarän paljous ja laji.
V	11			
			Värjäystehdas.	
			<i>Maaseuduilla.</i>	
		1	Waasan lääni 15,500	Loukuttettu 31,000 m. sarkaa.
			Värjäyslaitoksia.	
			<i>Kaupungeissa.</i>	
		7	Uudenmaan lääni 51,667	—
		7	Turun lääni 31,654	—
		4	Hämeen lääni 20,302	—
		2	Wiipurin lääni 10,950	—
		4	Mikkelin lääni 16,800	—
		9	Kuopion lääni 138,644	—
		8	Waasan lääni 59,393	—
		7	Oulun lääni 22,029	—
		48	351,439	
			<i>Maaseuduilla.</i>	
		9	Uudenmaan lääni 16,407	—
		9	Turun lääni 15,785	—
		10	Hämeen lääni 15,106	—
		14	Wiipurin lääni 25,699	—
		7	Mikkelin lääni 22,950	—
		3	Kuopion lääni 6,215	—
		38	Waasan lääni 80,689	—
		7	Oulun lääni 10,400	—
		97	193,251	

Käytetyn koncellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	
1 höyryk. 6 hv.	—	—	1	—	5	1	6	1	Käyt. väriaineita 4,025 m. arv.
—	—	—	—	16	6	16	6	Käyt. väriaineita 15,140 m. arv.	
1 höyryk. 5 hv.	—	—	2	—	14	3	16	3	Käyt. väriaineita 10,025 ..
—	—	—	—	11	—	11	—	—	Käyt. väriaineita 9,175 ..
—	—	—	—	5	—	5	—	—	Käyt. väriaineita 3,610 ..
—	—	—	—	6	—	6	—	—	Käyt. väriaineita 11,250 ..
—	—	—	—	33	3	33	3	3	Käyt. väriaineita 97,830 ..
—	—	—	1	—	19	3	20	3	Käyt. väriaineita 33,920 ..
—	—	—	1	—	12	—	13	—	Käyt. väriaineita 3,950 ..
			4		116	15	120	15	Käyt. väriaineita 184,900 m. arv.
—	—	—	—	12	—	12	—	—	Käyt. väriaineita 4,345 m. arv.
—	—	—	1	—	11	2	12	2	Käyt. väriaineita 4,320 ..
—	—	—	1	—	12	1	13	1	Käyt. väriaineita 6,715 ..
—	—	—	—	21	—	21	—	—	Käyt. väriaineita 7,250 ..
—	—	—	—	13	—	13	—	—	Käyt. väriaineita 12,500 ..
—	—	—	—	3	—	3	—	—	Käyt. väriaineita 4,500 ..
—	—	—	3	—	48	4	51	4	Käyt. väriaineita 27,270 ..
—	—	—	2	—	10	—	12	—	Käyt. väriaineita 3,100 ..
			7		130	7	137	7	Käyt. väriaineita 70,000 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
V	12	Öllykeittiöitä. <i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Turun lääni	3,000 2,638 litr. liinaöljyä, 6,873 kg. pellavansiemenjauhoja.
		1	Hämeen lääni	13,156 11,434 litr. liinaöljyä, 44,771 kg. pellavansiemenjauhoja.
	2		16,156 14,072 litr. liinaöljyä, 51,644 kg. pellavansiemenjauhoja.	
"	"	Kynttilätehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		1	Wiipurin lääni	542,144 570,678 kg. steariini-kynttilöitä.
		1	Waasan lääni	198,000 198,000 " "
	2		740,144 768,678 kg. steariini-kynttilöitä.	
"	"	Saippuatehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		2	Uudenmaan lääni	166,050 333,000 kg. saippuaa.
		1	Turun lääni	81,540 11,600 kg. toilettisaipp., 58,000 kg. pesusaipp., 12,000 kg. suopaa y. m.
	1	Wiipurin lääni	374,600 821,932 kg. pesusaippuaa, 2,440 kg. suopaa, 10,351 kg. raakaa glyseriniä y. m.	
	2	Waasan lääni	518,432 1,351,400 kg. pesusaippuaa, 20,725 kg. toilettisaippuaa.	
	6		1,140,622 2,596,657 kg. saipp., 14,440 kg. suopaa, 10,151 kg. raakaa glys. y. m.	
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Uudenmaan lääni	5,128 1,753 kg. pesusaippuaa, 2,335 kg. suopaa, 1,203 kg. hajusaippuaa.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
Vesivoima.	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 179 hl. pellavansiemeniä.
" 15 hv.	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 52,978 kg. pellavansiemeniä, joista 6,500 kg. venäl.
	—	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 53,900 kg. pellavansiemeniä.
1 höyrykone.	—	—	—	—	17	5	17	5	Käyt. ulk. tarveain. 514,330 m. arv.
—	—	—	1	3	11	7	12	10	Käyt. 200,000 kg. steariiniä, 170,000 m. arv., sydämmiä 5,560 m. arv.
	—	—	1	3	28	12	29	15	Käyt. ulk. tarveain. 689,890 m. arv.
—	—	—	—	—	9	—	9	—	Käyt. ulk. tarveain. 90,000 m. arv.
—	—	—	1	—	6	2	7	2	Käyt. ulk. tarveain. 29,605 m. arv.
—	—	—	—	—	18	—	18	—	Käyt. ulk. tarveain. 289,200 m. arv.
—	3	3	—	5	18	—	21	8	Käyt. 597,800 kg. talia, 69,687 kg. palmuöljyä, 100,000 kg. suutaa, 143,921 kg. hartsia vastaava 425,623 m. arv.
—	3	3	1	5	51	2	55	10	Käyt. ulk. tarveain. 834,428 m. arv.
—	—	—	—	—	1	2	1	2	Käyt. ulk. raakatav. 1,544 m. arv.

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarän brutto-arvo Suom. markoissa.	Valmistetun tavarän paljous ja laji.
V	13	Teknokeemillisia tehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		3	49,960	1,600 kg. voitäriä, 200 kg. juustoväriä, 3,200 kg. juustojuoksu-tusta, saipp., hajuain., amykostä.
		3	22,500	—
		1	900	Hajuvesiä ja amykostä.
		7	73,360	
		1	81,434	Pesusaippuaa 45,000 m. arv., ha-juain., kirjoitusmustetta y. m.
"	"	Teht. kuiv. tislausta varten. <i>Maaseuduilla.</i>		
		1	961	50 hl. tervaa, 518 hl. hiiliä.
		4	14,675	496 hl. tervaa, 7,997 litr. tärpättiä, 1,325 l. pikiöljyä, 6,408 hl. hiiliä.
		5	37,419	2,413 hl. terv., 48,240 litr. tärpätt., 150 l. pikiöljyä, 3,440 hl. hiiliä.
		2	8,384	260 hl. tervaa, 3,500 litr. tärpättiä, 9,350 kg. ettikkaa, 3,740 hl. hiiliä.
		1	1,200	75 hl. tervaa.
		2	1,575	61 hl. tervaa, 1,656 litr. tärpättiä, 500 hl. kol.
		8	36,186	1,455 hl. tervaa, 42,490 litr. tärpätt., 4,095 l. pikiöljyä, 1,500 l. tuohiöljyä, 16,460 hl. hiiliä.
		6	12,929	653 hl. tervaa, 11,575 litr. tärpätt., 1,600 l. pikiöljyä, 3,109 hl. hiil.
		29	113,329	5,463 hl. tervaa, 115,458 litr. tärpät-tiä, 7,170 litr. pikiöljyä, 9,350 kg. ettikkaa, 1,500 litr. tuohiöljyä, 34,175 hl. hiiliä.
"	"	Pikitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		1	1,680	96 hl. pikiä.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 2 hv.	—	—	1	1	2	7	3	8	—
—	—	—	2	5	3	4	5	9	Käyt. ulk. raakat. 13,150 m. arv.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	" " 425 "
—	—	—	3	6	6	11	9	17	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	4	4	4	4	Käyt. ulk. raakat. 48,950 m. arv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 154 m ³ tervahalkoja.
—	—	—	—	—	11	1	11	1	" 2,076 " "
—	—	1	—	1	17	1	19	1	" 4,752 " "
—	—	—	—	—	9	—	9	—	" 366 " " 275 m ³ koivua.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. 240 m ³ "
2 höyryk. 10 hv.	—	—	1	—	24	—	25	—	" 4,269 " "
—	—	1	—	1	12	2	12	4	" 1,786 " "
—	1	1	2	1	80	4	83	6	Käyt. 13,643 m ³ tervahalkoja, 275 m ³ koivua.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
V	13	1	<i>Maaseuduilla.</i> Waasan lääni	80,000	3,000 hl. pikiä, 500 hl. pikiöljyä.	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. 3,500 hl. tervaa.	
"	"	3	Asfalttitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i> Uudenmaan lääni	917,475	120,000 käär. asfalttihuopaa, 4,000 ast. asfalttilakk., 6,000 kg. lysolia, 76,400 m ³ asfalttitöitä (tied. vaj.)	—	—	—	—	109	2	109	2	Käyt. ulk. tarveaineita 567,760 m. arv.	
"	"	4	Lakka- ja polityyritehtaita. <i>Kaupungeissa.</i> Uudenmaan lääni	88,438	29,983 l. lakkaa, 28,472 l. polityyriä, kirjelakkaa.	1 höyryk. 2 hv.	—	—	2	—	8	3	10	3	—
"	"	1	Kaasutehtaita. <i>Kaupungeissa.</i> Uudenmaan lääni	426,423	1,207,000 m ³ kaasua.	1 höyryk. 6 hkr.	—	—	—	60	—	60	—	Käyt. 4,419 tonnia kivihiiliä ja cannel-hiiliä 85,692 m. arv.	
		1	Turun lääni	158,476	437,470 " "	1 " 6 "	—	—	—	24	1	24	1	Käyt. 1,468 tonnia kaasuhiiliä 24,752 m. arv.	
		1	Wiipurin lääni	75,000	295,000 " "	1 " 4 "	—	—	—	32	—	32	—	Käyt. 1,130 tonnia kivihiiliä 20,905 m. arv.	
		3		659,899	1,939,470 m ³ kaasua.	3 höyryk. 16 hv.	—	—	—	116	1	116	1	Käyt. 7,017 tonnia hiiliä 131,349 m. arv.	
"	"	1	Sähkövalotehtaita. <i>Kaupungeissa.</i> Uudenmaan lääni	180,000	—	4 höyryk. 250 hv.	—	—	—	24	1	24	1	—	
		1	Hämeen lääni	36,000	—	Vesivoima.	—	—	—	8	—	8	—	—	
		1	Waasan lääni	93,000	Valoa 65,000 m. arv. ja valonasetuksia 28,000 m. arv.	3 höyryk. 100 hv.	—	—	1	—	9	1	10	1	—
		1	Oulun lääni	10,000	20 kaarilamppua 2,000 normalivalolla.	1 " 50 "	—	—	—	4	—	4	—	—	
		4		319,000		8 höyryk. 400 hv. Vesivoima.	—	—	1	—	45	2	46	2	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
V	13	Turvepekkutehtaita.															
		<i>Maaseuduilla.</i>															
		1	Hämeen lääni	10,154	4,141 paalia turvepekkua.	1	höyryk. 13 hv.	22	30	40	20	40	60	102	110	—	
		1	Wiipurin lääni	24,831	7,094 " " 1,014 paalia turvemultaa.	1	" 5 "	8	18	11	25	20	26	39	69	—	
		2		34,985	11,235 paalia turvepekkua, 1,014 paalia turvemultaa.	2	höyryk. 18 hv.	30	48	51	45	60	86	141	179		
	"	14	Tulitikkutehtaita.														
			<i>Kaupungeissa.</i>														
			1	Turun lääni	148,375	10,135 laat. parafineerattuja, 7,145 laat. rikitettuja tulitikkuja.	1	höyryk. 6 hv.	6	3	4	13	16	39	26	55	Käyt. ulk. tarveain. 57,300 m. arv.
			1	Hämeen lääni	111,606	12,353 laat. tulitikkuja.	1	" 20 "	—	—	—	20	15	29	15	49	" " 27,044 "
			2	Kuopion lääni	35,110	4,977 " "	—	—	1	—	2	6	12	18	15	24	" " 6,830 "
		1	Waasan lääni	6,000	800 " "	—	—	2	1	2	3	4	7	8	11	" " 2,740 "	
		5		301,091	35,410 laat. tulitikkuja.	2	höyryk. 26 hv.	9	4	8	42	47	93	64	139	Käyt. ulk. tarveain. 93,914 m. arv.	
		<i>Maaseuduilla.</i>															
3	Uudenmaan lääni	79,679	8,883 laat. tulitikkuja.	1	höyryk. 10 hv.	—	—	3	8	19	25	22	33	Käyt. ulk. tarveaineita 25,693 m. arv.			
2	Turun lääni	79,822	10,546 " "	2	" 18 "	2	—	26	22	29	58	57	80	Käyt. ulk. " 23,206 m. arv.			
2	Wiipurin lääni	160,720	24,825 " "	1	" 6 "	—	1	3	2	54	111	57	114	Käyt. ulk. " 40,100 m. arv.			
1	Waasan lääni	21,000	3,000 " "	1	" 3 "	—	—	3	2	5	16	8	18	Käyt. ulk. " 5,500 m. arv.			
8		341,221	47,254 laat. tulitikkuja.	5	höyryk. 37 hv.	2	1	35	34	107	210	144	245	Käyt. ulk. tarveaineita 94,499 m. arv.			
"	"	Pyroteknillinen laboratorio.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
1	Uudenmaan lääni	18,500	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—		
"	"	Dynamiittitehdas.															
		<i>Maaseuduilla.</i>															
1	Uudenmaan lääni	130,000	32,000 kg. dynamiittia.	1	höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	8	14	8	14	—			

Ryhmä	Luokka	Lukunumero	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden väillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
V	16	Luujuuhotehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
		1	Uudenmaan lääni	128,500	480,000 kg. luujauhoja, 116,000 kg. liimaa, 40,600 kg. raakarasvaa.	1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	17	12	17	12	Käyt. 396,000 kg. kotim., 323,000 kg. ulk. eläinluita.	
		1	Wiipurin lääni	53,500	263,160 kg. luujauhoja, 29,759 kg. liimaa, 5,250 kg. raakarasvaa.	1 " 10 "	—	—	—	—	13	4	13	4	Käyt. 403,973 kg. kotim. ja ulk. luita.	
		1	Mikkelin lääni	32,559	172,282 kg. luujauhoja, 21,420 kg. liimaa, 4,378 kg. raakarasvaa.	2 " 19 "	—	—	—	—	5	1	5	1	Käyt. 146,000 kg. kotim. luita, 54,000 kg. ulk. luita.	
		1	Kuopion lääni	2,700	16,000 kg. luujauhoja.	Tuulivoima.	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 30,000 kg. kotim. luita.	
		4		217,259	931,442 kg. luujauhoja, 167,179 kg. liimaa, 50,228 kg. raakarasvaa.	4 höyryk. 54 hv.	—	—	—	—	36	17	36	17	Käyt. 1,352,973 kg. kotim. ja venäl. luita.	
		<i>Maaseuduilla.</i>														
		2	Turun lääni	6,290	73,425 kg. luujauhoja.	Vesivoima.	—	—	—	—	3	1	3	1	Käyt. 79,879 kg. kotim. luita.	
		1	Hämeen lääni	45,200	200,000 " " 35,000 kg. liimaa.	1 höyryk. 20 hv.	—	—	—	—	8	6	8	6	" 350,000 " "	
		2	Wiipurin lääni	18,965	145,200 " " 8,434 " liimaa, 276 kg. luurasvaa.	1 " 2 "	—	—	—	—	5	2	5	2	" 164,344 " "	
		1	Kuopion lääni	4,000	21,000 kg. luujauhoja, 1,000 " liimaa.	1 " 5 "	—	—	1	1	2	—	3	1	" 25,000 " "	
		6	Waasan lääni	22,604	161,470 " " 6,000 " liimaa.	Vesivoima.	—	—	—	—	8	3	8	3	" 194,330 " "	
12		97,059	601,095 kg. luujauhoja, 50,434 kg. liimaa, 276 kg. luurasvaa.	3 höyryk. 27 hv.	—	—	1	1	26	12	27	13	Käyt. 813,553 kg. kotim. luita.			
VI	17	Nahkateollisuutta.														
		Nahkatehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
		1	Uudenmaan lääni	121,680	Muokattu 3,770 vuotaa, 6,414 nahk.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	17	—	17	—	Vuod. 800 kpl. kot. 26,000 m. arv.	
		2	Turun lääni	752,000	3,200 " 2,440 " 150,000 kg. antura- ja juhtinahkaa, 20,000 kg. päällysnahkaa, 30,000 kg. remeleitä.	3 " 31 "	—	—	12	—	96	8	108	8	Käyt. ulk. raakataav. 468,850 m. arv.	
		2	Mikkelin lääni	201,276	Muokattu 7,974 vuotaa, 2,991 nahk.	1 " 4 " 1 yhtein. mootori luujauhoteht. kanssa.	—	—	—	—	24	1	24	1	Vuodista 5,865 kpl. ulk. 112,937 m. arv.	
		1	Oulun lääni	3,195,500	Anturanahkaa, voilokkia ja liimaa.	7 höyryk. 100 hv. Vesivoima 60 hv.	—	—	—	—	237	21	237	21	Käyt. 3,381 kotim. ja 54,661 kpl. ulk. härän- ja lehmänvuotaa.	
6		4,270,456		12 höyryk. 145 hv., 1 yht. mootori luujauhotehtaan kanssa.	—	—	12	—	374	30	386	30				

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
VI	17	<i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	29,150 Muok. 669 vuotaa, 1,578 nahkaa.	
		1	Hämeen lääni	250,000 " 6,790 " 18,000 "	
		1	Waasan lääni	19,800 " 800 " 500 "	
	3		298,950 Muok. 8,259 vuotaa, 20,078 nahkaa.		
"	"	Karvuverstaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		9	Uudenmaan lääni	182,401 Muok. 6,370 vuotaa, 9,458 nahkaa sekä vuotia kommissionissa.	
		18	Turun lääni	669,577 Muok. 15,549 vuotaa, 19,880 nahkaa sekä kommissionissa.	
		14	Hämeen lääni	479,448 Muok. 15,297 vuotaa, 34,529 nahk.	
		5	Wiipurin lääni	148,319 " 6,000 " 4,300 "	
		4	Mikkelin lääni	104,009 " 4,248 " 11,375 "	
		9	Kuopion lääni	107,976 " 7,479 " 5,706 " osaksi kommissionissa.	
		9	Waasan lääni	104,680 Muok. 5,287 vuotaa, 2,739 nahkaa.	
		13	Oulun lääni	323,899 " 14,181 " 14,000 "	
		81		2,120,309 Muok. 74,411 vuotaa, 101,987 nahk. sekä vuotia kommissionissa.	
				<i>Maaseuduilla.</i>	
	53	Uudenmaan lääni	429,108 Muok. 16,370 vuotaa, 35,968 nahkaa osaksi kommissionissa.		
	108	Turun lääni	821,978 Muok. 37,046 vuotaa, 55,610 nahk.		
	65	Hämeen lääni	663,920 " 29,903 " 54,927 "		
	92	Wiipurin lääni	837,529 " 37,730 " 77,526 "		
	70	Mikkelin lääni	551,259 " 26,438 " 69,402 "		
	65	Kuopion lääni	506,514 " 21,361 " 54,777 "		
	126	Waasan lääni	1,078,612 " 54,529 " 106,520 "		
	32	Oulun lääni	337,151 " 15,822 " 23,360 "		
	611		5,226,071 Muok. 239,199 vuotaa, 478,090 nahkaa.		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuna mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	14	—	14	—	Vuod. oli 250 ulk. 4,100 m. arv.
Vesivoima.	—	—	1	—	14	—	15	—	" 6,790 " 113,700 "
1 höyryk. 16 hv.	—	—	—	—	13	—	13	—	—
2 höyryk. 22 hv.	—	—	1	—	41	—	42	—	Vuod. oli 7,040 ulk. 117,800 m. arv.
—	—	—	—	—	50	—	50	—	Vuod. oli 1,955 ulk. 36,543 m. arv.
1 bensiinimot. 3 hv.	—	—	1	—	101	—	102	—	" 5,791 " 161,781 "
—	—	—	2	—	75	3	77	3	" 6,295 " 111,203 "
—	—	—	—	—	34	—	34	—	" 1,300 " 30,000 "
—	—	—	—	—	20	—	20	—	" 800 " 12,000 "
—	—	—	1	—	30	1	31	1	" 1,850 " 30,414 "
—	—	—	—	—	24	1	24	1	" 1,984 " 24,516 "
—	—	—	—	—	47	1	47	1	" 8,756 " 137,578 "
—	—	—	4	—	381	6	385	6	Vuod. oli 28,731 ulk. 544,035 m. arv.
—	2	—	2	—	120	3	124	3	Vuod. oli 3,305 ulk. 79,599 m. arv.
—	3	2	8	1	240	7	251	10	" 8,576 " 164,746 "
—	1	—	1	—	191	6	193	6	" 10,459 " 182,320 "
—	1	—	11	—	203	—	215	—	" 7,435 " 100,065 "
—	—	—	1	—	134	2	135	2	" 675 " 12,922 "
—	1	2	1	1	139	7	141	10	" 1,162 " 21,675 "
—	2	—	11	1	231	5	244	6	" 22,285 " 254,600 "
—	—	—	2	—	63	—	65	—	" 8,411 " 135,883 "
—	10	4	37	3	1,321	30	1,368	37	Vuod. oli 62,288 ulk. 951,810 m. arv.

Ryhmä	Luokka	Lukunumäri	Valmistetun tavarán brutto-arvo Suom. markoissa.	Valmistetun tavarán paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
VI	17															
			Satulasepäntehtaita.													
			<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Turun lääni	57,000	—	1 höyryk. 5 hv.	—	—	2	—	28	2	30	2	Käyt. ulk. raakatav. 5,300 m. arv. Käyt. 1,237 kotim. häränvuotaa, 4,570 nahkaa, 7,069 ulk. häränvuotaa, 3,153 nahkaa.	
		1	Oulun lääni	574,800	Mänttinahkaa, ajokaluja y. m.	—	—	16	3	194	28	210	31			
		2		631,800			—	—	18	3	222	30	240	33		
			Satulasepänerstaita.													
			<i>Kaupungeissa.</i>													
		13	Uudenmaan lääni	55,271	—	—	1	—	2	1	29	—	32	1	—	
		13	Turun lääni	57,013	—	—	—	—	3	—	30	—	33	—	—	
		11	Hämeen lääni	60,114	—	—	—	—	6	—	25	—	33	—	—	
		13	Wiipurin lääni	27,516	—	—	—	—	2	—	17	1	19	1	—	
		6	Mikkelin lääni	26,200	—	—	1	—	5	—	13	—	19	—	—	
		7	Kuopion lääni	33,935	—	—	—	—	3	—	16	—	19	—	—	
		9	Waasan lääni	34,055	—	—	—	—	3	—	16	—	19	—	—	
		9	Oulun lääni	47,318	—	—	—	—	10	—	14	—	24	—	—	
		81		341,422					4	—	34	1	160	1	198	2
			Turkkitaratehdas.													
			<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Oulun lääni	64,000	Muok. 6,000 lampaannahkaa y. m.	1 höyryk. 4 hv.	2	1	2	2	8	8	12	11	—	
			Harjansitomatehtaita.													
			<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	90,770	4,900 tus. harjoja, 3,860 tus. pensseleitä.	1 petr. mootori 4 hv.	—	—	2	—	13	10	15	10	Käyt. ulk. raakatav. 15,285 m. arv.	
		1	Turun lääni	152,000	32,000 kg. pensseleitä, 9,400 kg. harjoja.	1 kaasumotori 14 hv.	—	—	8	10	39	51	47	61	Käyt. „ „ 24,215 „ arv.	
		2		242,770			—	—	10	10	52	61	62	71	Käyt. ulk. raakatav. 39,500 m. arv.	
			Harjansitomaverstaita.													
			<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	10,000	—	—	—	—	—	—	2	3	2	3	Käyt. ulk. raakatav. 4,000 m. arv.	

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
VII	19	Pumpuliteollisuuslaitoksia.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Turun lääni	1,080,756	238,330 kg. pumpulilankaa, josta 70,000 kg. omaksi tarpeeksi, 30,130 kangasta, 7,247 kg. vanua.
		1	Hämeen lääni	9,000,000	Kehrätty 2,393,521 kg. lankaa, kudottu 411,890 kangasta, valmistettu 141,998 kg. vanua.
	1	Waasan lääni	3,291,950	Kehrätty 678,852 kg. lankaa, josta 320,000 kg. + 90,000 kg. maahan tuotettua lankaa käyt. 400,000 kg. kankaan kudontaan. Värjäyslait. jalostettiin 52,966 punttia lankaa ja 86,057 kangasta.	
	3		13,372,706		
		Maaseuduilla.			
	1	Hämeen lääni	5,100,000	1,254,127 kg. lankaa, 207,619 kangasta, painaen 985,059 kg.	
		Pellavanloukutuslaitos.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
	1	Hämeen lääni	28,377	31,530 kg. pellavia.	
		Liinateollisuuslaitos.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
	1	Hämeen lääni	3,100,000	Kehrätty 1,373,866 kg. pellava- ja tappuralankaa, kudottu 728,409 kg. kankaita.	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
3 höyryk. 260 hv.	—	—	9	27	26	133	35	160	Käyt. 266,312 kg. pumpulia, 71,229 kg. ulk. lankaa, väriaineita 21,696 m. arv.
16 " 1,789 " Vesivoima 1,480 hv.	90	49	131	195	707	1,284	928	1,528	Käyt. 12,619 paal. pumpulia = 2,717,136 kg.
6 höyryk. 820 hv.	8	9	20	61	308	562	336	632	Käyt. 734,754 kg. pumpulia = 829,993 m. arv. 99,751 kg. pumpulilank. 255,155 m. arv.
25 höyryk. 2,869 hv. Vesivoima. 1,480 hv.	98	58	160	283	1,041	1,979	1,299	2,320	Käyt. 3,718,202 kg. pumpulia, 170,980 kg. pumpulilank. sekä väriaineita ja kemikaaleja.
12 höyryk. 1,700 hv. Vesivoima 420 hv.	86	98	69	80	388	625	543	803	Käyt. 1,432,953 kg. pumpulia.
Vesivoima.	—	—	—	—	8	3	8	3	Käyt. 161,500 kg. pellav-kuituja.
1 höyryk. 300 hv. Vesivoima 830 hv.	60	103	63	113	379	603	502	819	Käyt. 782,780 kg. kotim. pellav. ja hampp., 1,036,014 kg. venäl. pell. ja hampp. 751,829 m. arv., 38,448 kg. jutea 13,305 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketoiminnan määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VII	19	Trikootehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		6	Hämeen lääni	940,971	3,500 tusinaa sukkaa, 605 tusinaa alushousuja, 2,646 tusinaa trikookudoksia, 16,561 comfortableja ja huiveja, 1,363 paria ovenverhoja, 400 hamekankaita, värjättyä 24,769 kg. lankaa, pää- ja kaulahuiveja.	2 höyryk. 44 hv.	—	18	2	52	42	164	44	234	Käyt. ulk. raakata. 323,168 m. arv.
		1	Wiipurin lääni	27,000	2,700 paria sukkaa, 150 tus. röijyjä.	—	—	—	5	—	17	—	—	22	—
		1	Waasan lääni	60,000	—	—	—	—	2	1	6	1	8	—	—
		8		1,027,971			—	18	2	59	43	187	45	264	
		20	Köysitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>												
	1		Uudenmaan lääni	4,000	—	—	—	1	—	2	—	3	—	—	—
	5		Turun lääni	15,935	—	—	—	2	—	2	—	8	—	12	—
		6		19,935			2	—	3	—	10	—	15	—	
		"	Nyöripunojaverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>												
2	Uudenmaan lääni		46,400	—	—	1	1	3	8	6	13	10	22	—	
1	Turun lääni		275	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	
	3		46,675			1	1	3	8	6	15	10	24		
	"	Tilketehdas. <i>Maaseuduilla.</i>													
1		Hämeen lääni	9,360	52,000 kg. seinätilkettä.	Vesivoima.	—	—	—	—	1	—	1	—	—	
	"	Rullakartiinitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
1		Uudenmaan lääni	22,000	—	—	—	—	1	1	2	4	3	5	Käyt. ulk. raakat. 7,530 m. arv.	
1		Turun lääni	12,400	1,420 kg. rullakartiineja ja ikkunavarjostimia.	—	—	—	—	1	—	1	1	2	1	" " " 3,000 " "
2			34,400			—	—	2	1	3	5	5	6	Käyt. ulk. raakat. 10,530 m. arv.	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	
VIII	21	Paperiteollisuutta.			
		Puuhioimoita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		3	Hämeen lääni	266,000	1,900,000 kg. puupahvia (kahden valmistus sisältyy paperitehtai- siin).
		<i>Maaseuduilla.</i>			
		3	Uudenmaan lääni	468,393	4,046,200 kg. puuvanua ja puu- pahvia.
4	Hämeen lääni	266,056	1,699,565 kg. puuvanua ja pahvia sekä omien paperitehtaitten tar- peeksi 4,447,000 kg. puuvanua, jonka arvo 444,700 m. ei sisälly ilmoitetun tuotannon arvoon.		
9	Wiipurin lääni	3,760,638	29,029,835 kg. puuvanua ja pahvia paitse omien paperitehtaitten tarpeeksi 3,637,000 kg. puuva- nua, jonka arvo 252,400 m. ei sisälly ilm. tuotannon arvoon.		
	16		4,495,087	34,775,600 kg. puuvanua ja pahvia sekä omien paperitehtaitten tar- peeksi 8,084,000 kg. puuvanua, jonka arvo 697,100 m. ei sisälly ilm. tuotannon arvoon.	
"	"	Sellulosehtaita.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	65,000	279,710 kg. sellulosaa.
		3	Hämeen lääni	140,745	703,725 kg. sellulosaa sekä omien paperitehtaitten tarp. 2,898,180 kg. sellulosaa, jonka arvo 742,518 m. ei sisälly ilm. tuotanto ar- voon.
		2	Wiipurin lääni	591,800	1,990,140 kg. sellulosaa sekä sitä- paitse omiksi tarpeeksi 2,673,348 kg., jonka arvo 580,000 m. ei si- sälly ilm. tuotantoarvoon.
	6		797,545	2,973,575 kg. sellulosaa sekä sitä- paitse omiksi tarpeeksi 5,571,528 kg., jonka arvo 1,322,518 m. ei sisälly ilm. tuotantoarvoon.	

Käytetyn koncellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
Vesivoima 440 hv.	1	—	5	4	58	42	64	46	Käyt. 9,000 m ³ hioinpuita.
Vesivoima 1,345 hv.	—	—	2	—	79	59	81	59	Käyt. 15,420 m ³ hioinpuita.
Vesivoima 2,312 hv.	—	—	—	2	77	10	77	12	" 29,201 " "
Vesivoima 8,635 hv.	—	—	5	38	534	479	539	517	" 126,061 " "
Vesivoima 12,292 hv.	—	—	7	40	690	548	697	588	Käyt. 170,682 m ³ hioinpuita.
3 höyryk. 47 hv.	—	—	3	1	30	2	33	3	Käyt. 1,980 m ³ sellulosapuita; ulk. kemikaaleja 5,050 m. arv.
1 höyryk. 60 hv. Vesivoima 305 hv.	—	—	8	8	348	34	356	42	Käyt. 31,475 m ³ sellulosapuita; ulk. kemikaaleja 154,210 m. arv.
Vesivoima 195 hv.	—	—	—	—	39	6	39	6	Käyt. 43,600 m ³ sellulosapuita; ulkom. raakat. 220,000 m. arv.
4 höyryk. 107 hv. Vesivoima 500 hv.	—	—	11	9	417	42	428	51	Käyt. 77,055 m ³ sellulosapuita; ulk. raakatav. 379,260 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia			
VIII	21	Pahvitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
		1	Turun lääni	—	Varasto palannut ynnä tehdas.	1 höyryk. 12 hv. Ve-	—	—	—	—	5	6	5	6	—	
		1	Hämeen lääni	39,900	210,000 kg. rätti- ja puupahvia.	1 höyryk 12 hv.	—	—	1	1	13	14	14	15	Käyt. 175,000 kg. paperijätteitä, 38,000 kg. villarättejä, 58,000 kg. puuvanua.	
		2		39,900		2 höyryk. 24 hv. Ve-	—	—	1	1	18	20	19	21		
	"	"	Asfalttitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
			2	Uudenmaan lääni	161,625	16,000 käärröä asfalttihuopaa (van- jan.), 950 ast. asfalttilakkaa.	—	1	—	15	—	8	—	24	—	Käyt. ulk. tarveain. 102,900 m. arv.
			2	Turun lääni	31,977	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—
			1	Hämeen lääni	—	(sisältyy paperitehtaisiin.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			5		193,602		—	1	—	15	—	16	—	32	—	—
"	"	Maaseuduilla.														
		1	Turun lääni	28,250	5,500 käärröä kattuhuopaa, 460 kää- röä seinähuopaa, 340 ast. asfalt- tilakkaa.	—	—	—	—	—	12	—	12	—	Käyt. 10,200 kg. rättipahvia, 19,000 kg. ulk. raakapahvia, ulk. tarveain. 16,020 m. arv.	
		1	Wiipurin lääni	40,000	14,650 käärröä asfalttihuopaa, 400 ast. asfalttilakkaa.	—	—	—	1	—	4	—	5	—	Käyt. 38,000 kg. ulk. raakahuo- paa, 580 ast. kivihiilitervaa, 30 tonn. asfaltt. 24,000 m. arv.	
		2		68,250	20,610 käärröä asfalttihuopaa, 740 ast. asfalttilakkaa.	—	—	—	1	—	16	—	17	—	Käyt. ulkon. tarveaineita 40,020 m. arv.	
"	"	Paperitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
		2	Hämeen lääni	2,663,575	3,273,127 kg. sekal. paperilajeja, (1,885,725 kg. puuvanua ja 181,633 kg. olkivanua omiksi tarpeiksi), 1,992,500 sekal. pahvilajeja sekä 30,200 käärröä kattuhuopaa ja tervapahvia, 133 ast asfalttilakk.	1 höyryk. 30 hv. 14 turb. 1,455 hv.	2	—	3	4	317	148	322	152	Käyt. 1,061,394 kg. kotim. rät- tejä, 563,459 kg. ulk. rättejä, 735,130 kg. olkia, 603,835 kg. sellulosaa, 248,501 kg. ulk. sel- lulosaa, 15,550 m ³ hioinpuuta, ulk. kemikaal. 169,310 m. arv.	

Ryhmä.	Luokka.	Tukunäköt.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
		1	Turun lääni 440,000	2,200,000 kg. puupaperia.
		4	Hämeen lääni 3,892,753	8,381,769 kg. sekal. paperilajeja.
		3	Wiipurin lääni 2,809,000	7,563,483 " " "
		2	Waasan lääni 1,954,926	4,737,440 " " "
	10		9,096,679	22,882,692 kg. sekal. paperilajeja.
"	"		Tapettitehtaita.	
			<i>Kaupungeissa.</i>	
		1	Uudenmaan lääni 402,000	700,000 käär. tapetteja, 190,000 kg. värejä, 20,000 kg. lakkaverniss.
		1	Turun lääni 12,400	—
		1	Hämeen lääni 110,000	350,000 käär. tapetteja.
		1	Wiipurin lääni 90,000	290,000 " " ja reunuksia.
	4		614,400	1,340,000 käär. tapetteja ja reunuksia, 190,000 kg. värejä, 20,000 kg. lakkavernissaa.
"	"		Pussi- ja kotelotehtaita.	
			<i>Kaupungeissa.</i>	
		1	Uudenmaan lääni 36,000	2,000,000 pullonhattua, 2,000,000 kapselia, 1,500,000 pussia, 3,000,000 etikettiä y. m.
		1	Turun lääni 117,100	18,200,000 koteloa, 10,000,000 pussia.
		1	Hämeen lääni 5,000	800,000 " " "
	3		158,100	2,000,000 pullonhattua, 2,000,000 kapselia, 19,000,000 koteloa, 11,500,000 pussia, 3,000,000 etikettiä y. m.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
2 höyryk. 18 hv. Vesivoima 980 hv.	—	—	—	5	108	23	108	28	Käyt. 19,200 m ³ hioinpuita.
16 höyryk. 564 hv. Vesivoima 685 hkr.	—	—	26	28	363	267	389	295	Käyt. ulkomaan kemikaaleja 332,691 m. arv.
3 höyryk. 122 hv. Vesivoima 2,010 hv.	—	—	8	43	675	256	683	299	Käyt. 1,487,111 kg. kotim. vanaa ja sellulosaa, ulkom. raakatav. 220,640 m. arv.
10 höyryk. 255 hv. Vesivoima.	—	—	14	18	246	121	260	139	Käyt. ulkom. tavar. 284,272 m. arv.
31 höyryk. 959 hv. Vesivoima 3,675 hv.	—	—	48	94	1,392	667	1,440	761	Käyt. ulkom. tavar. 837,603 m. arv.
1 höyryk. 8 hv.	—	—	4	1	29	14	33	15	Käyt. kotim. paperia 75,000 m. arv.; ulkom. väriaineita 143,000 m. arv.
1 bensiinimootori 2 hv.	1	—	—	—	2	2	3	2	Käyt. paperia 5,400 m. arv., värejä 800 m. arv.
1 höyryk. 6 hv.	—	—	3	8	2	2	5	10	Käyt. kotim. paperia 28,000 m. arv., ulk. värejä 16,000 m. arv.
1 höyryk. 4 hv.	—	—	4	—	10	2	14	2	Käyt. kot. paperia 18,000 m. arv., ulk. raakatav. 15,000 m. arv.
3 höyryk. 18 hv. 1 bensiinimootori 2 hv.	1	—	11	9	43	20	55	29	Käyt. kotim. paperia 126,400 m. arv., ulk. raakatav. 174,800 m. arv.
—	—	1	1	—	6	2	7	3	Käyt. paperia 7,500 m. arv.; ulk. tarveain. 1,110 m. arv.
1 kaasumootori 7 hv.	—	—	2	2	6	28	8	30	Käyt. kot. paperia 89,675 m. arv.; ulk. raakatav. 2,350 m. arv.
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
—	—	1	3	2	13	31	16	34	Käyt. paperia 97,175 m. arv.; ulk. tarveaineita 3,460 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VIII	21	Kartonkiverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		2	Turun lääni	4,275	—	—	—	1	1	2	5	3	6	—	
		1	Waasan lääni	33,234	Valm. 2,658,750 papirossirasiaa.	—	—	3	2	8	2	17	4	28	—
		3		37,509		—	—	3	3	9	4	22	7	34	—
		<i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Wiipurin lääni	4,550	455,000 paperirasiaa.	—	—	—	1	—	3	—	4	—	—
		Kirjansitomatchtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		2	Uudenmaan lääni	120,000	(Toisen tehtaan ilm. sisältyvät kirjapainoihin.)	2 höyryk. 12 hv.	—	—	2	—	30	25	32	25	Käyt. ulk. raakatav. 10,000 m. arv. (Toisen tehtaan ilm. sisältyvät kirjapainojen ilmoit.)
		1	Turun lääni	73,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		3		193,000		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kirjansitomaverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>															
17	Uudenmaan lääni	152,247	—	—	—	1	—	6	11	54	50	61	61	—	
11	Turun lääni	42,153	—	—	—	—	1	1	10	21	9	22	20	—	
8	Hämeen lääni	75,479	—	—	—	1	1	4	8	20	17	25	26	—	
9	Wiipurin lääni	49,635	—	—	—	2	—	10	—	22	—	34	—	—	
2	Mikkelin lääni	1,812	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	—	—	
6	Kuopion lääni	24,830	—	—	—	—	—	3	—	17	6	20	6	—	
7	Waasan lääni	39,545	—	—	—	1	—	7	4	18	5	26	9	—	
4	Oulun lääni	22,240	—	—	—	—	—	6	—	11	1	17	1	—	
64		407,941			—	5	2	38	33	165	88	208	123	—	
IX	22	Puun-, luun-, kautsun-, guttaperkan ja samanl. ain. kalust. tarkoitettavaa teollisuutta.													
		Parkkimyllyjä. <i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Hämeen lääni	8,467	81,500 kg. parkkia.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	2	—	4	—	6	—	—
		1	Mikkelin lääni	6,440	92,000 " "	Vesivoima.	—	—	1	—	9	1	10	1	—
		2	Kuopion lääni	48,389	540,800 " "	1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	31	—	31	—	—
4		63,296	714,300 kg. parkkia.	2 höyryk. 18 hv. Vesivoima.	—	—	3	—	44	1	47	1	—		

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia			
IX	22	Sahalaitoksia.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		5	Uudenmaan lääni	885,194	31,331 m ³ sah. puutavaroita, 1,401 m ³ höylättyjä puutav., 2,177 m ³ puita, 57,000 voidritteliä.	8 höyryk. 181 hv., 5 höyrysaaha.	2	—	12	—	229	43		243	43	Sahattu 428,962 tukkia. Käytetty pyökkiaain. 36,000 m. arv.
		8	Turun lääni	6,080,210	219,368 m ³ sah. puutav., joista 27,857 m ³ vantaita y. m., 300 tulvapyörää (4,200 m. arv.).	8 höyryk. 305 hv., 8 höyrysaaha, 1 yht. mootori polttimon kanssa.	22	—	64	4	1,108	144		1,194	148	Sahattu 1,573,421 tukkia.
		4	Hämeen lääni	811,831	28,174 m ³ sah. puutavaroita.	4 höyryk. 76 hv., 3 höyrysaaha, 1 vesisaaha.	—	—	—	—	105	8		105	8	„ 270,282 „
		6	Wiipurin lääni	4,242,785	161,354 m ³ „ „ joista 12,688 m ³ vantaita.	9 höyryk. 450 hv., 6 höyrysaaha.	—	—	12	4	885	105		897	109	„ 1,054,609 „
		2	Mikkelin lääni	257,000	9,107 m ³ sah. puutavaroita.	2 höyryk. 42 hv., 2 höyrysaaha.	—	—	—	—	72	—		72	—	„ 102,000 „
		1	Kuopion lääni	15,600	729 „ „ „	1 höyryk. 20 hv., 1 höyrysaaha.	—	—	—	—	14	—		14	—	„ 6,300 „
	4	Waasan lääni	563,800	24,461 „ „ „ joista 528 m ³ vantaita.	6 höyryk. 123 hv., 4 höyrysaaha.	—	—	10	—	109	2	119		2	„ 197,871 „	
	3	Oulun lääni	2,158,864	79,077 m ³ sah. „ „ „ 1,074 m ³ vantaita.	4 höyryk. 215 hv., 3 höyrysaaha.	22	2	54	15	408	82	484		99	„ 395,484 „	
	33		15,015,284	553,601 m ³ sah. puutav., joista 42,147 m ³ vantaita, 1,401 m ³ höyl. puutav., 2,177 m ³ puita, 57,000 voidritteliä, 300 tulvapyörää.	42 höyryk. 1,412 hv., 1 yhteinen mootori polttimon kanssa, 32 höyrysaaha, 1 vesisaaha.	46	2	152	23	2,930	384	3,128		409	Sahattu 4,028,929 tukkia. Käytetty pyökkiaain. 36,000 m. arv.	
		<i>Maaseuduilla.</i>														
		55	Uudenmaan lääni	4,424,107	180,724 m ³ sah. puutav., joista 3,918 m ³ vantaita.	33 höyryk. 593 hv., 28 höyrysaaha, 27 vesisaaha.	17	—	67	19	1,067	84		1,151	103	Sahattu 1,719,746 tukkia.
		70	Turun lääni	5,446,880	234,407 m ³ sah. puutav., joista 3,829 m ³ vantaita. Tullisahausta.	36 höyryk. 652 hv., 32 höyrysaaha, 38 vesisaaha.	2	1	53	11	1,107	111		1,162	123	„ 2,479,070 „
		66	Hämeen lääni	4,475,534	241,576 m ³ sah. puutav., joista 8,962 m ³ vantaita 841 m ³ koivusquarresta. Sahauskia kotitarpeeksi.	51 höyryk. 968 hv., 48 höyrysaaha, 18 vesisaaha.	7	—	52	8	1,201	107		1,260	115	„ 2,377,396 „
46		Wiipurin lääni	7,603,694	299,959 m ³ sah. puutav., joista 14,935 m ³ vantaita, 720,000 nautalaatikkoa.	41 höyryk. 991 hv., 34 höyrysaaha, 12 vesisaaha.	3	—	61	2	1,794	122	1,858	124	„ 2,537,794 „ Käytetty 15,000 tus. hylkylautoja.		
19	Mikkelin lääni	2,238,414	87,231 m ³ sah. puutav., joista 2,802 m ³ koivusquarresta. Sahausta kotitarpeeksi.	8 höyryk. 175 hv., 7 höyrysaaha, 12 vesisaaha.	1	—	11	1	718	33	730	34	Sahattu 867,835 tukkia.			

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	
IX	22	20	Kuopion lääni	3,236,298	167,388 m ³ sah. puutav. Sahausk- sia kotitarpeeksi.
		118	Waasan lääni	1,996,449	99,041 m ³ sah. puutav. Sahausk- tullia ja kotitarpeita varten.
		37	Oulun lääni	3,506,586	144,451 m ³ sah. puutav. Sahausk- tullia ja kotitarpeita varten.
		431		32,927,962	1,454,777 m ³ sah. puutav., joista 31,644 m ³ vantaita ja 3,643 m ³ koivusquaresta, 720,000 naula- laatikkoo ja vuorilautoja. Sa- hauksia tullia ja kotitarp. varten
"	"	Puuvillatehtaita. <i>Maaseuduilla.</i>			
		4	Wiipurin lääni	102,500	120,000 kg. ja 2,811 paalia (m ³) puu- villaa, 600 milleä pakettikannatt, 56 m ³ sah. puutav. (vaillin.)
		1	Waasan lääni	3,360	24,000 kg. puuvillaa.
		5		105,860	
"	"	Splinttitehdas. <i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Hämeen lääni	68,670	4,418 tulitikkusplinttiä.
"	23	Nikkarintehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>			
		3	Uudenmaan lääni	1,450,500	1,130 m ³ sah. puutav., 4,362 m ³ höyl. puutav. (Vajan.)
		2	Turun lääni	482,443	Nikkarintöitä rakennuksia ja huo- nekaluja varten.
		1	Mikkelin lääni	7,320	298 m ³ höyl. puutav.
		2	Oulun lääni	47,500	
		8		1,987,763	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	
9 höyryk. 253 hv., 9 höyrysaahaa, 11 vesisaahaa.	2	1	25	—	965	14	992	15	Sahattu 1,473,097 tukkia.
42 höyryk. 503 hv., 42 höyrysaahaa, 76 vesisaahaa.	9	2	54	8	924	33	987	43	" 1,071,758 "
9 höyryk. 280 hv., 8 höyrysaahaa, 29 vesisaahaa.	17	—	98	35	954	120	1,069	155	" 765,038 "
229 höyryk. 4,415 hv., 208 höyrysaahaa, 223 vesisaahaa.	58	4	421	84	8,730	624	9,209	712	Sahattu 13,291,734 tukkia. Käytetty 15,000 tus. hylkylautoja.
3 höyryk. 46 hv., 1 yhteinen mootori lasitehtaan kanssa. Vesivoima.	—	—	3	—	50	10	53	10	—
	—	—	—	—	2	—	2	—	—
	—	—	3	—	52	10	55	10	—
1 höyryk. 18 hv.	—	—	—	—	18	13	18	13	Käyt. 2,820 m ³ haapa-aineita.
4 höyryk. 250 hv.	3	—	3	—	314	5	320	5	Käyt. ulk. puulajeja 54,600 m. arv., 25,263 m ³ kotim. puulajeja.
2 " 60 "	—	—	6	—	175	13	181	13	Käyt. ulk. tarveain. 70,239 m. arv.
1 " 12 "	—	—	—	—	5	—	5	—	—
2 " 20 "	—	—	—	—	45	—	45	—	—
9 höyryk. 342 hv.	3	—	9	—	539	18	551	18	

Ryhmä.	Luokka.	Lokumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
IX	23	<i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	20,000	Nikkarintöitä rakenn. ja huonekaluja varten.	Yht. mootori höyrysahan kanssa.	—	—	—	—	20	—	20	—	—
		1	Turun lääni	105,500	1,259,329 sikaari-, kala- ja odööri-rasiaa, 2,594 kg. faneerausta.	2 höyryk. 45 hv.	—	—	3	1	62	24	65	25	Käyt. ulk. raakatav. 7,350 m. arv.
		1	Wiipurin lääni	34,166	60 harmoonia, 40 sorvaustuolta y. m.	Vesivoima.	—	—	—	—	20	—	20	—	—
		3		159,666			—	—	3	1	102	24	105	25	
			Nikkarinverstaita.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		32	Uudenmaan lääni	204,361	—	—	—	—	19	—	139	1	158	1	—
		44	Turun lääni	175,979	—	—	4	—	12	1	145	3	161	4	—
		34	Hämeen lääni	264,717	—	—	3	—	16	—	214	—	233	—	—
	26	Wiipurin lääni	103,737	—	—	—	—	10	—	87	1	97	1	—	
	13	Mikkelin lääni	21,244	—	—	1	—	4	—	24	—	29	—	—	
	22	Kuopion lääni	56,417	—	—	—	—	—	—	72	—	72	—	—	
	13	Waasan lääni	46,018	—	—	—	—	2	—	44	—	46	—	—	
	12	Oulun lääni	35,397	—	—	—	—	3	—	36	—	39	—	—	
	196		907,870			8	—	66	1	761	5	835	6		
		<i>Maaseuduilla.</i>													
	2	Waasan lääni	5,250	39,928 sikaarilaatikkoa, 2,500 pakkauslaatikkoa.	Vesivoima.	3	—	8	—	6	—	17	—	Käyt. ulk. puuain. 1,500 m. arv.	
		Ruumiinkirstutehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
	2	Uudenmaan lääni	51,168	—	—	—	—	1	—	9	7	10	7	—	
	1	Waasan lääni	950	—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	—	
	3		52,118			—	—	1	—	11	8	12	8		
		Sorvaustehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
	1	Turun lääni	26,150	1,500,000 papirossiloppia.	1 höyryk. 4 hv.	—	—	10	8	4	2	14	10	Käyt. ulk. raakat. 4,200 m. arv.	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.									
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.											
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.										
IX	23	Sorvarinverstaita.																					
		<i>Kaupungeissa.</i>																					
		8	Uudenmaan lääni	10,509	—	—	1	—	2	—	10	—	13	—	—								
		7	Turun lääni	12,775	—	—	—	—	—	12	—	12	—	—	—								
		4	Hämeen lääni	10,900	—	—	2	—	3	1	8	—	13	1	—								
		6	Wiipurin lääni	4,975	—	—	1	—	1	—	6	—	8	—	—								
		2	Mikkelin lääni	1,050	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—								
		3	Kuopion lääni	3,140	—	—	—	—	2	—	5	—	7	—	—								
		1	Oulun lääni	215	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—								
		31		43,564			4	—	8	1	44	—	56	1									
				Lankarullatehtaita.																			
				<i>Maaseuduilla.</i>																			
		1	Uudenmaan lääni	170,000	239,446 krossia lankarullia.	1 höyryk. 15 hv. Ve-	—	—	2	3	46	14	48	17	Käyt. 10,618 m ³ koivupuita.								
		1	Hämeen lääni	582,000	975,000 " " "	5 höyryk. 260 hv.	—	—	9	19	117	78	126	97	" 34,700 " " "								
		1	Wiipurin lääni	730,000	880,301 " " ja bobiineja.	1 " 400 "	1	2	18	25	248	39	267	66	" 53,252 " " ulk. tarveaineita 24,000 m. arv.								
1	Kuopion lääni	196,000	361,000 " "	1 " 105 "	1	—	8	—	92	15	101	15	Käyt. 14,500 m ³ koivupuita.										
4		1,678,000	2,455 747 krossia lankarullia ja bobiineja.	8 höyryk. 780 hv. Ve-	2	2	37	47	503	146	542	195	Käyt. 113,070 m ³ koivupuita; ulk. tarveain. 24,000 m. arv.										
		Tynnyritehtaita.																					
		<i>Kaupungeissa.</i>																					
1	Uudenmaan lääni	74,000	40,000 voidritteliä.	—	—	—	—	—	18	—	18	—	Käyt. 220,000 kg. pyökkiaim. 56,000 m. arv.										
1	Turun lääni	240,000	117,000 sek. astioita.	1 höyryk. 16 hv.	3	—	8	—	38	—	49	—	Käyt. ulk. tarveain. 180,000 m. arv.										
1	Kuopion lääni	16,695	7,420 dritteliä.	Yhteinen mootori höyry-	—	—	—	—	5	—	5	—	—										
3		330,695	164,420 sek. astioita.	sahan kanssa.	3	—	8	—	61	—	72	—	—										
		<i>Maaseuduilla.</i>																					
1	Turun lääni	7,819	7,407 silakka-astiata, 663 voidritteliä.	1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	11	—	11	—	—										

Ryhmä.	Luokka.	Lokumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
IX	23	Tynnyrintekijänverstaita.												
		<i>Kaupungeissa.</i>												
		2	Uudenmaan lääni	41,404	—	—	—	1	—	5	—	6	—	—
		2	Turun lääni	5,350	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—
		1	Hämeen lääni	1,000	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
		1	Wiipurin lääni	1,054	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
		1	Waasan lääni	18,000	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—
	7		66,808				1		16		17			
	"	"	Korkkitehtaita.											
			<i>Kaupungeissa.</i>											
1			Uudenmaan lääni	37,500	—	—	—	2	2	7	2	9	4	Käyt. 29,260 kg. korkkiparkkia 22,160 m. arv.
1			Turun lääni	400,000	65,000,000 korkkia.	—	—	—	25	38	44	38	69	Käyt. 240,000 kg. korkkiparkkia 150,000 m. arv.
2		437,500				2	27	45	46	47	73	Käyt. 269,260 kg. korkkiparkkia 172,160 m. arv.		
"	"	<i>Maaseuduilla.</i>												
		1	Wiipurin lääni	25,000	3,000,000 leikattua korkkia.	—	—	—	—	7	—	7	—	Käyt. korkkiparkkia 16,000 m. arv.
"	24	Koppatehtaita.												
		<i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Uudenmaan lääni	11,305	—	—	—	1	—	4	3	7	3	—
		1	Turun lääni	3,750	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—
2		15,055				3	1	6	3	10	3			
"	"	Leikkikalutehtaita.												
		<i>Kaupungeissa.</i>												
1	Kuopion lääni	1,800	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavar brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Valmistetun tavar paljous ja laji.
		1	Uudenmaan lääni 1,618	—
		1	Turun lääni 3,000	—
		2	4,618	
”	”		Gummitavaratehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>	
		4	Uudenmaan lääni 18,850	—
		1	Waasan lääni 1,475	—
		5	20,325	
”	26		Ajokalutehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>	
		4	Uudenmaan lääni 243,572	—
		1	Turun lääni 40,767	Ajokaluja ja takeita.
		5	284,339	
”	”		Ajokalutehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>	
		4	Uudenmaan lääni 57,980	—
		4	Turun lääni 5,609	—
		2	Hämeen lääni 2,710	—
		2	Wiipurin lääni 6,283	—
		1	Waasan lääni 2,000	—
		1	Oulun lääni 2,728	—
		14	77,310	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	2	—	—	—	2	—	—
—	—	—	2	—	2	—	4	—	—
—	—	—	4	—	2	—	6	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	9	1	11	1	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	1	—	1	—	12	1	14	1	—
1 höyryk. 5 hv., 1 petr. mootor 5 hv.	—	—	6	—	88	1	94	1	Käyt. ulk. tarveain. 53,366 m. arv.
—	—	—	—	—	20	—	20	—	Käyt. ulk. tarveain. 3,930 m. arv.
—	—	—	6	—	108	1	114	1	Käyt. ulk. tarveain. 57,296 m. arv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	35	—	36	—	—
—	—	—	2	—	7	—	9	—	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	3	—	58	—	61	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
X	27	Rakennusteollisuutta.															
		Muurareja ja rakennusurakoitsijoita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		27	Uudenmaan lääni	3,042,964	—	2	höyryk. 8 hv.	6	—	137	23	1,523		275	1,666	298	(Ilmoit. vajanaiset.)
		14	Turun lääni	167,494	—	—	—	5	—	16	—	109		20	130	20	—
		2	Hämeen lääni	35,060	—	—	—	—	—	4	—	36		4	40	4	—
		17	Wiipurin lääni	1,802,219	—	—	—	—	—	122	60	561		96	683	156	—
		6	Mikkelin lääni	6,978	—	—	—	—	—	3	—	10		2	13	2	—
		1	Kuopion lääni	300	—	—	—	—	—	—	—	1		—	1	—	—
		9	Waasan lääni	140,888	—	—	—	—	—	7	—	92		33	118	33	—
76		5,195,903				30	—	289	83	2,332	430	2,651	513				
”	”	Maalareja.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		48	Uudenmaan lääni	505,505	—	—	—	4	—	30	—	291		—	325	—	—
		40	Turun lääni	206,284	—	—	—	2	—	13	—	132		—	147	—	—
		22	Hämeen lääni	142,650	—	—	—	3	—	5	1	107		—	115	1	—
		32	Wiipurin lääni	238,800	—	—	—	2	—	13	—	156		—	171	—	—
		12	Mikkelin lääni	39,974	—	—	—	—	—	8	—	39		—	47	—	—
		19	Kuopion lääni	93,299	—	—	—	1	—	6	—	85		—	92	—	—
		25	Waasan lääni	99,141	—	—	—	2	—	8	—	95		—	105	—	—
		18	Oulun lääni	83,803	—	—	—	2	—	19	—	52		—	73	—	—
216		1,409,456				16	—	102	1	957	—	1,075	1				
”	”	Tapetinpanijoita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		10	Uudenmaan lääni	121,287	—	—	—	1	—	8	—	40		4	49	4	—
		6	Turun lääni	20,286	—	—	—	—	—	2	—	10		1	12	1	—
		1	Oulun lääni	700	—	—	—	—	—	—	—	1		—	1	—	—
17		142,273				1	—	10	—	51	5	62	5				

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
X	27	Lasimestareja.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		6	Uudenmaan lääni	80,900	—	—	1	—	1	—	14	1	16	1	—
		11	Turun lääni	59,270	—	—	—	—	2	—	16	1	18	1	—
	2	Hämeen lääni	29,700	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
	3	Waasan lääni	4,611	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
	22		174,481		1	—	3	—	36	2	40	2			
"	"	Nuohoojia.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		10	Uudenmaan lääni	48,268	—	—	—	—	1	—	30	—	31	—	—
		4	Turun lääni	12,936	—	—	1	—	5	—	13	—	19	—	—
		3	Hämeen lääni	8,920	—	—	—	—	—	11	—	11	—	—	—
		3	Wiipurin lääni	4,050	—	—	—	—	1	—	4	—	5	—	—
		3	Mikkelin lääni	2,250	—	—	—	—	1	—	3	—	4	—	—
		3	Kuopion lääni	4,800	—	—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
		3	Waasan lääni	5,600	—	—	—	—	3	—	4	—	7	—	—
		2	Oulun lääni	3,900	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—
	31		90,724		1	—	13	—	73	—	87	—			
"	"	Kadunlaskijoita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
	1	Uudenmaan lääni	31,250	—	—	—	—	7	—	65	1	72	1	—	
XI	28	Ravinto- ja nautintoaineita valm. teollisuutta.													
		Kauppajauhomyllyjä.													
	2	Hämeen lääni	150,000	Jauhettu 1,130,300 kg. jauhoja sekä 30,107 hl. viljaa tullijauh. varten.	1 höyryk. 12 hv. Vesi-voima.	—	—	—	—	16	—	16	—	Jauh. viljasta oli 190,724 kg. ulk. 1 höyrymylly, 1 vesimylly.	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoimiston brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoimiston paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
XI	28	3	Kuopion lääni	597,673	Jauh. 4,989,443 kg. ruista ja ohria sekä 9,200 hl. vilja tullijauh. varten.	3 höyryk. 105 hv., 1 yhtein. mootori höyryrsahan kanssa.	—	—	1	—	19	1	20	1	3 höyrymyllyä, 3,000 hl. kotim. viljaa.
		1	Waasan lääni	677,000	Jauh. 505,000 kg. ruisjauhoja, 300,000 kg. ohraryynejä, 20,000 kg. ohraja, 40,000 kg. kaurajauhoja, 2,100,000 kg. riisiryynejä, 580,000 kg. rehuja.	3 höyryk. 650 hv.	—	—	1	1	20	2	21	3	1 höyrymylly. Jauh. 1,500,000 kg. rukiita, 400,000 kg. ohria, 50,000 kg. kaurajauhoja, 2,600,000 kg. riisiä. Jauh. viljasta oli 1,100,000 kg. rukiita, 100,000 ohria ja 50,000 kg. kotim. kaurajauhoja.
		1	Oulun lääni	70,148	Jauh. 513,400 kg. ruisjauhoja, 28,520 kg. rehuja, 34,800 kg. ohramaltaita.	2 höyryk. 76 hv.	—	—	2	—	10	18	12	18	1 höyrymylly. Melkein kaikki jauh. vilja ulkomaalta.
		7		1,494,821	Jauh. 7,198,143 kg. ruis-, ohra- ja kaurajauhoja, 28,520 kg. rehuja, 2,400,000 kg. riisi- ja ohraryynejä, 580,000 kg. rehuaineita, 34,800 kg. ohramaltaita, 39,307 hl. viljaa tullijauh. varten.	9 höyryk. 843 hv., 1 yhtein. mootori höyryrsahan kanssa. Vesivoima.	—	—	4	1	65	21	69	22	6 höyrymyllyä, 1 vesimylly. 2,400,000 kg. vilja oli kotim.
				<i>Maaseuduilla.</i>											
	4	Wiipurin lääni	456,341	4,216,650 kg. ruisjauhoja, 17,015 hl. tullijauhat. varten.	1 höyryk. 16 hv., 2 yht. moot. höyryrsahojen kanssa.	—	—	—	—	21	—	21	—	3 höyrymyllyä, 1 vesimylly. Käyt. 1,467,585 hl. ulk. viljaa, 73,000 hl. kotim. viljaa.	
	2	Kuopion lääni	265,445	2,003,280 kg. viljaa sekä 9,420 hl. tullijauheita varten.	2 yht. mootorit höyryrsahojen kanssa.	—	—	—	—	8	—	8	—	2 höyrymyllyä, 21,050 hl. ulk. viljaa.	
	6		721,786	6,219,930 kg. viljaa sekä 26,435 hl. tullijauheita varten.	1 höyryk. 16 hv., 4 yht. moot. höyryrsahojen kanssa.	—	—	—	—	29	—	29	—	5 höyrymyllyä, 1 vesimylly, 734,500 kg. viljasta oli kotimaista.	
				<i>Tullijauhomyllyjä. Kaupungeissa.</i>											
	1	Uudenmaan lääni	—	Jauhettu 8,670 hl. viljaa.	Yhteinen mootori höyryrsah. kanssa.	—	—	—	—	1	—	1	—	1 höyrymylly.	
	5	Turun lääni	—	53,153 " "	3 höyryk. 77 hv., 2 yht. moot. muiden laitoksien kanssa.	—	—	—	—	13	—	13	—	5 " "	
2	Wiipurin lääni	—	36,650 " "	1 höyryk. 22 hv. 1 yht. mootori höyryrsahan kanssa.	—	—	—	—	8	—	8	—	2 " "		
2	Mikkelin lääni	—	7,465 " "	1 yht. moot. höyryrsah. kanssa. Vesivoima.	—	—	—	—	3	—	3	—	1 " " 1 vesimylly.		
1	Waasan lääni	—	6,320 " "	Vesivoima.	—	—	—	—	2	—	2	—	1 vesimylly.		
11			Jauhettu 112,258 hl. viljaa.	4 höyryk. 99 hv. 5 yht. moot. höyryrsahojen kanssa. Vesivoima.	—	—	—	—	27	—	27	—	9 höyrymyllyä, 2 vesimyllyä.		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiväestö.								Muistutuksia.						
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.								
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.							
XI	28	<i>Maaseuduilla.</i>																		
		113	Uudenmaan lääni	—	Jauhettu 344,907 hl. viljaa.	5 höyryk. 36 hv. 7 yht. moorit höyry-sahojen kanssa.	—	—	1	—	140	2	141	2	12 höyrymyllyä, 101 vesimyllyä.					
		179	Turun lääni	—	" 516,410 " "	6 höyryk. 58 hv. 8 yht. moot. höyry-sahojen kanssa.	—	—	3	—	202	3	205	3	14 " 165 "					
		180	Hämeen lääni	—	" 590,332 " "	14 höyryk. 127 hv. 14 yht. moot. höyrysa-hojen kanssa.	2	—	7	1	215	6	224	7	28 " 152 "					
		309	Wiipurin lääni	—	" 644,798 " "	2 höyryk. 32 hv. 7 yht. moot. höyrysa-hojen kanssa. 1 pe-trol. mootori 10 hv.	1	—	1	—	338	—	340	—	10 " 299 "					
		204	Mikkelin lääni	—	" 378,928 " "	12 höyryk. 72 hv.	5	—	2	—	221	—	228	—	13 " 191 "					
		197	Kuopion lääni	—	" 358,155 " josta 2,000 hl. venäl. viljaa.	9 höyryk. 59 hv. 3 yht. moot. höyrysa-hojen kanssa.	8	6	3	3	209	8	220	17	12 " 185 "					
		339	Waasan lääni	—	Jauhettu 727,633 hl. viljaa.	1 höyryk. 6 hv. 13 yht. moot. höyrysa-hojen kanssa.	—	—	5	—	390	1	395	1	14 " 325 "					
		68	Oulun lääni	—	" 155,523 " "	5 höyryk. 45 hv.	2	—	4	—	83	1	89	1	6 " 62 "					
		1,589			Jauhettu 3,716,686 hl. viljaa, josta 2,000 hl. venäl.	54 höyryk. 435 hv. 52 yht. moot. höyrysa-hojen kanssa. 1 pe-trol. mootori 10 hv.	18	6	26	4	1,798	21	1,842	31	109 höyrymyllyä, 1,480 vesi-myllyä.					
"	"	Potaattijauhotehdas.																		
		<i>Maaseuduilla.</i>																		
		1	Hämeen lääni	14,000	—	1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	6	2	6	2	—					
"	29	Sokeritehtaita.																		
		<i>Kaupungeissa.</i>																		
		1	Uudenmaan lääni	5,891,695	5,735,918 kg. puhdistettua, 303,205 kg. fariini, 219,635 kg. siirappia.	14 höyryk. 322 hv.	—	—	11	—	143	3	154	3	Käyt. 6,227,838 kg. = 5,314,214 m. arv.					
		1	Turun lääni	3,650,000	3,876,716 kg. puhdistettua, fariini-sokeria ja siirappia.	10 höyryk. 150 hv.	—	—	—	—	130	1	130	1	Käyt. 3,885,875 kg. raaka-sokeria.					
		2		9,541,695	10,135,474 kg. puhdistettua, fariini-sokeria ja siirappia.	24 höyryk. 472 hv.	—	—	11	—	273	4	284	4	Käyt. 10,113,713 kg. raaka-sokeria.					

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia		
XI	29	Kahvinlisäystehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		2	Uudenmaan lääni	12,000	Maltos kannabiniä, kakaota ja höyryruostutettua kahvia.	—	—	—	—	—	2	—	2	—	
1	Turun lääni	5,200	7,100 kg. mallaskahvia.	—	—	—	—	1	—	1	—	—	Käyt. 8,600 kotim. maltaita; ulk. raakatav. 720 m. arv.		
	3		17,200						1	2	1	2			
" "		Sikuritehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	48,000	160,000 kg. sikuria.	1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	—	4	15	4	15	Käyt. sikurijuuria 30,000 m. arv.
		2	Turun lääni	49,200	220,500 kg. polt. sikuria.	1 petr. mootri 6 hv. 1 bens.moot. 2 hv.	—	—	—	—	8	22	8	22	Käyt. 285,736 kg. sikurijuuria 48,355 m. arv.
		1	Hämeen lääni	140,675	362,865 kg. ruost. ja jauhattua sikuria.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	6	8	6	8	Käyt. 405,900 kg. sikurijuuria 129,528 m. arv.
1	Waasan lääni	190,000	700,000 kg. sikuria.	1 " 14 "	1	—	—	3	4	12	5	15	Käyt. 800,000 kg. ulk. sikuria 120,000 m. arv.		
	5		427,875	1,443,365 kg. sikuria.	3 höyryk. 28 hv. 1 petr. mootori 6 hv. 1 bensinmoot. 2 hv.	1	—	—	3	22	57	23	60	Käyt. sikurijuuria 327,883 m. arv.	
" "		<i>Maaseuduilla.</i>													
		2	Wiipurin lääni	75,327	247,756 kg. polt. sikuria.	2 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	9	—	9	—	Käyt. 310,000 kg. sikuria 54,000 m. arv.
" "		Suklaatehdas.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
	1	Uudenmaan lääni	70,000	Kakaota ja suklaatia.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	3	2	12	2	15	4	Käyt. ulk. kakaota ja sokeria 40,000 m. arv.	
" 30		Höyryleipomoita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
	2	Uudenmaan lääni	425,400	—	3 höyryk. 22 hv.	—	—	7	2	49	33	56	35	—	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
XI	30	Leipomoita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		55	Uudenmaan lääni	1,170,833	—	—	1	2	11	2	157	116	169	120	—		
		61	Turun lääni	617,370	—	—	2	1	15	2	94	59	111	62	—		
		33	Hämeen lääni	425,147	—	—	3	2	17	5	65	29	85	36	—		
		22	Wiipurin lääni	486,614	—	—	6	—	13	4	83	15	102	19	—		
		12	Mikkelin lääni	121,831	—	—	—	—	3	—	21	3	24	3	—		
		15	Kuopion lääni	154,115	—	—	3	—	5	7	28	15	36	22	—		
		30	Waasan lääni	432,533	—	—	1	2	9	—	63	25	73	27	—		
		19	Oulun lääni	177,193	—	—	—	—	1	5	21	24	22	29	—		
	247		3,585,636			16	7	74	25	532	286	622	318				
"	"	Sokerileipomoita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		5	Uudenmaan lääni	213,555	—	—	—	1	4	1	34	17	38	19	—		
		3	Turun lääni	66,890	—	—	—	—	2	—	12	4	14	4	—		
		1	Hämeen lääni	12,900	—	—	—	—	—	3	3	3	3	—	—		
		1	Kuopion lääni	5,750	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—		
		2	Waasan lääni	9,045	—	—	1	—	—	2	—	3	—	—	—		
			12		308,140			1	1	6	1	53	24	60	26		
		"	"	Karamellitehtaita.													
				<i>Kaupungeissa.</i>													
2	Uudenmaan lääni			47,175	—	—	—	—	1	—	7	4	8	4	—		
1	Waasan lääni			18,000	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—		
	3				65,175			—	—	1	—	10	4	11	4		
"	"			Sianteurastuslaitos.													
				<i>Kaupungeissa.</i>													
				1	Waasan lääni	64,000	Teurastettu 981 sikaa.	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumääriä.	Valmistetun tavarantoim. brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoim. paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.				
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.						
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.					
XI	30	Teurastuslaitoksia.																
			<i>Kaupungeissa.</i>															
		46	Uudenmaan lääni	754,741	—	—	—	—	—	71	7	71	7	—				
		25	Turun lääni	162,366	—	—	—	1	—	26	8	27	8	—				
		10	Hämeen lääni	130,995	—	—	—	1	2	14	2	15	4	—				
		6	Wiipurin lääni	90,605	—	—	—	1	1	7	—	8	1	—				
		5	Mikkelin lääni	24,500	—	—	—	—	—	5	2	5	2	—				
		8	Kuopion lääni	109,975	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—				
		3	Waasan lääni	32,862	—	—	—	—	1	7	—	8	—	—				
		4	Oulun lääni	26,000	—	—	—	—	—	5	5	5	5	—				
			107		1,332,044					4	3	145	24	149	27			
			<i>Maaseuduilla.</i>															
			1	Uudenmaan lääni	26,300	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—		
			Makkaratehtaita.															
			<i>Kaupungeissa.</i>															
	2	Uudenmaan lääni	186,000	—	2	kaasumootoria 6 hv.	—	—	4	2	15	5	19	7	—			
	Makkaratekijänverstaita.																	
	<i>Kaupungeissa.</i>																	
	8	Uudenmaan lääni	162,053	—	—	—	—	1	—	29	8	30	8	—				
	12	Turun lääni	149,511	—	—	—	—	1	—	30	6	31	6	—				
	7	Hämeen lääni	86,903	—	—	—	—	3	—	18	8	21	8	—				
	5	Wiipurin lääni	58,980	—	—	—	—	4	—	11	—	16	—	—				
	1	Mikkelin lääni	2,850	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—				
	2	Kuopion lääni	27,000	—	—	—	—	3	—	4	—	8	—	—				
	5	Waasan lääni	22,481	—	—	—	—	—	—	14	—	14	—	—				
	1	Oulun lääni	19,333	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—				
	41		529,111					2	—	12	—	110	22	124	22			

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
XI	30	Konservivalmisteita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Turun lääni	14,000	Anjovista y. m.	—	—	—	—	4	8	4	8	—	
		1	Oulun lääni	800	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	
		2		14,800						4	9	4	9		
			<i>Maaseuduilla.</i>												
	1	Turun lääni	11,400	Erilaisia konserveja.	1 höyryk. 3 hv.	—	—	2	—	1	3	3	3	—	
	1	Wiipurin lääni	4,700	9,000 rasiata kilohailia.	—	—	—	—	2	8	2	8	—		
	2		16,100						2	11	5	11			
		Mallastehtaita.													
		<i>Maaseuduilla.</i>													
1	Hämeen lääni	10,000	43,000 kg. maltaita.	—	—	—	—	2	—	2	—	—	Käyt. 50,000 kg. kotim. ohria.		
		Olutpanimoita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
5	Uudenmaan lääni	2,073,356	6,988,500 l. olutta, 84,000 l. portteria.	6 höyryk. 155 hv.	—	—	3	—	240	104	243	104	Käyt. 15,000 kg. kotim. viljaa, 2,272,580 kg. ulk. saa, 26,920 kg. humaloita 111,358 m. arv.		
11	Turun lääni	1,010,544	3,433,300 „ „ 6,600 „ „	4 „ 30 „	—	—	4	—	145	33	149	33	Käyt. 165,142 kg. kotim. viljaa, 1,005,000 kg. ulk. saa, 10,282 kg. humaloita 39,728 m. arv.		
7	Hämeen lääni	534,900	2,596,000 „ „ 9,400 „ „	4 „ 28 „	—	—	6	—	83	23	89	23	Käyt. 342,329 kg. kotim. viljaa, 530,000 kg. ulk. saa, 7,918 kg. humaloita 27,800 m. arv.		
6	Wiipurin lääni	815,257	3,232,080 „ „	4 „ 39 „	—	1	3	2	101	30	104	33	Käyt. 40,000 kg. kotim. viljaa, 977,700 kg. ulk. saa, 10,250 kg. humaloita 39,000 m. arv.		
3	Mikkelin lääni	68,170	304,500 „ „	—	—	—	—	—	26	6	26	6	Käyt. 92,100 kg. kotim. viljaa, 715 kg. humaloita 4,145 m. arv.		
5	Kuopion lääni	191,964	899,750 „ „ 3,915 „ „	—	1	—	—	—	38	12	39	12	Käyt. 125,300 kg. kotim. viljaa, 162,400 kg. ulk. saa, 2,898 kg. humaloita 12,834 m. arv.		
6	Waasan lääni	239,226	846,560 „ „	1 „ 6 „	—	—	—	1	43	8	43	9	Käyt. 238,000 kg. kotim. viljaa, 31,000 kg. ulk. saa, 2,480 kg. humaloita 15,490 m. arv.		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XI	31	6	254,707	648,443 l. olutta, 4,185 l. portteria.
		49	5,188,124	18,949,133 l. olutta, 108,100 l. portteria.
	<i>Maaseudulla.</i>			
		7	511,840	1,721,208 l. olutta ja portteria.
		6	288,324	1,118,194 " "
		5	174,892	665,000 " "
		4	142,900	597,600 " " ja 6,000 l. portteria.
		2	29,730	101,270 " "
		2	39,012	100,088 " " ja 800 l. portteria.
	11	626,192	1,950,067 " "	
	37	1,812,890	6,260,227 l. olutta ja portteria.	
Portteripanimoita.				
<i>Kaupungeissa.</i>				
		1	15,000	4,000 l. olutta, 50,900 l. portteria.

Käytetyn koneellisen liikitusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
2 höyryk. 7 hv.	—	—	1	—	36	18	37	18	Käyt. 76,900 kg. kotim. viljaa, 153,484 kg. ulk. saa, 2,587 kg. humaloita 14,212 m. arv.
21 höyryk. 265 hv.	1	1	17	3	712	234	730	235	Käyt. 1,094,771 kg. kotim. viljaa, 5,132,164 kg. ulk. saa, 64,050 kg. humaloita 264,567 m. arv.
3 höyryk. 23 hv.	—	—	—	—	63	25	63	25	Käyt. 31,273 kg. kotim. viljaa, 447,486 kg. ulk. saa, 4,802 kg. humaloita 21,441 m. arv.
2 " 12 "	—	—	1	—	57	13	58	13	Käyt. 116,619 kg. kotim. viljaa, 294,000 kg. ulk. saa, 3,666 kg. humaloita 15,014 m. arv.
3 " 16 "	—	—	1	—	33	7	34	7	Käyt. 105,465 kg. kotim. viljaa, 84,000 kg. ulk. saa, 2,100 kg. humaloita 9,025 m. arv.
1 " 6 "	—	—	—	—	35	6	35	6	Käyt. 33,000 kg. kotim. viljaa, 179,000 kg. ulk. saa, 1,660 kg. humaloita 7,175 m. arv.
—	—	—	—	—	7	2	7	2	Käyt. 12,000 kg. kotim. viljaa, 15,000 kg. ulk. saa, 340 kg. humaloita 1,610 m. arv.
—	—	—	—	—	9	4	9	4	Käyt. 30,000 kg. kotim. viljaa, 12,000 kg. ulk. saa, 350 kg. humaloita 1,450 m. arv.
3 " 19 "	—	—	3	—	91	20	94	20	Käyt. 467,183 kg. kotim. viljaa, 180,300 kg. ulk. saa, 7,981 kg. humaloita 40,698 m. arv.
12 höyryk. 76 hv.	—	—	5	—	295	77	300	77	Käyt. 795,540 kg. kotim. viljaa, 1,211,786 kg. ulk. saa, 20,899 kg. humaloita 96,413 m. arv.
—	—	—	—	—	3	4	3	4	Käyt. 16,270 kg. ulk. viljaa, 250 kg. humaloita 600 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
XI	31	Viinapolttimoita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	109,784	284,128 l. väkiviinettä.
		7	Turun lääni	358,812	1,234,352 „ „
		1	Hämeen lääni	120,760	402,536 „ „
		1	Wiipurin lääni	80,150	229,000 „ „
		2	Mikkelin lääni	41,329	121,702 „ „
		2	Kuopion lääni	88,300	299,263 „ „
		4	Waasan lääni	240,708	770,697 „ „
		19		1,039,843	3,341,678 l. väkiviinettä.
<i>Maaseuduilla.</i>					
2	Uudenmaan lääni	361,091	1,019,156 l. raakaviinettä.		
3	Turun lääni	86,911	308,952 „ „		
2	Hämeen lääni	242,581	858,804 „ „		
1	Mikkelin lääni	145,000	400,000 „ „		
1	Oulun lääni	33,900	113,000 „ „		
9		869,483	2,699,912 l. raakaviinettä.		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
3 höyryk. 36 hv.	—	—	—	—	27	1	27	1	Käyt. 425,918 kg. kotim. viljaa, 99,715 kg. ulk. saa, josta 46,800 kg. maissia.
7 „ 88 „	—	—	—	—	139	4	139	4	Käyt. 1,261,873 kg. kotim. viljaa, 447,818 kg. ulk. saa, josta 173,338 kg. maissia, 21,427 hl. potaatteja.
1 „ 8 „	—	—	—	—	19	—	19	—	Käyt. 469,837 kg. kotim. viljaa, 129,000 kg. maissia.
1 „ 18 „	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. 455,000 kg. kotim. viljaa.
3 „ 21 „	—	—	—	—	26	—	26	—	Käyt. 40,440 kg. kotim. viljaa, 150,750 kg. maissia.
2 „ 21 „	—	—	—	—	37	—	37	—	Käyt. 131,780 kg. kotim. viljaa, 350,045 kg. maissia.
2 „ 37 „	—	—	—	—	63	—	63	—	Käyt. 748,600 kg. kotim. viljaa, 394,070 kg. ulk. saa, josta 255,870 kg. maissia, 241 hl. potaatteja.
19 höyryk. 229 hv.	—	—	—	—	325	5	325	5	Käyt. 3,533,448 kg. kotim. viljaa, 1,571,398 kg. ulk. saa, josta 1,105,803 kg. maissia, 21,668 hl. potaatteja.
4 höyryk. 85 hv.	—	—	—	—	9	1	9	1	Käyt. 133,745 kg. kotim. viljaa, 1,826,418 kg. ulk. saa, josta 246,208 kg. maissia, 1,590 hl. potaatteja.
3 „ 27 „	—	—	—	—	38	1	38	1	Käyt. 412,888 kg. kotim. viljaa, 19,870 kg. ulk. saa, 2,800 hl. potaatteja, 3,800 kg. siirappia.
2 „ 30 „	—	—	1	—	24	5	25	5	Käyt. 319,000 kg. kotim. viljaa, 1,359,000 kg. ulk. saa, josta 514,550 kg. maissia, 3,000 hl. potaatteja.
1 „ 10 „	—	—	—	—	17	2	17	2	Käyt. 250,000 kg. kotim. viljaa, 300,000 kg. maissia.
1 „ 25 „	—	—	—	—	16	—	16	—	Käyt. 100,000 kg. kotim. viljaa, 130,000 kg. ulk. saa.
11 höyryk. 177 hv.	—	—	1	—	104	9	105	9	Käyt. 1,215,633 kg. kotim. viljaa, 3,635,288 kg. ulk. saa, josta 1,060,758 kg. maissia, 7,390 kg. potaatteja, 3,800 kg. siirappia.

Ryhmä	Luokka	Lukunumero	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
XI	31	Väkiivitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		Netto.													
		7	Uudenmaan lääni	253,375	1,728,062 l. tislattuja väkijuomia, 267,260 l. väkiivitehtä.	4	höyryk. 32 hv.	—	—	—	—	32	1	32	1	Käyt. 2,020,893 l. raakaviivitehtä 2,110,460 m. arv.	
		12	Turun lääni	138,297	1,482,658 l. tislattuja väkijuomia.	1	„ 10 „	—	—	—	—	39	2	39	2	Käyt. 1,394,385 l. raakaviivitehtä 1,452,021 m. arv.	
		3	Hämeen lääni	78,075	666,250 „ „ „	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—	Käyt. 641,200 l. raakaviivitehtä 641,450 m. arv.	
		7	Wiipurin lääni	37,447	423,819 „ „ „ 13,920 l. väkiivitehtä.	—	—	—	—	—	16	1	16	1	—	Käyt. 452,537 l. raakaviivitehtä 483,775 m. arv.	
		2	Mikkelin lääni	74,298	410,151 l. tislattuja väkijuomia.	—	—	—	—	—	6	2	6	2	—	Käyt. 383,023 l. raakaviivitehtä 404,325 m. arv.	
		2	Kuopion lääni	95,486	422,348 „ „ „	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	Käyt. 410,966 l. raakaviivitehtä 423,647 m. arv.	
		4	Waasan lääni	49,707	317,583 „ „ „	1	„ 15 „	—	—	—	—	11	—	11	—	Käyt. 279,949 l. raakaviivitehtä 279,949 m. arv.	
		2	Oulun lääni	10,433	70,530 „ „ „	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	Käyt. 65,000 l. raakaviivitehtä 65,000 m. arv.	
			39		737,118	5,521,401 l. tislattuja väkijuomia, 281,180 l. väkiivitehtä.	6	höyryk. 57 hv.	—	—	—	—	124	6	124	6	Käyt. 5,647,953 l. raakaviivitehtä 5,860,627 m. arv.
„	„	Painohiivitehtaita. <i>Maaseuduilla.</i>															
		1	Uudenmaan lääni	211,326	176,105 kg. painohiivaa.	—	—	—	5	2	36	11	41	13	—	Käyt. 54,341 kg. potaattijauhoja.	
		1	Hämeen lääni	200,000	140,000 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Käyt. 25,130 kg. potaattijauhoja, josta 13,330 kg. kotim.	
	2		411,326	316,105 kg. painohiivaa.	—	—	—	5	2	36	11	41	13	—	Käyt. paitse viljaa, joka sisältyy viinapolttim. ilm., 79,471 kg. potaattijauhoja, josta 13,330 kg. kotim.		
„	„	Punssi- ja viivitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>															
		5	Uudenmaan lääni	447,803	—	—	—	—	2	—	14	6	16	6	—	—	
		4	Turun lääni	656,770	553,755 l. punssia ja viivejä.	—	—	—	—	1	16	3	16	4	—	Käyt. ulk. raakat. 41,200 m. arv.	
		3	Hämeen lääni	157,970	116,450 „ „ „	—	—	—	—	—	7	5	8	5	—	—	
		3	Wiipurin lääni	75,343	87,060 „ „ „	—	—	—	—	—	1	—	7	2	8	2	Käyt. 29,651 l. väkiivitehtä ja ulk. ain. 12,617 m. arv.
			15		1,337,886		1	—	3	1	44	16	48	17			

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	
XI	31	Etikkatehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	31,470 78,676 l. 13 % etikkaa.	
		4	Turun lääni	21,739 95,664 „ etikkaa.	
		1	Wiipurin lääni	4,100 13,000 „ väkiviine-etikkaa.	
		6		57,309 187,340 l. etikka.	
			<i>Maaseuduilla.</i>		
	1	Uudenmaan lääni	46,167 73,430 l. etikkaa, 9,270 kg. eeteriä.		
			Kivennäisvesi- ja virvoitusjuomatehtaita.		
			<i>Kaupungeissa.</i>		
	10	Uudenmaan lääni	205,046 1,870,520 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.		
	8	Turun lääni	53,551 388,600 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.		
	7	Hämeen lääni	74,050 408,700 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.		
	4	Wiipurin lääni	61,650 505,650 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.		
3	Mikkelin lääni	13,536 82,600 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.			
5	Kuopion lääni	27,505 240,000 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.			
8	Waasan lääni	69,700 426,500 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.			
2	Oulun lääni	30,500 230,000 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.			
47		595,538 4,152,570 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
1	Uudenmaan lääni	4,500 40,000 pull. virvoitusjuomia.			
1	Turun lääni	17,900 120,000 „ „			
3	Hämeen lääni	12,200 76,000 „ „ ja kivennäisvesiä.			
1	Waasan lääni	12,000 80,000 pull. „			
6		46,600 316,000 pull. virvoitusjuomia ja kivennäisvesiä.			

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 27,301 l. raakaviinettä.
—	—	—	—	—	—	1	4	1	4	„ 23,260 „ „
—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	„ 3,030 „ „
—	—	—	—	—	—	5	5	5	5	Käyt. 53,591 l. raakaviinettä.
—	Sisältyy painohiivateht. ilm.								Käyt. 61,122 l. raakaviinettä.	
—	—	—	1	—	44	14	45	14	—	—
—	—	—	—	—	14	7	14	7	—	—
—	—	—	3	1	17	10	20	11	—	—
—	—	1	2	—	8	5	10	6	—	—
—	—	—	3	—	6	3	9	3	—	—
—	—	—	1	—	7	4	8	4	—	—
—	—	—	1	—	19	8	20	8	—	—
—	—	—	1	—	4	2	5	2	—	—
—	—	1	12	1	119	53	131	55	—	—
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—
—	—	—	—	—	4	4	4	4	—	—
—	1	—	—	—	5	2	6	2	—	—
—	1	—	—	—	1	1	2	1	—	—
—	2	—	—	—	11	8	13	8	—	—

Ryhmä	Luokka	Lukunumääri	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.				
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.						
						Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia					
XI	32	Tupakkatehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>																
		9	Uudenmaan lääni	1,814,175	96,340,600 papirossia, 9,763,400 sikaaria, 14,000 kg. nuuskaa, 50,213 kg. polttotupakkaa.	2 höyryk. 37 hv., 1 kaasumoot. 5 hv.	1	1	10	5	65	445	76	451	Käyt. 248,055 kg. tupakkaa 837,445 m. arv.			
		6	Turun lääni	1,824,916	80,000,000 papirossia, 3,071,000 sikaaria, 8,600 kg. nuuskaa, 409,000 kg. kartuositupakkaa, 8,500 kg. purutupakkaa.	2 höyryk. 37 hv., 2 kaasumoot. 5 hv.	4	—	17	34	62	332	83	366	Käyt. tupakkaa 575,135 m. arv.			
		3	Hämeen lääni	108,110	7,220,700 papir., 520,000 siikaaria.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	—	1	12	47	12	48	Käyt. tupakkaa 47,183 m. arv.			
		6	Wiipurin lääni	1,207,795	62,209,900 papirossia, 12,580,900 sikaaria, 12,120 kg. polttotup.	1 " 6 "	—	3	38	57	109	302	147	362	Käyt. 314,483 kg. tupakkaa 745,315 m. arv.			
	5	Waasan lääni	2,521,850	63,457,500 papirossia, 4,305,300 sikaaria, 112,128 kg. kartuositupakkaa, 144,530 kg. nuuskaa, 26,227 kg. purutupakkaa.	2 " 26 "	—	—	41	66	60	343	101	409	Käyt. tupakkaa 1,065,420 m. arv.				
	29		7,476,846	309,228,700 papirossia, 30,240,600 sikaaria, 34,727 kg. purutupakkaa, 583,461 kg. sekal. polttotupakkilaj., 167,130 kg. nuuskaa.	8 höyryk. 111 hv., 3 kaasumoot. 10 hv.	5	4	106	163	308	1,469	419	1,636	Käyt. tupakkaa 3,270,498 m. arv.				
	4	<i>Maaseuduilla.</i> Wiipurin lääni	166,158	8,583,000 sikaaria.	—	—	2	17	19	52	63	69	84	Käyt. 69,309 kg. tupakkaa 99,304 m. arv.				
		Vaatetus- ja puhdistusteollisuutta.																
XII	33	Paitatehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>																
		1	Uudenmaan lääni	26,850	—	—	—	—	—	1	14	1	14	—				
		6	Turun lääni	252,458	—	—	—	—	14	—	33	5	130	5	177			
	7		279,308	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
		Räätälinversteita. <i>Kaupungeissa.</i>																
	93	Uudenmaan lääni	1,301,232	—	—	—	—	—	—	3	2	32	10	352	111	387	123	—
	84	Turun lääni	552,540	—	—	—	—	—	—	5	5	22	4	207	73	234	82	—
	54	Hämeen lääni	385,412	—	—	—	—	—	—	4	1	10	10	130	61	144	72	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XII	33	56	516,018	—
		22	102,934	—
		34	190,384	—
		30	262,203	—
		23	130,108	—
		396	3,440,831	—
		Korsettilaitos.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		1	1,400	—
		Hansikkalaitoksia.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		1	3,150	—
		2	44,558	—
		3	47,708	—
		Hattu- ja lakkitehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		1	293,280	160 felbihattua, 1,700 huopahattua, 84,200 villahattua, 6,400 naisenhattua.
		1	221,247	59,100 hattua.
		1	37,300	—
		1	100,300	2,900 tus. lakkeja, 1,600 tus. kra- vatteja.
		4	652,127	—
		Hattu- ja lakkiverstaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		5	65,650	—
		5	50,360	—
		4	7,150	—

Käytetyn koneellisen liikevoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	6	—	15	6	177	28	198	34	—
—	2	—	12	3	48	7	62	10	—
—	1	—	15	2	72	11	88	13	—
—	1	1	13	3	93	31	107	35	—
—	4	—	15	6	69	9	88	15	—
	26	9	134	44	1,148	331	1,308	384	
—	—	1	—	—	—	2	—	3	—
—	—	—	—	—	2	2	2	2	—
—	—	—	2	2	8	11	10	13	Käyt. ulk. aineksia 22,130 m. arv.
—	—	—	2	2	10	13	12	15	
1 höyryk. 10 hv.	—	—	4	—	21	88	25	88	—
1 " 15 "	1	—	1	2	18	15	20	17	—
—	—	—	—	1	3	9	3	10	Käyt. ulk. raakaaineita 20,000 m. arv.
—	—	—	—	5	8	46	8	51	Käyt. ulk. raakatavaroita 36,000 m. arv.
2 höyryk. 25 hv.	1	—	5	8	50	158	56	166	
—	2	—	—	—	11	13	13	13	—
—	—	—	1	1	3	17	4	18	—
—	—	—	—	1	4	4	4	5	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.						
						Alle 15 vuoden		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.								
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.							
XII	33	1	Wiipurin lääni	3,032	1,975 lakkia.	—	—	—	—	2	—	2	—	—						
		5	Kuopion lääni	3,015	—	—	—	—	—	6	1	6	1	—						
		1	Waasan lääni	20,000	—	—	—	—	—	1	8	1	8	—						
		21		149,207					2	—	1	2	27	43	30	45				
			Kravattitehtaita.																	
			<i>Kaupungeissa.</i>																	
		1	Wiipurin lääni	87,500	4,360 tus. kravatteja.	—	—	—	—	1	—	21	—	22		Käyt. ulk. aineksia 30,790 m. arv.				
			Sateenvarjolaitoksia.																	
			<i>Kaupungeissa.</i>																	
		2	Uudenmaan lääni	39,500	—	—	—	—	—	1	—	1	2	3	6	5	8	—		
		1	Turun lääni	27,231	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	1	7	Käyt. ulk. aineksia 16,280 m. arv.		
		3		66,731						1	—	1	2	4	13	6	15			
			Turkkurinverstaita.																	
			<i>Kaupungeissa.</i>																	
		3	Uudenmaan lääni	178,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	37	19	37	—		
		4	Turun lääni	27,409	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	5	—		
		5	Hämeen lääni	61,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	7	10	9	—		
		2	Wiipurin lääni	19,730	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	3	2	—		
		1	Waasan lääni	24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	2	8	—		
		2	Oulun lääni	13,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	4	—		
		17		323,589						—	—	—	—	1	5	4	39	57	44	62
			Huopatyöntekijöitä.																	
			<i>Kaupungeissa.</i>																	
		1	Oulun lääni	788	370 paria jalkineita.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
XII	33	<i>Maaseuduilla.</i>														
		1	Wiipurin lääni	27,200	4,200 paria huopajalkineita, 1,800 tus. ruohosta valm. barjoja.	—	2	—	3	—	15	5	20	5	Käyt. ulkom. aineksia 6.600 m. arv.	
		1	Mikkelin lääni	2,620		—	—	—	—	—	2	7	2	7		
	2		29,820			2	—	3	—	17	12	22	12			
	"	"	Suntarinverstaita.													
			<i>Kaupungeissa.</i>													
			144	Uudenmaan lääni	572,908	—	—	1	—	33	—	358	19	392	19	—
			114	Turun lääni	355,441	—	—	11	—	27	—	263	7	301	7	—
			64	Hämeen lääni	281,636	—	—	3	—	14	—	152	1	169	1	—
			61	Wiipurin lääni	192,244	—	—	3	—	19	1	136	2	158	3	—
18			Mikkelin lääni	34,785	—	—	1	—	8	—	26	2	35	2	—	
56			Kuopion lääni	109,130	—	—	2	—	21	—	101	2	124	2	—	
52			Waasan lääni	143,481	—	—	1	—	18	1	106	—	125	1	—	
23			Oulun lääni	138,300	—	—	1	—	15	—	72	10	88	10	—	
	532		1,827,925			23	—	155	2	1,214	43	1,392	45			
"	"	Puukenkätehdas.														
		<i>Maaseuduilla.</i>														
		1	Hämeen lääni	35,400	11,800 paria puujalkineita.	—	—	—	3	1	5	1	8	2	Käyt. nahkaa 10,800 m. arv., ulkom. puuantur. 7,500 m. arv.	
"	34	Parturiliikkeitä.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		15	Uudenmaan lääni	68,910	—	—	—	—	7	—	38	5	45	5	—	
		9	Turun lääni	21,210	—	—	1	—	1	—	13	2	15	2	—	
		5	Hämeen lääni	5,100	—	—	—	—	2	—	7	—	9	—	—	
		5	Wiipurin lääni	18,320	—	—	—	—	3	—	8	—	11	—	—	
		2	Kuopion lääni	4,000	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	
		5	Waasan lääni	11,600	—	—	—	—	—	1	6	2	6	3	—	
		2	Oulun lääni	4,716	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	
			43		133,856			1	—	13	1	81	9	95	10	

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
XII	35	Kylpylaitoksia.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		31	Uudenmaan lääni	191,271	—
		4	Turun lääni	19,952	—
		2	Hämeen lääni	13,500	—
		5	Wiipurin lääni	32,751	—
		1	Mikkelin lääni	7,000	—
		9	Kuopion lääni	33,418	—
		10	Waasan lääni	24,792	—
		62		322,684	
" "	" "	Pesulaitos.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
	1	Hämeen lääni	10,000	—	
XIII	36	Kuvaavaa teollisuutta.			
		Kirjapainoja.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		15	Uudenmaan lääni	1,842,190	(yksi yhdistetty kivipainon ja kirjansitomän kanssa, joiden tuotantoarvo myöskin tähän sisältyy.)
		10	Turun lääni	406,687	—
		7	Hämeen lääni	216,325	—
		11	Wiipurin lääni	238,556	—
		4	Mikkelin lääni	33,577	—
		3	Kuopion lääni	196,648	—
		10	Waasan lääni	226,410	—
4	Oulun lääni	91,000	—		
64		3,251,393			

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoirväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
7 höyryk. 36 hv.	3	—	—	2	24	173	27	175	—
1 " 12 "	—	1	1	—	3	18	4	19	—
2 " 15 "	—	—	—	—	3	13	3	13	—
2 " 7 "	—	—	—	—	10	18	10	18	—
—	—	—	—	—	2	8	2	8	—
1 " 4 "	—	—	1	3	8	33	9	36	—
1 " 8 "	1	—	—	—	6	24	7	24	—
14 höyryk. 82 hv.	4	1	2	5	56	287	62	293	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 höyryk. 68 hv., 6 kaasumootoria 17 hv., 1 petr. mootori 12 hv.	15	—	83	32	427	155	525	187	Käyt. paperia 470,221 m. arv.; ulkom. tarveain 50,500 m. arv.
3 kaasum. 7 hv., 1 bensinmootori 8 hv., 1 petr. mootori 1 hv.	8	—	33	5	116	18	157	23	Käyt. paperia 83,667 m. arv.
2 höyryk. 7 hv.	5	—	26	—	46	16	77	16	" " 60,150 " "
1 petr. mootori 2 hv., 1 dynamok. 3 hv.	2	—	24	1	93	5	119	6	" " 54,222 " "
—	—	—	12	—	24	1	36	1	" " 6,700 " "
2 höyryk. 15 hv.	2	—	18	—	52	8	72	8	" " 46,500 " "
1 " 1 "	1	—	21	2	81	18	103	20	" " 73,512 " "
1 petr. mootori 2 hv.	1	—	8	2	27	3	36	5	" " 31,200 " "
12 höyryk. 91 hv., 6 kaasumootoria 17 hv., 5 petroleumimootoria 25 hv., 1 dynamok. 3 hv.	34	—	225	42	866	224	1,125	266	Käyt. paperia 826,172 m. arv.; ulkom. tarveain 50,500 m. arv.

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoirväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
XIII	36	Kivipainoja. <i>Kaupungeissa.</i>		Kirja-, kivipaino- ja kemigrafia- töitä, klisea- ja kartonginvalmistuksia sekä stereotypitöitä.	1 höyryk. 25 hv.	—	—	15	45	98	12	113	57	Käyt. kotim. paperia 96,450 m. arv.; ulkom. aineksia 50,120 m. arv.			
		3	Uudenmaan lääni			448,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		3	Turun lääni			109,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6			557,300	2 höyryk. 31 hv.	4	6	25	56	125	50	154	112	Käyt. kotim. paperia 127,850 m. arv.; ulkom. aineksia 80,370 m. arv.			
"	"	Puunpiirroslaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>		—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	—			
	2	Uudenmaan lääni	3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
"	"	Valokuvauslaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	8	Uudenmaan lääni	167,200	—	—	—	1	2	4	15	34	17	39	—			
	8	Turun lääni	48,020	—	—	—	—	—	1	5	13	5	14	—			
	5	Hämeen lääni	25,000	—	—	—	—	—	—	2	7	2	7	—			
	5	Wiipurin lääni	26,607	—	—	—	—	1	—	7	4	8	4	—			
	1	Mikkelin lääni	1,350	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
	2	Kuopion lääni	15,700	—	—	—	—	—	—	2	3	2	3	—			
	5	Waasan lääni	32,700	—	—	—	—	—	1	8	10	8	11	—			
	2	Oulun lääni	7,860	—	—	—	—	—	—	3	3	3	3	—			
	36		324,437			—	1	3	6	43	74	46	81				

VI. Luettelo

vuoden 1896 kuluessa perustetuista teollisuuslaitoksista, joista asianomaisen kuvernöörin kautta ilmoituksia on annettu Teollisuushallitukselle.

Lääni.	Kaupunki tai kihlakunta.	Pitäjä ja kylä.	Laitoksen laatu.	Omistajan tai liikkeen nimi.
Uudenmaan.	Helsinki.	—	Höyläyslaitos.	J. O. Norbäck.
	Helsingin kihl.	Porvoo, Hornhattula.	Saha ja höyläysl.	K. G. Frick.
	"	Pukkila.	Saha ja höyrym.	V. Seppälä.
Hämeen.	Tampere.	—	Kaakelitehdas.	J. A. Johansson.
	"	—	Trikootavaratehd.	Fr. Björkqvist ja J. Ruuskanen.
	Pirkkala.	Kangasala, Tursola.	Saha ja mylly.	K. O. Tavela.
	Lahti.	—	Harmoonitehdas.	J. A. Jurva.
	Hämeenlinna.	—	Gummitavaratehd.	O. Weissman.
	"	—	Pastillitehdas.	K. O. Grönholm.
	Pirkkala.	Kangasala.	Virvoitusjuomat.	J. Stark.
	"	Pirkkala, Piispala.	"	A. Jacobson.
	Tammela.	Sääksmäki, Walkiakoski.	"	J. F. Schmausser.
	Tampere.	—	Tupakkatehdas.	J. W. Kallio.
"	—	Paitatehdas.	C. Tennberg.	
"	—	Paita- ja lakki- tehdas.	A. F. Gröndal.	
Wiipurin.	Rannan kihl.	Uusikirkko, Kaipola.	Fajanssitehdas.	O. Turtschanoff.
	Kymin.	Wehkalahti, Willnäs.	Lasitehdas.	C. H. Ahlqvist, hoitaa N. Demidoff.
	"	" Onkama.	Höyrysaha.	K. Mäkelä.
	"	Pyhtää, Mogenpört.	"	M. Terichoff.
	Äyräpään.	Kivennapa, Raivola.	Tynnyrintekijän- tehdas.	A. Kunitzin.
	Wiipuri.	—	Kivennäisvesitehd.	F. Schalien.
Mikkelin.	Rannan kihl.	Wiipuri, Kelkkala.	Tupakkatehdas.	P. Formin.
	"	" Talikkala.	"	H. Pekkala.
	Wiipuri.	—	Kravattitehdas.	M. Roiha.
	Juvan kihl.	Pieksämäki, Jäppilä.	Höyrymylly.	T. Tissari ja V. Suhonen.
Kuopion.	Mikkeli.	—	Tupakkatehdas.	D. Pulkkinen.
	Heinola.	—	Kirjapaino.	A. G. Wäänänen.
	Liperin kihl.	Kontiolahti, Pielisen- suu.	Tiilitehdas.	A. Willberg.
	Kuopio.	Karttula, Utrianlahti.	Parkkimylly.	P. Lyytikäinen.
	"	—	Höyrysaha.	Sampo osakeyhtiö.
	Rantalamin.	Suonenjoki p. ja kylä.	Höyrysaha ja -mylly.	H. Peura.
Waasan.	Nikolaikaup.	—	Kipsivalimo.	H. E. J. Laurén.

Lääni.	Kaupunki tai kirkkikunta.	Pitäjä ja kylä.	Laitoksen laatu.	Omistajan tai liikkeen nimi.
Waasan.	Korsholman.	Mustasaari, Thölby.	Höyrysaha.	J. E. Forth.
	"	" Wassor.	"	M. Jässis ja K. G. Doktor.
	Lapuan.	Lapua, Haapakoski.	"	V. W. Lagerstedt y. m.
	Ilmolan.	Kauhajoki, Nummi-järvi.	"	O. Jakobson, J. Israelson.
	"	Karjajoki, Ylikylä.	"	J. Mannila.
	"	Kristinank., Pääsmark.	" ja mylly	V. Seppä, Kosti y. m.
	"	Pirttikylä ja pitäjä.	"	S. F. Sundholm.
	"	Närpiö, Näsby.	Vesimylly.	K. Maris y. m.
	"	Sideby, Skoftung.	"	E. Norrback.
	"	Storå, Kodesjärvi.	Vesisaha ja mylly.	M. Haapamäki y. m.
	"	" Kärjenkoski.	Höyrysaha.	J. J. Forsman.
	"	Närpiö, Näsby.	Mylly.	G. G. Engelholm.
	"	Ilmola, Peltoniemi.	Virvoitusjuomavalmistus.	S. W. Huldén.
	"	" Seinäjoki.	Virvoitusjuomavalmistus.	Seinäjoki olutpanimo-yhtiö.
	Nikolainkaupunki.	—	Pastillitehdas.	K. O. Grönholm.
Oulun.	Oulu.	—	Höyrymylly ja mallastehdas.	O. Lindgrén.
	"	—	Kivennäisvesitehdas.	H. ja A. Hasselblatt.

VII. Teollisuuslaitosten v. 1896 Suomessa käyttämien höyrykoneitten lukumäärä ja niiden hevosvoimainen vahvuus, läänittäin ryhmitettyinä.

	Uudenmaan läänissä.		Turun ja Porin läänissä.		Hämeen läänissä.		Wiipurin läänissä.		Mikkelin läänissä.		Kuopion läänissä.		Waasan läänissä.		Oulun läänissä.		Yhteensä.	
	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.
Kaupungeissa ja kaupaloissa.	81	1,552	56	1,208	40	2,394	22	560	9	98	9	165	28	1,808	19	472	264	8,257
Maaseuduilla	60	1,008	73	1,234	118	4,007	64	1,734	21	257	21	430	64	848	15	350	436	9,868
Yhteensä	141	2,560	129	2,442	158	6,401	86	2,294	30	355	30	595	92	2,656	34	822	700	18,125

VIII. Teollisuuslaitosten v. 1896 Suomessa käyttämien höyrykoneitten lukumäärä ja niiden hevosvoimain vahvuus, ryhmitettyinä eri teollisuuksille.

	Työtehtaita.		Porsilain-, fajanssi- ja kaakelitehtaita.		Tulitekkitehtaita.		Nahkatehtaita.		Villa-, puuvilla- ja linna-teollisuuslaitoksia.		Puhkiomointa, selluloosa-, paperi- ja tapettehtaita.		Sahalaitoksia, puuseppätehtaita, lanakarullatehtaita ja tynnyrintekijät.		Jantomylllyjä.		Sokeritehtaita.		Oit- ja portteripainoita, viinapolttoita ja väkiviinantehtaita.		Tupakkatehtaita.		Kirja- ja kivipainoja.		Muuta teollisuutta.		Yhteensä.	
	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.
Kaupungeissa ja kauppal.	2	22	1	20	2	26	12	145	29	3,249	4	48	52	1,770	13	942	24	472	46	551	8	111	14	122	57	779	264	8,257
Maaseuduilla	14	238	3	70	5	37	2	22	28	2,175	35	1,066	238	5,207	55	451	—	—	23	253	—	—	—	—	33	349	436	9,868
Yhteensä	16	260	4	90	7	63	14	167	57	5,424	39	1,114	290	6,977	68	1,393	24	472	69	804	8	111	14	122	90	1,128	700	18,125
Vuonna 1895	17	222	5	96	6	59	14	169	46	5,119	43	1,154	262	6,253	62	1,505	24	472	66	784	9	115	14	100	81	1,033	649	17,082
Keskimääräv. 1895—1891	13	164	5	96	5	55	11	146	46	4,556	39	1,033	241	5,895	66	1,400	21	322	68	785	8	110	13	90	76	899	610	15,529
Keskimääräv. 1886—1890	10	115	6	91	3	32	8	101	29	2,360	30	681	157	3,798	55	609	16	200	67	773	5	90	9	53	52	407	447	9,232

IX. Taulu

osoittava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää
maamme kaupungeissa v. 1896.

Teollisuuslaitokset, joissa mainitut henkilöt ovat olleet työssä.	Heisingissä.	Porvoossa.	Loviisassa.	Tammisaarella.	Hankoniemessä.	Turussa.	Porissa.	Undessakaupung.	Maarianhaminassa.	Hämeenlinnassa.	Tampereella.	Viipurissa.	Lappeenrannassa.	Kotkassa.	Nikolainkaupung.	Jyväskylässä.	Pietarsaarella.	Kokkolassa.	Irahessa.	Kemissä.	Torniossa.	Yhteensä.	Maasendulla.	Yhteensä koko maassa.		
Kivenhakk.verst.	—	—	—	—	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	
Kalkkipolttim.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	
Tiilitehtaassa.	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	10	36	
Kaakeli- ja fajanssitehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	48	56	
Sementtivalim.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
Lasitehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	400	409	
Kimröökiteht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Värjäyslaitoks.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Saippuateht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	
Kaasutehtaassa.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
Tulitikkuteht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	
Karvarinverst.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Harjatehtaassa.	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	
Villateollisuuslaitoksessa.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	15	21	
Pumpuliteollisuuslaitoks.	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	13	
Trikootehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	
Rullakartiintehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Puuhiomossa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	
Selluloosateht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Paperitehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	15	
Tapettehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	
Kartonkiteht.	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	6	
Kirjansit.verst.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	
Sahalaitoksessa.	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	102	138	
Splinttitehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Puuseppäverst.	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	29	
Sorvausteht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Lankarullateht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	
Tynn.tek.verst.	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	3	10	
Korkkitehtaassa.	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	
Maalari amm.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	
Tapetinp. amm.	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
Kadunlask. amm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	—	65	
Jauhomylyssä.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	
Potaattijauhtehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Sokeritehtaassa.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	

Teollisuuslaitokset, joissa mainitut henkilöt ovat olleet työssä.	Yhteensä koko maassa.																										
	Heinsigissä.	Porvoossa.	Loviisassa.	Tammisaaressa.	Hankoniemessä.	Turussa.	Porissa.	Uudessakaupung.	Maarianhaminassa.	Hämeenlinnassa.	Tampereella.	Viipurissa.	Lappeenrannassa.	Kokkassa.	Nikolainkaupung.	Jyväskylässä.	Pietersaaressa.	Kokkolassa.	Raahessa.	Kemissä.	Torniossa.	Yhteensä.	Maasenduilla.				
Karamelliteht.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4		
Leipomossa	20	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	30	—	30		
Sokurileipom.	11	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	14	—	14		
Teurastuslait.	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9		
Sianteur. laitoks.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3		
Makk. tek. verst.	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	19	—	19		
Konserviteht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
Olutpanimossa . . .	4	—	1	2	—	—	4	1	—	1	—	6	1	1	—	—	1	—	—	—	—	2	23	17	40		
Viinapolttimossa ja väkiviina-tehtaassa	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	1	4		
Viinitehtaassa . . .	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2		
Kivennäisvesi-tehtaassa	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
Tupakkateht.	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92	20	112		
Räättälänverst. . .	11	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	19	—	—	—	—	—	17	—	17		
Kravattiteht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
Hattu- ja lakki-tehtaassa	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10		
Hansikaslait.	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2		
Turkkurinverst. . .	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8		
Suutarinverst. . . .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7		
Parturilaitosessa . .	9	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	17		
Kylpylaitoksessa . .	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2		
Kirjapainossa	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7		
Kivipainossa	22	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	29		
Valokuvauslaitoksessa .	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	13		
Yhteensä	217	1	1	3	40	96	24	1	4	3	31	92	1	26	36	1	20	2	1	8	2	610	651	1,261			
																						Vuonna 1895			549	510	1,059
																						Keskimäärä v. 1891—95			554	434	988
																						Keskimäärä v. 1886—90			475	375	850

X. Taulu

osoittava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää maamme kihlakunnissa v. 1896.

Teollisuuslaitokset, joissa mainitut henkilöt ovat olleet työssä.	Helsingin.	Pernajan.	Loijan.	Raaseporin.	Halikon.	Maskun.	Piikkion.	Wirmön.	Uvilan.	Hauhön.	Hollolan.	Pirkkalan.	Tammelan.	Kymn.	Lappveden.	Rannan.	Äyräpään.	Sortavalan.	Salmen.	Rantasalmen.	Kuopion.	Liperin.	Korsholman.	Lapuan.	Laukkaan.	Salon.	Kemin.	Yhteensä.
Kalkkipolttimossa	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tiilitehtaassa	1	—	8	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Kaakeli- ja fajanssitehtaassa	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48
Lasitehtaassa	—	—	4	—	20	—	—	—	—	—	—	—	20	59	53	—	—	—	113	7	—	87	37	—	—	—	—	400
Kimröökitehtaassa	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tulitikkutehtaassa	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Villateollisuuslaituksessa	—	—	1	3	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	15
Puuhiomossa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Selluloosatehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Paperitehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	7
Kartonkitehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Sahalaitoksessa	1	4	1	—	2	—	6	—	—	—	—	—	3	36	—	—	—	—	31	—	—	4	3	1	—	—	10	102
Splinttitehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tynnyrintekijäntehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Lankarullatehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	9
Jauhomyllyssä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Potaattijauhotehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Olutpanimossa	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	5	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	17
Viinapolttimossa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tupakkatehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Yhteensä	35	5	14	3	23	9	6	5	1	2	1	5	24	96	12	97	6	2	144	7	1	91	44	6	1	1	10	651

XI. Lyhyt kertomus

**sellaisista Suomen teollisuuslaitoksissa vuonna 1896 sattuneista tapaturmista,
joista on Teollisuushallitukseen tieto annettu.**

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u.
Tiilitehdas.	2 tapaturmaa, ohimenevä työhönkykenemättömyys.
Lasitehdas.	8 vähäpätöisempää tapaturmaa.
Saippuatehdas.	5 tapaturmaa, joita seurasi 18 päivän työhönkykenemättömyys.
Lunjuhotehdas.	Yksi tapaturma, josta seurasi 3 päivän työhönkykenemättömyys.
S:ma	Yksi tapaturma, palohaavoja, (10 sairausp.).
Nahkatehdas.	12 tapaturmaa ilman pahempia seurauksia.
Villateollisuustehdas.	5 tapaturmaa, kaikki vähäpätöisiä.
S:ma	2 tapaturmaa, joissa yksi nainen menetti pikkusormen ja yksi mies sormenpään.
Pumpuliteollisuustehdas.	2 tapaturmaa, joissa yksi kutojanainen muserti 2 sormea (30 sairausp.) ja yksi kehrääjä sai haavan jalkaansa (14 sairausp.).
S:ma	43 tapaturmaa, joista seurasi yhteensä 307 sairauspäivää.
S:ma	Yksi kuolemalla päättyvä tapaturma ulkopuolella tehtaan.
S:ma	Yksi kuolemalla päättyvä tapaturma, jossa koneenkäyttäjä musertui koneenväkipyörässä.
S:ma	7 pienempää tapaturmaa, joista ei ollut ruumiinvammaa.
Pellavateollisuustehdas.	15 tapaturmaa, joissa 5:ssä vahingoittui käsi tai sormi, muut vähäpätöisiä.
Puuhiomo.	Yksi tapaturma, jossa 1 työm. vahingoitti sormiaan (14 sairausp.).
S:ma	3 tapaturmaa ilman ruumiinvammaa.
S:ma	13 tapaturmaa, joista seurauksena oli pienempiä vähäpätöisiä vammoja ja haavoja.
Paperitehdas.	8 tapaturmaa: rakennustyössä 1 työm. loukkasi kyynärpänsä kettinkikoukkuun ja kuoli verenmyrkytykseen; 1 työnainen loukkasi osaksi oikean kätensä pahvinkuivaussilinterissä (162 sairausp.); 1 työm. katkaisi etusormen viime niveleen (48 sairausp.); 1 työm. sai ruhjevamman pudotessaan tikapuilta (30 sairausp.); 1 työm. katkaisi vasemman käden jänteet (24 sairausp.); 1 työm. haavoitti kyynärvartensa paperikoneessa (37 sairausp.); 1 työm. haavoitti kätensä meislatussa (21 sairausp.); 1 työm. ajettiin jalkaterä hirren pudotessa jalalle (17 sairausp.).
S:ma	14 tapaturmaa.
S:ma	8 tapaturmaa, joissa 2 työm. sai ruhjevammoja jalkaan, 1 työm. lutisti jalkansa kahden vaunun väliin, 2 työm. lutisti kätensä valssissa, 1 työm. poltti kätensä paperia poisottaessaan, 1 työm. katkasi 4 sormea valssiveitsissä, 1 työm. sai ruhjevammoja päähänsä pudotessaan akkunasta.
S:ma	3 vähäpätöistä tapaturmaa, joista ei ollut mitään seurauksia vastaisuudelle (140 sairausp.).
Selluloosatehdas.	Yksi työm. kuollut tapaturman seurauksesta.
Sahalaitos.	Yksi työm. sahannut 2 sormea poikki.
S:ma	Pari vähäpätöistä tapaturmaa, joista seurannut vahinko oli ohimenevä.
S:ma	16 vähäpätöistä tapaturmaa.
S:ma	3 tapaturmaa, joissa vahingoittui sormia.

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u.
Sahalaitos.	Yksi nainen tarttui akselijohtoon ja siinä loukkautui niin, että molemmat jalat piti poikki leikata.
S:ma	3 tapaturmaa, joissa 1 työm. sirkkelisahassa katkaisi nimettömäsormen viimeisen niveleen (17 sairausp.), 1 työm. sai haavan käteensä (5 sairausp.), 1 työm. ajettu jalan päällitse rimoja kuljettaissa.
S:ma	Yksi työmies loukannut kätensä sirkkelisahassa.
S:ma	Yksi työmies katkaissut jalkansa.
S:ma	Yksi työmies kuoli tukinnostossa?
S:ma	Yksi työmies kuoli tukin putoamisesta tukkeja vedettäessä saahan.
S:ma	Ainoastaan vähäpätöisiä tapaturmia.
S:ma	1 työmies loukannut kättään sirkkelisahassa.
S:ma	6 tapaturmaa, joista oli seurauksena 230 sairausp.
S:ma	2 tapaturmaa.
S:ma	Yksi tapaturma.
S:ma	Yksi työmies loukannut kätensä sirkkelisahassa.
S:ma	Yksi työmies loukannut jalkansa rimasahassa.
S:ma	9 tapaturmaa, joista seurasi suurempia tai pienempiä vammoja.
S:ma	17 tapaturmaa.
S:ma	Yksi työmies loukannut jalkansa.
Kimpitehdas.	Yksi työmies loukannut sormensa rimasahassa (60 sairausp.).
Puuseppätehdas.	14 vähäpätöisempää tapaturmaa.
S:ma	Yksi työmies menettänyt sormensa.
Lankarullatehdas.	28 vähäpätöisempää tapaturmaa, joista on maksettu 1,587 mk.
S:ma	24 tapaturmaa, joista 17 vähäpätöisempää, seurauksena ainoastaan muutamia sairauspäiviä, ja 7 joita seurasi noin 30 sairausp.
S:ma	1 tapaturma, jossa eräs työm. katkasi sahalla peukalonsa.
Sokuritehdas.	4 tapaturmaa, joissa koneenkäyttäjä muserti oikean käden peukalon, 1 työm. poltti jalkansa sokerimassassa (33 sairausp.), 1 työm. muserti oikean käden etusormen ja 1 työm. niukautti vasemman kätensä (4 sairausp.).
Panimo.	4 vähäpätöisempää tapaturmaa.
S:ma	Yksi kuoleamalla päättyvä tapaturma, kuitenkin ulkopuolella laitoksen.

Yhteenveto tapaturmista.

Teollisuuslaitos.	Edelläolevain kertomusten mukaan.		Ammattitarkastajain vuosikertomusten mukaan.		
	Ilmoitetujen tapaturmainsin luku.	Tapaturmista seuranneiden kuolemantapausten luku.	Ilmoitetujen tapaturmainsin luku.	Tapaturmista seuranneiden elinkautisten vammainsin luku.	Tapaturmista seuranneiden kuolemantapausten luku.
Metalliteollisuus	60	2	92	27	5
Kiviteollisuus	10	—	—	—	—
Kemiallinen teollisuus	7	—	1	—	—
Nahkateollisuus	12	—	13	2	—
Tekstiiliteollisuus	71	2	32	7	1
Puuhio- ja paperiteollisuus	51	2	32	13	2
Saha- ja puunjalostusteollisuus	138	2	97	44	4
Rakennusteollisuus	—	—	2	1	1
Mylly- ja ravintoaineteollisuus	4	—	1	—	—
Panimoteollisuus	5	1	3	—	—
Summa	358	9	273	94	13

XII. Lyhyt kertomus

Suomen erityisissä teollisuuslaitoksissa v. 1896 olleista apukassoista y. m.

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		a) on sairas- tai apukassa.	b) työm. ovat vakuutetut ta- paturman va- ralta.
Osakeyhtiö Granit, Hanko. K. V. Bergmanin kivenveisto- tehdas, Helsinki.	Sairas- ja hautausapukassa. Useimmat työmiehet osakkaita Hels. yleis. sairas- ja hautausapukassaan; sitä paitse on sairas- ja apura- hasto, josta maksetaan puoli palkkaa sairauden kah- tena ensimmäisenä viikkona. Työmiehet, yksistään työnantajan kustannuksella, kollektiivisesti vakuute- tetut tapaturman varalta vuosipalkkansa kaksinker- taisesta määrästä.	296	—
Arabian posliinit. H:gin pitäjä. Skinnarviikin lasitehd. Kemiö. Nuutajärven lasitehd., Urjala.	Sairas- ja apukassa. Sairaskassa. Sairaskassa, jonka säästö vuoden lopussa oli 7,366: 53. Kirjasto ja lukusali.	22 350 70	22 — —
Karhulan lasitehd., Kymi. Rokkalan lasitehd., Johannek- sen pitäjä.	Sairas- ja hautausapukassa. Lääkärihoitorahasto.	96 192 197	— — —
Pitkänrannan lasitehdas y. m. Impilahti. Nevskin kynttilätehd., Viipuri. Helsingin asfalttitehdas.	Kaikille laitoksille (niihin luettuna kupari- ja tinateh- das) yhteinen sairaskassa. Sairaskassa. Työmiehet osakkaita H:gin yl. sairas- ja hautausapu- kassassa sekä tapaturmavakuutetut.	536 22 65	— — 65
Helsingin kaasulaitos. Porin tulitikkutehdas. Tampereen tulitikkutehdas. Veljesten Åströmin nahkateh- das, Oulu.	Sairaskassa, yhteinen kaasulaitokselle ja sen konepajalle, 13,508: 09 mk. Työmiehet kollektiivisesti vakuutetut. Sairaskassa, 900 mk. Apuhasto. Sairas- ja hautausapukassa, johon työmiehet maksavat 1 % palkastaan. työm. saavat vapaasti lääkärinhoidon ja ovat vakuutetut tapaturman varalta kolmikertaisen vuosipalkkansa määrästä.	60 81 64 499	60 — — 499
Antskogin nahkatehdas, Pohja Littoisten verkatehdas, Lieto.	Sairas- ja hautausapukassa. Osa työm. tapaturmava- kuutettu. Apuhasto työhönkykenemättömiä ja vanhoja varten, perustettu v. 1889, pääoma 27,651 mk. Sairas- ja hau- tausapukassa, perustettu 1873, pääoma 8,804: 64 mk.	101 244	— —
Karlsmarkin verkatehdas, Ul- vila. Tampereen verkatehdas.	Sairas- ja hautausapukassa. Työm. tapaturmavakuute- tut 88,000 mkasta. Apuhasto, pääoma 36,400 mk., josta maksetaan sai- rausapua aina $\frac{3}{4}$ työansiosta sekä hautausapua ja apua työhönkykenemättömille leskille ja kuolleiden työmiesten alaikäisille lapsille. Yhtiö ylläpitää van- hainkotia, kustantaa lääkärinhoidon ja lääkkeet sekä suorittaa työmiesten tapaturmavakuutuksen.	74 336	74 336
		3,305	1,056

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		a) on sairas- tai apukassa.	b) Työm. ovat vakuutetut ta- paturmaa va- halla.
Kosken verkatehdas. John Barker & Kumpp. jäl- keläisten pumpulit. laitos Turku.	Sairaskassa, pääoma 5,000 mk. Apurahasto, perustettu v. 1895, jolloin yksi omistajista lahjoitti tarkoitusta varten 10,000 mk. Työmiehet ta- paturmavakuutetut 114,250 mk:sta sekä saavat va- paasti lääkärinhoidon ja lääkkeet.	3,305 50	1,056 —
Forssan pumpulit. laitos.	Sairaskassa, pääoma 184,836: 17 mk. Yhtiö kustantaa lääkärinhoidon ja lääkkeet, sekä ylläpitää sairashuo- neen, jossa on vuode 12 hengelle.	195	195
Finlayson & Kumpp. pumpu- lit. laitos Tampere.	Sairas- ja eläkekassa, pääoma 173,202 mk. Westerbergin lahj-rahasto 40,711 mk. Tapaturmarahasto 29,863 mk. Vuoden kuluessa on maksettu sairasapua 287 hengelle 5,730 mk., eläkettä 168 hengelle 15,861 mk. ja 15 hengen hautausapua 295 mk. sekä 43 tapaturmasta 1,354: 95 mk.	1,346	—
Vaasan pumpulit. laitos. Tampereen pellava- ja rauta- teollisuuslaitos.	Sairas- ja apukassa, säästö 21,434: 69 mk. Apukassa, yhteinen pellavatehtaalle, sahalle ja puuhio- molle, pääoma 150,670 mk.	2,456 968	— —
Verlan puuhiomo, Jaala.	Sairas- ja apukassa sekä eläkerahasto, pääoma 20,000 mk. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	1,321	—
Kyrönkosken paperitehdas, Hämeenkyrö.	Sairas- ja apukassa sekä eläkerahasto, pääoma 20,000 mk. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	57	57
Frenckell & Pojan paperiteh- das, Tampere.	Sairas- ja hautausapukassa, 15,915 mk.	136	—
Valkiakosken paperitehdas, Sääksmäki.	Apukassa, 26,243: 69 mk. Työmiehet tapaturmavakuu- tetut kaksinkertaisen palkan määrästä.	354	354
Nokian paperitehdas, Pirk- kala.	Sairas- ja apukassa, pääoma 20,000 mk. Työmiehet ta- paturmavakuutetut kaksinkertaisen palkan määrästä.	412	412
Kymin paperitehdas, Valkeala. Myllykosken puuhiomo, Sip- pola.	Sairaskassa, jonka perustuspääoma on 6,141: 86 mk, ja apukassa, 31,949: 39 mk. Työhönkykenemättömäin rahasto 13,213: 70 mk. Idenstamin eläkerahasto, pe- rustettu v. 1890, pääoma 16,002: 41 mk. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	242	242
Inkeröisten puuhiomo, Sippola. Karhulan puuhiomo, Kymi. Kannuskosken puuhiomo, Val- keala.	Sairaskassa, pääoma 53,518: 93 mk. Sairaskassa, työm. tapaturmavakuutetut.	606 73	— 73
Enson puuhiomo, Jääski.	Apukassa 33,833: 20 mk. Sairaskassa.	358	—
Mäntän paperitehdas, Keuruu.	Sairaskassa, lainakirjasto. Sairas- ja hautausapukassa, johon työmiehet suoritta- vat 1 % palkastaan. Tapaturmavakuutetut.	116 42	— —
	Sairas- ja vaivaskassa, pääoma 8,461: 74 mk. Kansa- koulukassa 1,841: 32 mk. Kansakoulunrakennuskassa 1,942: 97 mk. Aleksanterinrahasto 2,976: 89 mk. Työ- miehet tapaturmavakuutetut 120,000 mk.	303	303
		236	236
		12,576	2,928

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		g) on sairas- tai apukassa.	h) työm. ovat vakuutetut ta- paturman va- ralta.
Kankaan paperitehdas, Jyväskylä.	Sairas- ja eläkekassa, työmiesten perustama ja ylläpitämä.	12,576	2,928
Tampereen kattuhuopatehdas.	Eläke- ja apukassa vanhentuneita varten, pääoma 6,300 mk. Työväki, joka saa vapaasti lääkärinhoidon ja lääkkeet, on tapaturmavakuutettu yhtiön kustannuksella ja saa sairauden sattua apua.	163	—
Porvoon höyrysaha.	Eläkerahasto, työväki tapaturmavakuutettu.	120	120
Forsbyyn saha, Pernaja.	Sairaskassa.	383	383
Kyrkstadin höyrysaha, Lohja.	S:ma.	53	—
Vanha ja Seikun sahat, Porin luona.	Vanhan sahan sairausapukassa 6,900 mk., Seikun sahan 11,950 mk. R. Rosengrenin lahjoitusrahasto Seikun sahalle 4,000 mk. C & V. Rosenlewin sma 33,000 mk. Vakinaiset työmiehet ovat tapaturmavakuutetut omalla kustannuksellaan 1½ vuosipalkkansa määrästä.	132	—
Reposaaren höyrysaha, Pori.	Sairas- ja hautausapukassa, 14,851: 67 mk.	661	661
Pihlavan höyrysaha, Ulvila.	Työmiehet saavat vapaasti lääkärinhoidon ja lääkkeet. Tapaturmavakuutetut.	395	—
Kyrön höyrysaha, Karinais.	Sairas- ja tapaturmavakuutus-kassa.	—	198
Kotkan höyrysaha.	Sairaskassa v:sta 1882, johon työmiehet suorittavat 2 % palkastaan, josta vastaan saavat lääkärinhoitoa ja lääkkeitä sekä asianhaaran mukaan apua taudin pitemmän aikaa kestäessä ja varain puutteessa.	21	—
W. Gutzeit & Kumpp. höyrysaha, Kotka.	Apukassa, johon vuosittain pannaan 1,000 mk. Kaikki työmiehet saavat vapaasti lääkärinhoidon ja osa heistä on kollektiivisesti tapaturman varalta vakuutettu.	64	—
Hietasen höyrysaha, Kotka.	Sairaskassa. Osa työmiehistä tapaturmavakuutettu.	467	176
Hallan höyrysaha, Kotka.	Sairaskassa, josta on maksettu 1,544 mk.	304	65
Karhulan höyrysaha, Kymi.	Sairaskassa.	318	—
Sunilan höyrysaha, Kymi.	Sairaskassa. Työm. säästökassassa on 12,285: 32 mk.	203	—
Tirvan saha ja kimröökitehdas, Valkeala.	Sairaskassa v:sta 1894.	163	—
Varkauden sahalaitos, Leppävirta.	Sairasapukassa 14,132 mk., vaivaiskassa 7,011 mk.	20	—
Taipaleen sahal, Leppävirta.	Sairaskassa.	227	—
Jyväskylän höyrysaha.	Apu- ja eläkekassa.	50	—
Laitakarin höyrysaha, Kemi.	Työmiehillä on sairaskassa. Tapaturmavak.	90	—
Karihaaran höyrysaha, Kemi.	Työmiehet vuoden aikana perustaneet sairas- ja hautausapukassan. Tapaturmavak.	336	336
Hietalahden puuseppätehdas, Helsinki.	Sairas-, hautaus- ja apukassa, perustuspääoma 4,000 mk. Osa työmiehistä tapaturmavakuutettu 87,500 mk.	353	353
Viikarin puunjalostustehdas, Karkku.	Sairas- ja hautausapukassa 650 mk.	166	87
Lankarullatehdas Tornator, Lahti.	Työmiehet saavat vapaasti lääkärinhoidon ja ovat tapaturmavakuutetut.	90	—
		—	223
		17,353	5,530

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		a) on sairas- tai apukassa.	b) työm. ovat vakuutetut ta- paturman va- ralta.
Syvänniemen lankarullatehdas Karttula.	Apukassa, perustettu v. 1891, säästö 2,466: 49 mk.	17,353 116	5,530 —
Töölöön sokeritehdas, Hel- sinki.	Apukassa, säästö 38,010: 25 mk., josta vuoden kuluessa on maksettu 678 mk. Työmiehet tapaturmavakuute- tut 150,000 mksta, 6 mestaria ja koneenkäyttäjät va- kuutetut kuolemantapauksen ja työhönkykenemättö- myyden varalta 18,000 mksta.	157 131	157 —
Auran sokeritehdas, Turku.	Apukassa.	246	—
Sinebrychoffin olutpanimo, Helsinki.	Apukassa ja oma sairaushuone.	42	42
Sörnäisten osakepanimo, H:ki.	Sairas- ja eläkekassa.	49	—
Yhtiöpanimo, Wiipuri.	Sairas- ja haudausapukassa, ylimääräinen apukassa; ruokalaitos. Kaikki tapaturmavak.	265	265
H. Borgström nuor. tupakka- tehdas, Helsinki.	Sairas- ja haudausapukassa. Miehinen työväki tapatur- mavakuutettu.	353	51
C. P. Rettig & Kumpp. tupak- katehdas, Turku.	Sairas- ja haudausapukassa, johon työnantaja on lah- joittanut perustuspääoman 10,000 mk., ja työm. suo- rittavat 2 % työpalkkiostaan. Mainitun kassan avuksi tehdas suorittaa vähintäinkin puolet lääkäripalkkiosta ja lääkkeitä. Kassasta maksetaan $\frac{3}{4}$ keskimääräisestä työpalkkiosta alkaen 4:nestä sairauspäivästä ja kor- keintaan 150 päivän ajalla sekä haudausapua 40 kert. sairauspäivärahan määrä. Vuoden kuluessa on maksettu 159 osakkaalle 2,845 mk. sekä 9 hengen haudausapua 500 mk; lääkäripalkkiota ja lääkkeitä 3,450 mk. ja muuta apua 300 mk.	474 75	— —
P. U. Strengbergin osakeyht. tupakkatehdas, Pietarsaari	Apurahasto 5,225 mk.	201	201
Petreliuksen paitatehd. Turku.	Sairas- ja haudausapukassa 3,500 mk. Työmiehet ta- paturmavakuutetut.	56	—
Weilin & Göösin kirja- ja ki- vipaino, Helsinki.	Apurahasto.	—	183
Helsingin Centralikirjapaino.	Työmiehet tapaturmavakuutetut.	—	—
Kolme tiilitehdasta (Kärsämä- ki Turun luona, Haraldsby Ahvenanmaalla, Hatanpää Pirkkalassa).	S:ma S:ma	—	212
Kolme lasitehdasta (Kotka, Kangassaari ja Utra).	S:ma S:ma	—	11
Yksi väri- ja vernissat (H:ki).	S:ma S:ma	—	43
Kolme saippuat. (Eichingerin H:gissä, Jönssonin Turussa ja Havisten Wiipurissa).	S:ma S:ma	—	46
Yksi saippua- ja kynttilätehd- das (Vaasa).	S:ma S:ma	—	21
Yksi asfalttit. Pelander (H:ki).	S:ma S:ma	—	—
		19,520	6,762

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.		Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
			a) on sairas- tai epikassa.	b) lym. ovat vakunnutut ta- paturman va- ralta.
			19,520	6,762
Yksi tervat. (Bonnin Keuruu).	Työmiehet tapaturmavakuutetut.		—	6
Yksi kaasulaitos (Turku).	S:ma	S:ma	—	25
Kaksi tehdasta sähköval. var- ten (H:ki ja Tampere).	S:ma	S:ma	—	33
Kolme luujauhotehdasta (H:ki, Tampere ja Viipuri).	S:ma	S:ma	—	60
Yksi turvepehkut. (Riihimäki).	S:ma	S:ma	—	212
Yksi nahkatehd. (Tammisaari).	S:ma	S:ma	—	17
Yksi satulaseppätehdas (Ja- kobsonin, Turku).	S:ma	S:ma	—	32
Harjatehdas (Turku).	S:ma	S:ma	—	108
Neljä villateoll. lait. (Turun verkatehdas, Mouhijärven, Hyvinkään ja Liljeroosin Tampereella).	S:ma	S:ma	—	228
Yksi rullakartiinit. (Turku).	S:ma	S:ma	—	3
Yksi puuhiomo (Kotakoski Kuhmois).	S:ma	S:ma	—	10
Kaksi paperitehdasta (Holm- qvistin Tampere ja Kuusan- koski).	S:ma	S:ma	—	294
Kolme seinäpaperitehd. (H:ki, Tampere ja Wiipuri).	S:ma	S:ma	—	79
24 sahalaitosta (Tammisaari, Skogby, Tammola (Elimä), Storsand, Sahakoski, Ha- raldsby, Naistenlahti, Sär- känsaari, Santalahti, Vehka- lahti, Santamäki, Tuppurila, Savola, Enonkoski, Orihvesi, Kristinankaup., Vaskiluoto, Poola, Hällnäs, Herrfors, Stockholm, Toppila, Simo ja Kallio).	S:ma	S:ma	—	1,041
Yksi kimpitehdas (Hatanpää).	S:ma	S:ma	—	31
Kuusi puuseppätehd. (Sörnäis- ten, Heimbergerin, Turun puunjalostust., Bomanin, Po- rin ja Savonlinnan).	S:ma	S:ma	—	467
Kaksi lankarullatehdasta (Kaukas).	Sm:a	S:ma	—	398
Yksi tynnyritehdas (Turku).	S:ma	S:ma	—	49
Kaksi jauhomyllyä (Vaasa ja Kuopio).	S:ma	S:ma	—	35
			19,520	9,890

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.		Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
			e) on sairas- tai apurassa.	b) työm. ovat vakautetut ta- paturman va- ralta
			19,520	9,890
Kaksi perunajauhotehdasta (Lammilla).		Työmiehet tapaturmavakuutetut.	—	8
Yksi sikuriatehd. (Pietarsaari).	S:ma	S:ma	—	20
Kaksi makkaratehd. (Seekin H:gissä ja Johanssonin Turussa).	S:ma	S:ma	—	24
15 olutpanimoa (Uusi osakep. (H:ki), Porvoon, Loviisan, Kymin, Tammisaaren, Rau- man, Bayerin (Porissa), Nä- sijärven (Tampere), Kotkan, Bavaria (Wiipuri), Itoniemi (Sääminkä), Ranin ja Lah- dentaka (Kuopio), Toivo (Kristinankaup.) ja Vaasan).	S:ma	S:ma	—	270
Neljä viinapolttimoa (Loviisa, Turku, Virala ja Kuopio).	S:ma	S:ma	—	72
Kaksi väkiviiniatehd. (Nääs in H:ki ja Kuopion).	S:ma	S:ma	—	10
Kaksi kivennäisvesit. (Hart- vallin H:ki ja Selinin Tam- pere).	S:ma	S:ma	—	25
Kuusi kirjapainoa (Hufvud- stadsbladetin, Nya Presse- nin, Auran, Haminan, Hei- nolan ja Heimon Vaasassa).	S:ma	S:ma	—	200
Yksi kivipaino (Tilgmannin Helsingissä).	S:ma	S:ma	—	120
		Summa	19,520	10,639

VIII. Sokeain, Kuuromykkäin ja Mielivikaisten tilastoa.

1. Tilastollisia tauluja Suomen sokeista vuonna 1873. Helsingissä 1877.
2. Heikkojärkisiä lapsia koulu-iässä, asiantilan mukaan Maaliskuussa 1883. Helsingissä 1885.

IX. Alkeisopistot.

- 1—3. Tilastollisia osoituksia alkeisopistojen tilasta ja vaikutuksesta lukuvuosina 1884—87. Helsingissä 1886—88.
4. Kertomus alkeisoppilaitoksien tilasta ja toiminnasta lukuvuosina 1884—87. Helsingissä 1888.
- 5—7. Tilastollisia katsauksia alkeisopistojen tilasta ja vaikutuksesta lukuvuosina 1887—90. Helsingissä 1889—91.
8. Kertomus alkeisoppilaitoksien tilasta ja toiminnasta lukuvuosina 1887—90. Helsingissä 1891.
- 9—11. Tilastollisia katsauksia alkeisopistojen tilasta ja vaikutuksesta lukuvuosina 1890—93. Helsingissä 1892—94.
12. Kertomus alkeisoppilaitoksien tilasta ja toiminnasta lukuvuosina 1890—93. Helsingissä 1894.
- 13—15. Tilastollisia katsauksia alkeisopistojen tilasta ja vaikutuksesta lukuvuosina 1893—96. Helsingissä 1895—97.
16. Kertomus alkeisoppilaitoksien tilasta ja toiminnasta lukuvuosina 1893—96. Helsingissä 1897.
17. Tilastollinen katsaus alkeisopistojen tilasta ja vaikutuksesta lukuvuonna 1896—1897. Helsingissä 1898.

X. Kansanopetus.

- 9—11. Kansakoululaitos lukuvuosina 1883—86. Helsingissä 1885—87.
12. Lastenopetus evankelis-luterilaisissa seurakunnissa vuonna 1886. Helsingissä 1888.
- 13—16. Kansakoululaitos lukuvuosina 1886—90. Helsingissä 1889—93.
17. Lastenopetus evankelis-luterilaisissa ja kreikkalais-venäläisissä seurakunnissa vuonna 1891. Helsingissä 1893.
- 18—23. Kansakoululaitos lukuvuosina 1890—96. Helsingissä 1894—97.
24. Lastenopetus evankelis-luterilaisissa ja kreikkalais-venäläisissä seurakunnissa vuonna 1896. Helsingissä 1897.
25. Kansakoululaitos lukuvuosina 1896—1897. Helsingissä 1898.

XII. Vankeinhoito.

- 3—15. Vankeinhoitohallituksen kertomukset vuosilta 1884—96. Helsingissä 1886—98.

XIII. Posti-tilastoa.

Uusi jakso. 3—12. Postihallituksen kertomukset vuosilta 1887—96. Helsingissä 1889—97.

XIV. A. Maanmittaus.

- 1—12. Maanmittaus-ylihallituksen kertomus vuodelta 1885—96. Helsingissä 1887—98.

XV. Luotsi- ja Majakkalaitos.

Uusi jakso. 1—12. Luotsi- ja Majakkalaitoksen Ylihallituksen kertomukset vuosilta 1885—96. Helsingissä 1887—98.

XVI. Yleiset Rakennukset.

1. Yleisten Rakennusten Ylihallituksen kertomus vuosilta 1888—92. Helsingissä 1894.

XVII. Kruununmetsät.

Uusi jakso. 1—4. Metsänhoitohallituksen kertomukset vuosilta 1885, 1888, 1891, 1894. Helsingissä 1887—96.

XVIII. Teollisuus-tilastoa.

- 1—13. Vuosilta 1884—96. Edellinen osa. Vuoriviljely, geologinen tutkimus ja malmien etsintä, rahapaja ja kontrollilaitos, konepajat ja valimot y. m. Helsingissä 1886—98.
- 1—12. Vuosilta 1884—95. Jälkimmäinen osa. Tehtaita ja käsityölaitoksia. Helsingissä 1886—97.

XIX. Tie- ja Vesirakennukset.

5—12. Tie- ja Vesirakennusten Ylihallituksen kertomukset sen johtaessa tehdyistä töistä vuosina 1889—96. Helsingissä 1890—98.

XX. Rautatie-tilastoa.

16.	Rautatiehallituksen kertomus vuodelta 1886.	Helsingissä 1887—88.
19.	" " " "	1889. " 1890.
22.	" " " "	1892. " 1893.
25.	" " " "	1895. " 1896.

XXI. Köyhäinhuolto-tilastoa.

A. Tilastollisen Päätoimiston julkaisuja.

1. Köyhäinhuolto vuosina 1881, 1883, 1885, ja 1887. Helsingissä 1891.
2—3. " " " " 1893—1894 " 1897—98.
B. Köyhäinhuoltotarkastelijan julkaisuja.
2—5. Vaivahoidontarkastelijan kertomukset vuosilta 1894—97. Helsingissä 1895—98.

XXII. Vakuutusolot.

1—5. Vakuutus-tarkastelijan kertomukset vuosilta 1892—96. Helsingissä 1893—97.

XXIII. Oikeustoimi.

1. Prokuraattorin kertomus vuodelta 1891. Helsingissä 1894.
2—4. Oikeustoimituskunnan kertomukset vuosilta 1892—94. Helsingissä 1895—98.

Kaikki edelläseisovat vihkot ovat päällekirjotuksella

„Bidrag till Finlands Officiela Statistik“

ulostulleet myöskin ruotsiksi, sekä sen lisäksi:

Sarjaa 1: 1. **Handel och Sjöfart** åren 1856—65 (i 2 delar). Helsingfors 1866.

” V. **Temperaturförhållanden i Finland** åren 1846—65. Första häftet. Helsingfors 1869.

” XI. **Medicinalverket.**

Ny följd. 1—13. Medicinalstyrelsens berättelser för åren 1884—96. Helsingfors 1886—98.

” XIII. **Poststatistik.** Ny följd. 1—2. Poststyrelsens berättelser för åren 1885—86. Helsingfors 1887—88.

” XIV. A. **Landtmäteriet.**

2. Öfverstyrelsens för Landtmäteriet berättelse för år 1886. Helsingfors 1889.

” XIV. B. **Justeringsverket.**

1—7. Justeringskommissionens berättelser för åren 1891—97. Helsingfors 1893—98.

” XIX. **Väg- och Vattenbyggnaderna.**

1—4. Öfverstyrelsens för Väg- och Vattenbyggnaderna berättelser om de under dess ledning verkställda arbeten åren 1885—88. Helsingfors 1886—90.

” XX. **Jernvägsstatistik.**

15. Jernvägsstyrelsens berättelse för år 1885. Helsingfors 1886.

17—18. " " berättelser för åren 1887—88. Helsingfors 1888—89.

20—21. " " " " 1890—91. " 1891—92.

23—24. " " " " 1893—94. " 1894—95.

27. " berättelse " år 1897. " 1898.

” XXI. **Fattigvårdsstatistik.**

B. Utgifven af Fattigvårdsinspektören.

1—5. Fattigvårdsinspektörens berättelser för åren 1892—97. Helsingfors 1898.